

عنوان همایش های انجمن	محل برگزاری	زمان برگزاری
نوزدهمین سمینار آنالیز ریاضی و کاربردهای آن	دانشگاه مازندران	بابلسر ۳۰ بهمن الی ۱ اسفند ۱۳۸۹
سی و پنجمین مسابقه ریاضی دانشجویی	دانشگاه شهید بهشتی	تهران، ۱۳ الی ۱۷ اردیبهشت ۱۳۹۰
ششمین سمینار جبرخطی و کاربردهای آن	دانشگاه اراک	اراک، ۲۱ الی ۲۲ اردیبهشت ۱۳۹۰
چهل و دومین کنفرانس ریاضی ایران	دانشگاه ولی عصر رفسنجان	رفسنجان، ۱۴ الی ۱۷ شهریور ۱۳۹۰
بیست و یکمین سمینار آنالیز ریاضی و کاربردهای آن	دانشگاه مراغه	مراغه، ۱۳۹۱
چهل و چهارمین کنفرانس ریاضی ایران	دانشگاه فردوسی مشهد	مشهد، ۱۳۹۲

جوایز انجمن ریاضی ایران آثار و تخصص های مورد رقابت

جایزه عباس ریاضی کرمانی	مقالات برتر ارایه شده در کنفرانس های سالانه ریاضی ایران
جایزه غلامحسین مصاحب	نویسندگان آثار برجسته ریاضی به فارسی
جایزه منوچهر وصال	مقالات برتر ارایه شده در سمینارهای سالانه آنالیز ریاضی
جایزه ابوالقاسم قربانی	مقالات برتر در زمینه تاریخ ریاضیات
جایزه مهدی بهزاد	برترین مدیریت و پیشبرد ریاضیات کشور
جایزه محسن هشترودی	مقالات برتر ارایه شده در سمینارهای دوسالانه هندسه و توپولوژی
جایزه تقی فاطمی	بهترین مدرس ریاضی
جایزه محمدحسن نجومی	برترین های پذیرفته شدگان ریاضیات مالی
جایزه محمدهادی شفیعیها	بهترین ویراستار ریاضی

کتاب و نشریات ادواری

خبرنامه (فصل نامه، ۴ شماره در سال)، فرهنگ و اندیشه ریاضی (دو فصل نامه، ۲ شماره در سال)، بولتن (به زبان انگلیسی، ۳ شماره در سال).

کتاب و نشریات غیر ادواری

راهنمای اعضا (دوره ای)، گزارش همایش ماهانه (جلد ۱، فارسی)، واژه نامه ریاضی و آمار، گزارش همایش ماهانه (جلد ۲، انگلیسی)، گزیده ای از مقالات ریاضی، انفجار ریاضیات (انتشار الکترونیکی: CD و web site)، مساله های مسابقات ریاضی دانشجویی کشور. ۱۳۸۵-۱۳۵۲

حامیان انجمن ریاضی ایران:

مؤسسات و نهادهای زیر با کمک ها و پشتیبانی های خود از فعالیت های انجمن ریاضی ایران حمایت کرده اند. شورای اجرایی انجمن ریاضی ایران از این حمایت های ارزشمند صمیمانه سپاسگزار است.

- شهرداری منطقه ۶ تهران: شهرداری منطقه ۶ تهران ساختمان واقع در پارک و رشو تهران را به دبیرخانه انجمن تخصیص داده است.
- کمیسیون انجمن های علمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری: این کمیسیون هر ساله مبلغی را به عنوان کمک بلاعوض به هر کدام از انجمن های علمی تحت پوشش خود تخصیص می دهد.
- اعضای حقوقی: دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی و مراکز فرهنگی، آموزشی و پژوهشی زیر در دوره ذکر شده با پرداخت حق عضویت حقوقی، از انجمن ریاضی ایران حمایت کرده اند. از رؤسا، مسؤولان و نمایندگان انجمن در این مؤسسه ها قدردانی می شود.

اعضای حقوقی دوره مهرماه ۱۳۸۸ تا مهرماه ۱۳۸۹:

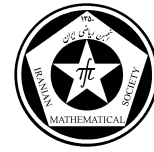
دانشگاه های: الزهراء، بین المللی امام خمینی، تحصیلات تکمیلی در علوم پایه زنجان، تربیت دبیر شهید رجایی، تفرش، سمنان، شهید بهشتی، صنعتی اصفهان، صنعتی سهند، صنعتی شیراز، علم و صنعت ایران، ولی عصر رفسنجان، کتابخانه دانشگاه صنعتی شریف. دانشگاه های آزاد: واحد تهران مرکزی، واحد زاهدان، واحد کرمان، واحد گرمسار، واحد مشهد، واحد نور.

اعضای حقوقی دوره مهرماه ۱۳۸۹ تا مهرماه ۱۳۹۰:

دانشگاه اصفهان، مجتمع آموزش عالی جهرم، دانشگاه آزاد لاهیجان .

- ۱ □ سرمقاله
- مقاله
- ۴ هم‌ساز با سری هم‌ساز
- ۶ کنکور دیگری در راه
- مصاحبه
- ۱۰ قسمت دوم مصاحبه‌ای با جان جی تامپسون و ژاک تیتز
- اخبار انجمن
- ۱۵ کسب رتبه A انجمن ریاضی ایران
- ۱۵ تغییر میزبان چهل و دومین کنفرانس ریاضی ایران
- اخبار و یادداشت‌ها
- ۱۶ ولادیمیر ایگوریچ آرنولد
- ۱۸ برنامه اعطای گواهینامه ICTP
- ۱۹ □ اخبار دانشگاه‌ها
- گزارش گردهمایی‌های برگزار شده
- ۲۲ کنگره بین‌المللی ریاضی دانان جهان (ICM ۲۰۱۰)
- ۲۳ مجمع عمومی اتحادیه ریاضی دانان جهان در سال ۲۰۱۰
- ۲۴ دهمین کنفرانس آمار ایران
- ۲۵ دهمین کنفرانس سیستم‌های فازی ایران
- ۲۵ سمینار یک روزه چشم‌انداز آموزش و پژوهش ریاضی کشور
- گردهمایی‌های آینده
- ۲۹ بیست و یکمین سمینار جبر
- ۲۹ نوزدهمین سمینار آنالیز ریاضی
- ۳۰ سومین کنفرانس و کارگاه نظریه گروه‌ها
- ۳۱ □ فارغ‌التحصیلان دوره دکتری
- ۳۷ □ معرفی نشریه
- ۳۸ □ معرفی کتاب
- ۴۰ □ مصوبات شورای اجرایی انجمن
- ۴۱ □ معرفی دانشکده ریاضی، آمار و علوم کامپیوتر دانشگاه تبریز
- ۴۶ □ معرفی دانشکده علوم ریاضی دانشگاه شهید بهشتی

خبرنامه

سال ۳۲، شماره ۲، ۱۳۸۹ تابستان؛ شماره پیاپی ۱۲۴

خبرنامه نشریه خبری انجمن ریاضی ایران است که زیر نظر شورای اجرایی انجمن در هر فصل منتشر می‌شود. نقل مطالب با ذکر مأخذ آزاد است.

صاحب امتیاز: انجمن ریاضی ایران

مدیر مسئول: علیرضا مدغالچی (رئیس انجمن ریاضی ایران)

a_medghalchi@saba.tmu.ac.ir

سر دبیر: محمدعلی دهقان dehghan@mail.vru.ac.ir

هیأت تحریریه: حمیدرضا ابراهیمی ویشکی vishki@um.ac.ir

فریبا بهرامی fbahram@tabrizu.ac.ir

عباس سالمی salemi@mail.uk.ac.ir

رستم محمدیان mohamadian_R@scu.ac.ir

سیدمنصور واعظپور vaez@cic.aut.ac.ir

محمود هادیزاده‌یزدی hadizadeh@kntu.ac.ir

طراحی و تنظیم: زهرا بختیاری

تیراژ: ۲۰۰۰ نسخه

نشانی: تهران - خ استاد شهید نجات‌الهی، داخل پارک ورشو، دبیرخانه انجمن ریاضی ایران، صندوق پستی ۴۱۸ - ۱۳۱۴۵

تلفن و دورنگار: ۸۸۸۰۷۷۷۵، ۸۸۸۰۷۷۹۵، ۸۸۸۰۸۸۵۵

نشانی الکترونیک انجمن: iranmath@ims.ir

نشانی اینترنتی: www.ims.ir

نشانی الکترونیک خبرنامه: Newsletter@ims.ir

چاپ: انتشارات فاطمی

مطالب مندرج در این نشسمسریه منعکس‌کننده آراء و عقاید نویسندگان است. این مطالب به جز سرمقاله و مصوبات شورای اجرایی، لزوماً مورد تأیید انجمن ریاضی ایران نیست.

هیچ‌گونه اطلاعی ندارند؛ باید خاطر نشان شود که خود همکاران نیز گاه در این زمینه‌ها از اطلاع کافی برخوردار نیستند، شاید هم نباید از آن‌ها چنین انتظاری داشت؛ و این مورد هم دلسردی دانشجویان را در پی خواهد داشت و هم استادان را. علاوه بر آن گاهی دیده می‌شود که مقاله‌های تحقیقی دانشجویان دوره‌های تحصیلات تکمیلی در دیگر رشته‌ها، به خصوص رشته‌های مهندسی، پر از مفاهیم و معادلات ریاضی است، ولی آنها برای برطرف کردن اشکالات خود راه به جایی ندارند.

پذیرش بی‌رویه دانشجویان در تمام مقاطع تحصیلی، یکی دیگر از نگرانی‌های جامعه دلسوز دانشگاهی کشور است. بومی کردن نحوه پذیرش در دانشگاه‌ها نیز نیاز به بررسی عمیق‌تر دارد؛ از آسیب‌های آن یکی حضور افراد کم‌استعداد در دانشگاه‌های با امکانات بیشتر و ماندن افراد مستعد در دانشگاه‌های با امکانات اندک و دیگری جلوگیری از فرصت تجربه‌اندوزی مفید برای شخص دانشجو در روزگار دوری از خانواده است، البته به استثنای موارد خاص.

نشر بی‌برنامه کتاب‌های ریاضی، به ویژه کتاب‌های تست و حل المسائل، با هر انگیزه‌ای که صورت می‌پذیرد، اگر اثر منفی به بار نیآورد، اثر مثبت نیز نخواهد داشت. این کتاب‌ها گاه پراز اشتباهات فنی و نوشتاری هستند و این قصور خواه ناخواه از دیدگاه مردم، برگردن جامعه ریاضی کشور است. هم‌چنین در یکی دو سال اخیر دیده می‌شود که دانشجویان به جای کتاب درسی، فقط از حل المسائل آن درس استفاده می‌کنند، اگر چه این موضوع همیشه واکنش منفی استادان را به همراه دارد اما روندی رو به گسترش داشته است. به علاوه سال‌ها فقط یک کتاب خاص در یک درس تدریس می‌شود که باعث یکنواختی، بی‌انگیزگی و واماندگی از کتاب‌های جدید منتشر شده، بر اساس نیازهای روز بشر می‌شود؛ یکی از علت‌ها این است که بیشتر همکاران ترجیح می‌دهند همان کتابی را که خود در دوره‌ی دانشجویی خوانده‌اند تدریس کنند.

از شواهد و نشانه‌هایی که برشمردیم چنین به نظر می‌رسد که برخی از گرفتاری‌های جامعه ریاضی کشور، ناشی از عدم هماهنگی‌های لازم و سازنده میان نهادهایی است که می‌توانند بر پیشرفت دانش ریاضی در کشور تأثیرگذار باشند. بی‌شک ایجاد هماهنگی‌هایی از این دست در گذر زمان، توسط نهادهایی چون وزارت علوم، تحقیقات و فن‌آوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، وزارت آموزش و پرورش، انجمن ریاضی ایران، دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی، فرهنگستان علوم و غیره می‌تواند بر جریان ریاضی کشور اثربخش باشد.

اما راه‌کارهای پیشنهادی را به این شرح برمی‌شماریم که در تدوین آیین‌نامه‌های ارتقاء، می‌توان با بهره‌گیری از نظرات اندیشمندان تمام رشته‌ها، ماهیت هر علم و رشته را نیز به عنوان یک عامل در

یکسان‌نگری به شاخه‌های مختلف علوم در بعضی جنبه‌ها می‌تواند مفید واقع شود در حالی که در بعضی از جنبه‌ها باید از یکسان‌نگری پرهیز نمود. به عنوان مثال در نحوه و میزان بودجه اختصاص داده شده در عرصه‌های پژوهشی نباید تبعیض قائل شد و از طرفی نحوه امتیازبندی در آیین‌نامه ارتقاء و تبدیل وضعیت در شاخه‌های مختلف نیازمند توجه به شرایط خاص آن شاخه علمی می‌باشد. به طور کلی عدم توجه به پژوهش‌های بنیادین در تمامی علوم و به ویژه ریاضیات به نوعی ارج نهادن به پژوهش‌های سطحی است. یکی از علت‌های مهجور ماندن پژوهش‌های اصیل، همین کسب امتیازهای لازم آموزشی و پژوهشی یا در واقع امتیازات آیین‌نامه‌ای به هر ترفند است، که خود دلیل اصلی چاپ مقالات کم ارزش، تألیف کتاب‌های کم کیفیت و ترجمه کتاب‌های غیر ضروری است. مقالاتی که نه اثر خاصی از آن‌ها در چرخه جهانی علم و دانش به یادگار می‌ماند و نه گره‌ای از مشکلات کشور می‌گشاید. از آنجا که افراد بسیاری هم از هجوم ویروس چشم و هم‌چشمی در امان نیستند، ادامه این روند سرانجام به زیان دانش ریاضی کشور تمام خواهد شد.

با سیاست‌های بدون کارشناسی در ارج نهادن به شاخه‌های خاصی از علوم و کم‌توجهی به دیگر شاخه‌ها، نه تنها به مقصود خود نمی‌رسیم، بلکه ممکن است اندوخته‌های خویش را نیز از دست بدهیم. اما اگر بخواهیم در همین راستا به جزئیات بپردازیم، ناگزیریم تا مواردی چند را برشماریم.

بررسی صلاحیت یک استاد در مقام استاد راهنمای دانشجویان دوره دکتری، آیین نگارش پایان‌نامه‌های دوره‌های تحصیلات تکمیلی، نحوه ارزیابی این رساله‌ها، بررسی توانایی یک عضو هیأت علمی در به عهده گرفتن راهنمایی تعداد دانشجویان کارشناسی ارشد، بررسی صلاحیت علمی در راستای جذب همکاران جدید در بعضی از دانشگاه‌ها، گاه به درستی اجرا نمی‌گردند و ایجاد نابسامانی می‌کند. گاهی هم آیین‌نامه‌ها به زبان عامیانه توسط برخی همکاران دور زده می‌شوند و در کل دست برخی افراد را در ایجاد بی‌عدالتی باز می‌گذارد. از سوی دیگر وجود نقص، ناکارآمدی و یا بی‌عدالتی در یک آیین‌نامه گاه به دیگر آیین‌نامه‌ها نیز سرایت کرده و باعث گسترش نابسامانی می‌گردد.

مورد دیگر که جای نگرانی دارد کمبود رشته‌های پیوندی میان علوم و صنعت است، وجود چنین رشته‌هایی بسیار ضروری بوده و یکی از نیازهای اساسی کشور است؛ اما چنین به نظر می‌آید که در این راستا گام مهمی برداشته نشده است. هم‌چنین دانشجویان دیگر رشته‌ها از کاربرد درس‌های ریاضی که در دوره تحصیل می‌خوانند

مراسم افتتاحیه کنفرانس ۴۱

چهلمین کنفرانس ریاضی ایران در روزهای ۲۱ لغایت ۲۴ شهریور سال جاری در دانشگاه ارومیه برگزار شد. مراسم افتتاحیه این کنفرانس صبح روز یکشنبه ۳۱ شهریور در محل سالن آمفی تئاتر دانشگاه ارومیه با تلاوت آیاتی چند از قرآن کریم و اجرای سرود جمهوری اسلامی ایران شروع گردید در ابتدا آقای دکتر بهروش رئیس کمیته علمی کنفرانس مقدم میهمانان را گرامی داشت پس از آن آقایان دکتر مدقالجی رئیس انجمن ریاضی ایران، دکتر فتح‌نژاد معاون استاندار آذربایجان غربی و دکتر طالبی معاون پژوهشی دانشگاه به نمایندگی از رئیس دانشگاه به ایراد سخنرانی پرداختند. در نهایت جایزه منوچهر وصال به آقای دکتر کامران شریفی از دانشگاه صنعتی شاهرود به دلیل برترین مقاله ارائه شده در هجدهمین سمینار سالانه آنالیز ریاضی و کاربردهای آن، جایزه مهدی بهزاد به آقای دکتر امیدعلی شهنی کرم‌زاده به دلیل خدمات ارزنده در پیشبرد دانش ریاضی، جایزه محسن هشترودی به آقای دکتر مسعود خلخالی به دلیل ارائه مقاله برتر در سمینارهای دوسالانه هندسه و توپولوژی و لوح تقدیر انجمن ریاضی ایران به آقای امیرخسرو محمودی جوان خیر خوزستانی به دلیل اهدای مبلغ هفتاد و پنج میلیون ریال به جایزه محسن هشترودی اهدا گردید.

به دلیل محدودیت جا در این شماره از خبرنامه، گزارش‌های مبسوط کنفرانس مربوط به مجمع عمومی انجمن، اختتامیه، اظهارنظرهای شرکت‌کنندگان و سخنرانی‌های ارائه شده در شماره بعدی خواهد آمد. در اینجا متن کامل سخنرانی آقای دکتر مدقالجی در مراسم افتتاحیه به استحضار خوانندگان محترم می‌رسد.

سخنرانی رئیس انجمن در

مراسم افتتاحیه کنفرانس ۴۱

با عرض سلام و احترام و ادب و عرض خیرمقدم. ارتقای دانش ریاضی و ارائه روش‌های بهبود آموزش و پژوهش در مقطع‌های گوناگون علوم ریاضی و رصد کردن قوت‌ها و ضعف‌های آن از هدف‌های اصلی انجمن ریاضی ایران است. در همه نهادهایی که بررسی وضعیت ریاضی کشور، استفاده از کاربردهای آن در علوم و فناوری به منظور رفع نیازهای داخلی، ارتقای آن به منظور هم‌تراز کردن با پژوهش‌های اصیل جهانی در مبانی نظری، تربیت نیروهای ماهر ریاضی در همه مقطع‌ها مورد توجه قرار می‌گیرد، انجمن ریاضی بر اساس اساسنامه خود، خود را مسئول می‌داند و از همه توان خود برای ورود به این حوزه‌ها استفاده می‌کند تا به همت اعضای خود برای ارتقای دانش ریاضی کمک نماید. در تدوین

نظر گرفت؛ تا شاهد مقالات فراوان اما کم‌کیفیت نباشیم، مقالاتی که تعدادشان شاید نوعی خودفریبی است و گاه در آن‌ها اخلاق حرفه‌ای نیز مراعات نمی‌شود. بر نشر کتاب‌های ریاضی و دیگر رشته‌ها، باید در حد توان نظارت اصولی و عادلانه صورت گیرد، تا هنگامی که در این راستا تدبیری اساسی و راه‌گشا اندیشیده شود. در راستای نهادینه کردن عدالت و ایجاد فرصت‌های آموزشی و پژوهشی یکسان برای همگان، قوانین و آیین‌نامه‌ها باید کاملاً شفاف و گویا باشند و بر حسن اجرای آن‌ها نظارت دقیق صورت پذیرد. بهتر است به آیین‌های نگارش زبان فارسی و انگلیسی، در قالب واحدهای درسی، برای دانشجویان دوره‌های تحصیلات تکمیلی بهای بیشتری داده شود.

در ارتباط با کاربرد دانش ریاضی در دیگر علوم، وزارتخانه‌های علوم و بهداشت می‌توانند با مشورت با استادان صاحب نظر در این رشته‌ها، آگاهی‌های لازم را جمع‌آوری کرده و به اطلاع دانشگاه‌ها برسانند. هم‌چنین رشته‌های پیوندی میان ریاضی و دیگر علوم کاربردی، علوم پزشکی و صنعت ایجاد گردد، تا از کاروان جهانی علم وانمانیم. می‌توان هر دانشگاه را با توجه به امکاناتش مسئول پایه‌گذاری و ایجاد یکی از این رشته‌ها کرد. درباره کارهای تحقیقی دانشجویان رشته‌های دیگر، پیشنهاد می‌شود که از همکاران ریاضی به عنوان استاد مشاور بهره‌گیرند. از شیوه‌های جدید آموزشی و امکانات کارگاهی، در تدریس دروس ریاضی استفاده شود؛ با کمک همکاران و یا از هر طریق دیگری، کتاب‌های بهتر با مطالب تازه‌تر و منطبق با نیازهای امروز بشر را مورد شناسایی قرار داده، آن‌ها را منتشر و به صورت ترجمه شده یا نشده تدریس کرد؛ به همکاران با سابقه توصیه می‌شود در تدریس دروس عمومی و پایه همکاری کرده و از تدریس این دروس روی گردان نباشند؛ از تجربیات همکاران بازنشسته به گونه‌ای شایسته استفاده شود، به عنوان نمونه در تدریس همین دروس پایه، می‌توان از همکاران قدیم کمک گرفت، تا علاوه بر بهره‌گیری از این تجربیات، خود این عزیزان نیز به دست فراموشی سپرده نشوند.

از تمام نهادهای تصمیم‌گیرنده، مؤسسات علمی و پژوهشی و تمام همکاران در سرتاسر این کشور، انتظار می‌رود تا با نگاهی به دورنمای جهان علم و دانش و جایگاه واقعی آینده کشور ما در این عرصه، در راستای گسترش دانش، بهبود کیفیت آموزش و استحکام پایه‌های پژوهش‌های اصیل، هر کاری که از دستشان ساخته است دریغ نکنند، تا از مسیر اصلی پیشرفت علم بیش از این فاصله نگیریم.

رستم محمدیان

دانشگاه شهید چمران اهواز

پژوهش‌ها و استفاده از نتیجه‌های آن می‌تواند راه‌گشای تعیین‌کننده باشد و برای شناخت راه‌های صواب و تشخیص آن از مسیرهای ناصواب کمک کند.

طرح آینده‌نگری رشته ریاضی از دیگر طرح‌هایی است که اجرای آن را شاخه ریاضی فرهنگستان به عهده گرفته است.

به نظر می‌رسد که انجمن ریاضی ایران بنا بر رسالت خود، باید بیش از پیش خود را درگیر مسائل کلان نماید و وظیفه خود را در این راستا به خوبی تشخیص داده و به کمک اعضای خود و با توجه به شاخص‌های معتبر علم‌سنجی برای ارتقای آموزش و پژوهش ریاضیات، رسیدن به جایگاه مناسب دانش ریاضی در ایران و استفاده و بهره‌وری از نتایج آن در تربیت نیروی انسانی و استفاده در علوم و فناوری کوشش نماید. یکی از روش‌های رسیدن به این هدف متعالی، تقویت و تحکیم روابط با انجمن‌هایی است که در شاخه‌های گوناگون مرتبط فعالیت می‌کنند. به طوری که اطلاع‌دارید معمولاً انجمن ریاضی در بین انجمن‌های کشور از انجمن‌های برتر است و در رتبه A قرار دارد، در سال ۸۸ نیز در بین ۲۱۲ انجمن، این برتری حفظ شده و انجمن ریاضی جزو ۲۴ انجمن با امتیاز ۱۰۴/۷۵ در رتبه A است. امیدواریم که شورای اجرایی با کمک کلیه اعضا، به ویژه پژوهشگران فعال بتواند طرح‌های نو در راستای توسعه دانش ریاضی و بهبود آن بر مبنای شاخص‌های معتبر جهانی تهیه نماید و یا اجرای این طرح‌ها را به عهده بگیرد.

در پایان وظیفه خود می‌دانم از کلیه برگزارکنندگان کنفرانس چهل و یکم و افراد و نهادهایی که برگزارکنندگان را یاری داده‌اند، صمیمانه تشکر و سپاسگزاری نمایم. معاونت محترم علمی و فناوری ریاست جمهوری خانم دکتر نسرين سلطان‌خواه، استاندار محترم آقای مهندس وحید جلال‌زاده، رئیس محترم دانشگاه آقای دکتر حسن صدقی، دبیر کنفرانس آقای دکتر سعید استادباشی، دبیر علمی کنفرانس آقای دکتر هوشنگ بهروش شایسته تقدیر فراوانند. ضمن سپاسگزاری از ایشان و اعضای کمیته‌های علمی و اجرایی برای همگان آرزوی توفیق، سلامتی و خدمت‌رسانی بیش از پیش دارم. از نمایندگان انجمن در دانشگاه‌ها مصرانه می‌خواهم که با کمک مدیران دانشگاه‌های خود، انجمن را در برگزاری کنفرانس‌ها، سمینارها و مسابقه‌ها یاری دهند و شورای اجرایی را در راه رسیدن به اهداف متعالی خود تنها نگذارند. مشروح فعالیت‌های یک ساله انجمن به مجمع عمومی ارائه خواهد شد.

علیرضا مدقالچی

رئیس انجمن ریاضی ایران

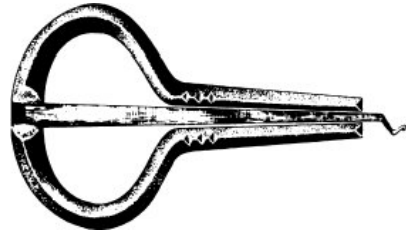
نقشه جامع علمی کشور (بخش علوم پایه) انجمن به طور مستقیم و غیرمستقیم با شاخه ریاضی فرهنگستان علوم همکاری کرد که بخش‌هایی از آن تصویب شد. اکنون این نقشه جامع در شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسیده است، مسلماً باید شورای اجرایی به کمک قطب‌های ریاضی و ریاضی‌دانان فعال و پژوهشگر در راستای جهت‌دهی بر پژوهش‌های اصیل به‌ویژه در دوره‌های دکتری گام‌های اساسی بردارد و در این راه نیازمند راهنمایی‌های گروه‌ها و قطب‌ها و نخبگان جامعه ریاضی است. در بیست سال گذشته، به‌ویژه پس از تأسیس دوره‌های دکتری، بحث و بررسی در اولویت‌بندی پژوهش‌ها، نگرش مجدد به تاریخ و آموزش ریاضیات در گذشته کشور، غبطه سرآمد شدن در دانش ریاضی را در اذهان زنده کرده است. نتیجه آن که در این دوره‌ها ریاضی‌دانان زنده‌ای تربیت شده‌اند و به تولید علم می‌پردازند. رشد کمی مقاله‌ها نسبتاً بالا است و در این بین نمی‌توان از مقاله‌های کیفی فراوانی که این ریاضی‌دانان تولید می‌کنند چشم‌پوشی کرد. رقابت‌های مثبت در بین پژوهشگران شکل گرفته است. انجمن ریاضی نیز با ایجاد جایزه‌های گوناگون در زمینه‌های متنوع در جهت ایجاد فضای سالم رقابتی کوشش می‌نماید، اعطای این جایزه‌ها برای تشویق ریاضی‌دانان پژوهشگر جوان نیز عملی شده است. بدون شک نخبگان و پژوهشگران برجسته جامعه ریاضی همواره در پیمودن این مسیر رو به تعالی کوشش می‌نمایند. مجادلات راه به جایی نمی‌برد و نقد توأم با ارشاد تنها روش کار است. اتکا به شاخص‌های واقعی کمی و کیفی نهادهای معتبر جهانی (IF ، اندیس h ، استنادات، چاپ مقاله در مجلات با IF بالا، شاخص‌های درونی، ...) راه را بر هر نوع مجادله در این مسیر مسدود می‌کند. ایجاد شاخص‌های ترکیبی متشکل از شاخص‌های معتبر جهانی و متناسب با ویژگی‌های جامعه ما می‌تواند کمک‌کننده باشد. به طوری که بارها اشاره شده است راه ممکن برای رسیدن به یک هدف مطلوب تأسیس و تقویت پژوهشکده‌ها و قطب‌ها در زمینه‌های شاخه‌های گوناگون ریاضی و کاربردهای آن است. بدون شک اگر افرادی انتخاب شوند که با نگاه کاملاً کیفی‌نگر و فارغ از دغدغه‌های دیگر هدایت و راهنمایی این مراکز را به عهده بگیرند، نه تنها به رشد کیفی منجر خواهد شد، بلکه رشد کمی نیز به همراه خواهد داشت. زیرا همواره تولید مباحث عمیق ریاضی سرریزهای فراوانی برای سایرین خواهد داشت و در آن روز راه بر هر نوع مجادله بر سر برتری جویی بسته است.

طرح ممیزی علوم از طرف معاونت علمی و فناوری نیز از دیگر طرح‌هایی بود که بخش مربوط به رشته ریاضی آن به عهده انجمن ریاضی واگذار شد و اهداف مشخصی را در شناسایی وضعیت ریاضی و مقایسه آن با چند کشور دنبال می‌کرد. ادامه این

$$\begin{aligned} & + \underbrace{\left(\frac{1}{10^k} + \dots + \frac{1}{10^k}\right)}_{\lambda \times 9^k} + \dots \\ & = (\lambda \times 9^0 \times \frac{1}{10^0}) + (\lambda \times 9^1 \times \frac{1}{10^1}) + \dots \\ & + (\lambda \times 9^k \times \frac{1}{10^k}) + \dots \\ & = \lambda \sum_{k=0}^{\infty} \left(\frac{9}{10}\right)^k \\ & = \lambda 0. \end{aligned}$$

همساز با سری همساز!

محمد صالح مصلحیان *

توجه نمایید که $\sum_{n \in \mathbb{N}} \frac{1}{n} = \frac{1}{1} + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \dots$ واگراست،

زیرا این سری بزرگ‌تر از سری واگرای $\sum_{k=0}^{\infty} \frac{1}{10^{k+1}}$ است [۴].
هم‌چنین اگر Z_i مجموعه همه اعداد صحیحی باشد که دقیقاً i صفر در نمایش اعشاری خود دارند و $\frac{1}{n} = \sum_{n \in Z_i} \frac{1}{n}$ ، آن گاه بررسی خواص دنباله $\{t_i\}$ دلپذیر خواهد بود [۵]. یک مسأله چالش برانگیز، محاسبه کوچک‌ترین عدد صحیح n است که به ازای آن $A < S_n$ که در آن A یک مقدار داده شده است.

اثبات‌های متداول واگرایی سری همساز در کتاب‌های ریاضی عمومی معمولاً بر اساس یکی از این دو روش است:

الف) نامساوی $\ln(n+1) = \int_1^{n+1} \frac{dx}{x} < \sum_{k=1}^n \frac{1}{k} = S_n$

ب) برهان نیکول ارسم (Nicole Orseme) در سال ۱۳۵۰ میلادی که در آن ثابت می‌شود $S_{2n} \geq 1 + n(\frac{1}{2})$ و از آن نتیجه می‌شود دنباله $\{S_n\}$ که دارای یک زیردنباله بی‌کران $\{S_{2n}\}$ است، واگراست.

در ذیل به چند اثبات زیبای دیگر اشاره می‌کنیم و خواننده علاقمند را برای آشنایی با اثبات‌های دیگر واگرایی سری همساز به [۶، ۷] ارجاع می‌دهیم.

• اثبات اول Honsberger. ۹ عدد یک رقمی وجود دارد که وارون هر یک، از $\frac{1}{3}$ بیش‌تر است. پس $S_9 > \frac{1}{3}$. هم‌چنین ۹۰ عدد دورقمی وجود دارد که وارون هر یک، از $\frac{1}{30}$ بیش‌تر است و لذا $S_{99} > \frac{1}{3} + \frac{1}{30} = 2(\frac{1}{30})$. چون $S_{10^k-1} > k(\frac{1}{30})$ که $\{S_n\}$ است پس $\{S_n\}$ واگراست.

• اثبات دوم Honsberger. بنا به بسط مک لورن، برای هر عدد حقیقی نامنفی x ، $e^x > 1 + x$ پس

$$e^{S_n} = e^1 e^{\frac{1}{2}} \dots e^{\frac{1}{n}} \geq (1+1)(1+\frac{1}{2}) \dots (1+\frac{1}{n}) = n+1$$

پس $\{e^{S_n}\}$ و در نتیجه $\{S_n\}$ واگراست.

• اثبات Gillman. اگر سری همساز همگرا به S باشد، آن گاه

سری همساز $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n} = 1 + \frac{1}{2} + \dots = \infty$ یکی از مهم‌ترین سری‌ها در ریاضیات است چرا که مثالی است از یک سری واگرا که جمله عمومی آن، $\frac{1}{n}$ ، به صفر همگراست. البته واگرا بودن آن بیش‌تر به خاطر وجود اعداد اول است، چرا که $\sum_p \frac{1}{p}$ (عدد اول p) واگراست. جمع m این سری یعنی $\frac{1}{k}$ $S_n = \sum_{k=1}^n \frac{1}{k}$ نزدیک به $\ln n$ و بنابراین سرعت واگرایی آن بسیار کند است؛ مثلاً باید تعداد $10^{42} \times 1/5$ جمله آن را با هم جمع کرد تا به عدد ۱۰۰ نزدیک شد. یک نکته جالب این است که S_n فقط و فقط وقتی عدد صحیح است که $n=1$. از طرف دیگر سری همساز متناوب $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{(-1)^n}{n}$ همگراست. یک سؤال طبیعی این است که بپرسیم در مورد سری همساز تصادفی $\sum_{j=1}^{\infty} \frac{\epsilon_j}{j}$ که در آن ϵ_j ها متغیرهای تصادفی مستقل با $P(\epsilon_j = 1) = \frac{1}{2}$ و $P(\epsilon_j = -1) = \frac{1}{2}$ هستند چه می‌توان گفت؟ [۱] علاقه‌مندان ممکن است ثابت کنند که از $\sum_{j>k>1} \frac{1}{j^a k^b l^c}$ که در آن a, b, c اعداد صحیح معلوم ناکم‌تر از ۲ هستند همگراست [۲]. جالب‌تر این که اگر در سری همساز جملاتی را که در مخرج آن‌ها یک رقم معین (مثلاً ۹) ظاهر شده است (مانند ۹، ۱۹، ۲۹، ...) حذف کنیم، یک سری همگرا به دست می‌آید، [۳] اگر نماد $n \notin 9$ نشان دهنده این باشد که ۹ در بین ارقام n در نمایش پایه ۱۰ نباشد داریم:

$$\begin{aligned} \sum_{n \notin 9} \frac{1}{n} &= (1 + \dots + \frac{1}{8}) + (\frac{1}{10} + \dots + \frac{1}{88}) \\ &+ \dots + (\frac{1}{10^k} + \dots + \underbrace{\frac{1}{88 \dots 88}}_k) + \dots \\ &< \underbrace{(1 + \dots + 1)}_{\lambda \times 9^0} + \underbrace{(\frac{1}{10} + \dots + \frac{1}{10})}_{\lambda \times 9^1} + \dots \end{aligned}$$

- [2] M. E. Hoffman and C. Moen, Sums of triple harmonic series, J. Number Theory 60 (1996), no.2, 329-331.
- [3] G. H. Behforooz, Thinning out the harmonic series, Math. Magazine 68 (1995), 289-293.
- [4] R. Baillie, Sums of reciprocals of integers missing a given digit, Amer. Math. Monthly, 86 (1979), 372-374.
- [5] A. D. Wahwa, Some convergent subseries of the harmonic series, Amer. Math. Monthly 85 (1978), no. 8, 661-663.
- [6] S. J. Kifowit and T.A. Stamps, The harmonic series diverges again and again, The AMATYC review 27 (2006), 31-43.
- [7] S. J. Kifowit, More proofs of divergence of the harmonic series,
Online: <http://www.prairiestate.edu/skifowit/htdocs/harm2.pdf>.

* گروه ریاضی محض دانشگاه فردوسی مشهد

حق عضویت حقوقی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی در دوره مهر ۸۹ الی مهر ۹۰ مبلغ ۳/۰۰۰/۰۰۰ ریال و حق اشتراک کتابخانهها ۴۰۰ هزار ریال می باشد. برای تمدید عضویت می توانید به نشانی www.ims.ir مراجعه نموده و فرم عضویت حقوقی و اشتراک نشریات را دریافت و به حساب جاری ۲۹۶۲۵۲۸۲۴ بانک تجارت شعبه کریم خان زند غربی کد ۰۰۳۷ به نام انجمن ریاضی ایران واریز و رسید آن را همراه با فرم تکمیل شده به نشانی iranmath@ims.ir یا صندوق پستی ۴۱۸ - ۱۳۱۴۵ انجمن ارسال نمایید.

$$\begin{aligned} S &= 1 + \frac{1}{4} + \frac{1}{9} + \dots \\ &= \left(1 + \frac{1}{4}\right) + \left(\frac{1}{4} + \frac{1}{9}\right) + \left(\frac{1}{9} + \frac{1}{16}\right) + \dots \\ &> \left(\frac{1}{4} + \frac{1}{4}\right) + \left(\frac{1}{4} + \frac{1}{9}\right) + \left(\frac{1}{9} + \frac{1}{9}\right) + \dots \\ &= S \end{aligned}$$

که ممکن نیست.

• اثبات Cohen-Kinght. اگر سری همساز همگرا به S باشد آن گاه

$$\sum_{k=1}^{\infty} \frac{1}{4k} = \frac{1}{4} \sum_{k=1}^{\infty} \frac{1}{k} = \frac{1}{4} S$$

پس

$$\sum_{k=1}^{\infty} \frac{1}{4k-1} = \sum_{k=1}^{\infty} \frac{1}{k} - \sum_{k=1}^{\infty} \frac{1}{4k} = S - \frac{1}{4} S = \frac{3}{4} S = \sum_{k=1}^{\infty} \frac{1}{4k}$$

که ممکن نیست، زیرا برای هر k ، $\frac{1}{4k-1} > \frac{1}{4k}$.

• اثبات Oliver. مبنی بر این قضیه است که اگر $\{a_n\}$ یک دنباله مثبت و نزولی و $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$ همگرا باشد، آن گاه $\lim_{n \rightarrow \infty} (na_n) = 0$.

• آزمون مقایسه حدی. چون $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\ln(n+\frac{1}{n})}{\frac{1}{n}} = 1$ و سری تلسکوپی $\sum_{n=1}^{\infty} (\ln(n+1) - \ln n)$ واگراست، پس $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n}$ نیز واگراست.

• اثبات Word. به وضوح $S_{2n} - S_n = \frac{1}{n+1} + \frac{1}{n+2} + \dots + \frac{1}{2n}$. اگر سری همساز همگرا می بود، آن گاه $\frac{1}{2n} > \frac{1}{n} = \frac{1}{2n}$ با $0 = \lim_{n \rightarrow \infty} S_{2n} - \lim_{n \rightarrow \infty} S_n = \lim_{n \rightarrow \infty} (S_{2n} - S_n) \geq \frac{1}{2}$ که متناقض است.

• حسن ختام.

$$\begin{aligned} \sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n} &= 1 + \left(\frac{1}{4} + \dots + \frac{1}{4}\right) + \left(\frac{1}{9} + \dots + \frac{1}{9}\right) + \\ &\quad \left(\frac{1}{16} + \dots + \frac{1}{16}\right) + \dots > 1 + 1 + 1 + 1 + \dots \end{aligned}$$

مراجع:

- [1] B. Schmuland, Random harmonic series, Amer. Math. Monthly 110 (2003), no.5, 407-416.

برای خیلی‌ها نان آور هم هست چه بودند و یا چه هستند و در چه دامنه و غلظت و عمقی از مسائل اجتماعی، فرهنگی و آموزشی کشور گسترده‌اند. نیز باید پرسید که آیا این نوع مشکلات، با حذف کنکور بر اساس شیوه‌هایی چون هم‌اندازه کردن مجموع ظرفیت دانشگاه‌ها (به هر شکل ممکن) با جمعیت متقاضیان موجود، حل می‌شوند یا نه و در چنین صورتی، چقدر و چگونه حل می‌شوند. نیز باید پرسید که آیا انگیزه این طرح (طرح حذف کنکور) از زاویه نگاه و نقد فرهیختگان آموزشی و تربیتی به این موضوع منتج شده است یا صرفاً نوعی سیاست‌گذاری جدیدی موضوعی، برای حل مشکلاتی موضوعی است. این سؤال‌ها سرخط برخی از مباحث نظری و تحلیلی موضوع کنکور است و واضح است که قبل از نقد و کاوش گسترده، با آرامش و با حوصله چنین پرسشگری‌هایی، نباید امیدوار بود که بتوان با موضوع یا معضل کنکور برخورد و مواجهه موفقی داشت و گره‌هایی از مسائلیش را گشود و احیاناً از تکرار آن‌ها در سرفصل مقاطع دیگری جلوگیری کرد^۱. اما این متأسفانه دقیقاً همان اتفاقی است که با رهسپار سازی کنکور جدیدی با نام کنکور سراسری دکتری در حال وقوع است.

هر چند که این نوشته نمی‌خواهد به بحث و تفصیل این مفاهیم بپردازد با این وجود در حد ضرورت به برخی از نکات مهم اشاراتی می‌کند.

۱. سال‌هاست که گسترش آماری و تهییج تقاضای تحصیلی و دانش‌آموختگی در آموزش عالی، راهبرد مدیریتی بسیار رایجی در جامعه ما شده است و از آن به عنوان یکی از توفیقات بی‌چون و چرای توسعه‌گرایی یاد می‌شود. حال یک سؤال ساده این است که آیا اگر این گسترش آماری، در تناسب‌های طبیعی بازار کار و اقتصاد و نیازهای واقعی و ارزیابی شده توسعه در جامعه ما نباشد باز هم یک معیار توسعه یافتگی است. اصل ماجرا این است که فقدان و محدودیت شدید عرصه‌های عمومی کار و پیشرفت، جوانان را به تنها مسیر میسر و عمومی رشد یعنی دانشگاه سوق می‌دهد و از این روست که در جامعه ما همه طالب گذراندن دوره‌های آموزش عالی و رفتن به مقاطع تحصیلی بالاتر و بالاتر هستند. در یک جامعه توسعه‌گرا یا توسعه‌یافته، این اتفاق، نه می‌افتد و نه مثبت تلقی می‌شود تا کسی در تدارکش باشد و بر آمار روز افزون آن فخر کند. گسترش تقاضاهای غبرواقعی، نه نکته و عامل مثبتی برای

کنکور دیگری در راه

نقد برخی از سیاست‌های جاری در توسعه آموزش عالی

مسعود آری‌نژاد*

برگزاری کنکور سراسری جدیدی به عنوان آزمون متمرکز ورود به دوره‌های دکتری تخصصی از تصمیمات اخیر وزارت علوم است. این نوشته درباره موضوعیت، چگونگی اجرایی و باید و نباید این کنکور قریب الوقوع حرف‌هایی دارد. این حرف‌ها، در ضمن نقد و تحلیل برخی از سیاست‌های جاری توسعه آموزش عالی کشور بیان می‌شوند.

چندین دهه است که کنکور یکی از محورهای مهم مسائل آموزش عالی کشور است. کنکور یا آزمون ورود به دوره‌های تحصیلی دانشگاهی، در ابتدا به عنوان راه و روشی برای حل مشکل تراکم و افزایش جمعیت متقاضیان ورود به این دوره‌ها مطرح بود. اما در این حد متوقف نماند و به تدریج به نوعی سیاست‌گذاری و مدیریت در نحوه توزیع دانشجو، ظرفیت‌ها، تخصیص‌ها و احیاناً گزینش‌ها هم بدل گشت. کنکور هم اکنون سال‌های سال است که یکی از ابزارهای عمده تمرکزگرایی مطلوب دستگاه تمرکزگرایی دیوانسالاری شایع جامعه ما در حوزه آموزش عالی است. این شیوه متمرکز گزینش دانشجو، به‌رغم ضرورت‌های جاری‌اش و هم‌مطلوبیت‌های مدیریتی‌اش در نزد نهادهای ذیربط، به تدریج خود نیز به مشکل اجتماعی، فرهنگی و آموزشی مهمی با عوارض فراوان و گسترده‌ای بدل گشت و اقشار وسیعی از جامعه، امکانات علمی و ظرفیت‌های اقتصادی کشور را درگیر خود ساخت. از همین روی هم سال‌هاست که مباحث نظری و تحلیلی فراوانی پیرامون آسیب‌های حضور و وجود کنکور در نزد اهل فرهنگ و آموزش کشور مطرح و مورد بحث و گفتگوست. در طی چند سال اخیر چاره‌جویی برای حذف کنکور یکی از اهداف برنامه‌ریزی‌های کشوری در دامنه آموزش عالی گردید. به همین دلیل هم در مجلس هفتم (خرداد ماه ۸۶) طرحی برای حذف کنکور سراسری به تصویب رسید و برای تحقق این هدف به وزارتخانه‌های آموزش و پرورش و علوم، مأموریت‌هایی محول گردید.

با این مقدمه، البته باید به این هم پرداخت که «مشکلات منجر به» و «عوارض ناشی از» معضلی به نام «کنکور سراسری»، که

^۱ همین اتفاق در تغییر و تحولات اخیر آموزش و پرورش برای حذف دوره راهنمایی نیز رخ داد و نه تنها جامعه توجیه و قانع نشد که حتی فرهیختگان و پیگیران مستقل درون این نهاد هم نفهمیدند که مشکل چه بود و راه حل چه بود.

۳. کنکور به دلیل جو ملتهب و غیرطبیعی رقابت‌ها، هیجانات و مقایسه‌های بی‌موردی که پیرامون خود تولید می‌کند حجم وسیعی از اشتیاق‌ها و آرزوهای نسلی را خواه و ناخواه به سوی خود جلب و جذب می‌کند. چنین آزمون‌هایی به عنوان کنکور در جوامعی یک معضل هستند که واقعی و غیر واقعی، به تنها درجه عمومی ممکن برای خروج از بحران «چه کنم» یا «چه می‌توانم بکنم» بدل می‌گردند. در جامعه ما مدت‌هاست که چنین بحرانی رخ داده است و هر روز هم بر وسعت و عمق آن افزوده می‌شود. ریشه‌های این بحران اما، مورد اعتنای چندانی نیستند. کنکور در چارچوب اقتضائات فعلی، تقاضاهای بی‌مورد و کاذبی را به مرور، حول محورهای خود انباشته می‌سازد و این امر رفته رفته و به غلط، به ارزش و مقیاس بی‌بدیلی برای نیل به موفقیت و سعادت بدل می‌گردد. از همین روی هم هست که امروز هرکسی مصمم است دوره کارشناسی دانشگاهی را بگذراند. مدت‌هاست که در جامعه ما لیسانس داشتن تبدیل به یک کف حیاتی برای زندگی هر جوانی شده است، ولی این نشانگر مثبتی از تناسب‌های رشد و زندگی در یک جامعه سالم و رو به رشد نیست. ناگفته پیداست که این سخن البته ناقض نیاز جامعه به بسط و گسترش آموزش‌های علمی و فرهنگی و مهارتی در لایه‌های مختلف خود به عنوان یکی از زیربناهای توسعه همه جانبه نیست. اما این که این مقصود، تنها از مسیر دانشگاه و اخذ مدارک دانشگاهی میسر و ممکن است هم، بنا به تجربیات روشن جهانی صحیح نیست.

۴. هم اکنون چند سالی است که هرکسی که دوره کارشناسی خود را به پایان می‌رساند مصمم است که دوره کارشناسی ارشد را هم بگذراند، نه به این دلیل که به ادامه تحصیل علاقه‌مند است بلکه برای این که شاید (فقط شاید) در این مسیر گشایشی در مشکلات کار و معیشتش فراهم شود. در طی چند سال اخیر، این تفکر و هیجانات و البته هدایتگری‌های مدیریتی، در مراجعی که صرف این افزایش کمی را فخر و منزلتی برای دستگاه علمی کشور می‌شناسند موجب افزایش تصاعدی جمعیت دوره‌های تکمیلی در دانشگاه‌ها گردیده است و از جمله موجب گشته تا هم تقاضا و هم ظرفیت‌های دستوری و تکلیفی دانشگاه‌ها برای این دوره‌ها افزایش یابند. نتیجه این سیاست چیزی جز کاهش تصاعدی قدر و قیمت تحصیلات عالی در جامعه و تقلیل کیفیت این دوره‌ها در دانشگاه‌ها نیست. گزاره نیست اگر گفته شود که امروزه در اغلب مراکز آموزش عالی ما، خیل متقاضیان تحصیلات تکمیلی به همان طریق و وزن و قدر و قیمتی که در دوره‌های کارشناسی می‌آیند و

افزایش بهره‌وری در وظایف و سودمندی دانشگاه‌ها به عنوان یکی از نهادهای سازمان‌دهنده جامعه است و نه نشانگر هوشمندی‌هایی در مدیریت تنوع نیروهای انسانی و علائق و استعداد‌های نسلی. یک جامعه‌ی حسابگر به امر آموزش عالی به عنوان یک سرمایه‌گذاری واقعی با دورنمای پیش‌بینی شده‌ای می‌نگرد و در نتیجه ملاحظات متعددی را در تأمین این نوع سرمایه‌گذاری در نظر می‌گیرد از جمله تدارک سازوکارهایی که افراد مناسب، در زمان مناسب و مکان مناسب تحت آموزش مناسب و مورد نیازی قرار گیرند. لازم است حتماً تا حسابگری‌های فردی، حسابگری‌های اجتماعی را تقویت سازند و هر انتخابی هم، از جانب افراد کاملاً از سر اختیار و علاقه برای صرف بخشی از عمر خود به عنوان سهم سرمایه‌مشارکت در این سرمایه‌گذاری مشترک باشد نه از سر اجباری پنهان در لابلای محدودیت‌های زندگی و کار و معیشت و پیشه. در چنین جامعه‌ای سود و زیان‌های متعددی افراد را در انتخاب یا انصراف از این راه و اصولاً هر راه معیشتی، راهنمایی و هدایت می‌کند تا هرکسی در جای زمانی، مکانی و حرفه‌ای درستی قرار گیرد. در این شرایط، تحصیلات عالی هم جمع و تفریق و سود و زیان نسلی، فردی، اجتماعی و تاریخی روشن و قابل فهمی خواهد داشت، نه همین طوری و از سر ناچاری یا آن‌طور که گاهی در جامعه ما تبلیغ و تظاهر و تهییج می‌شود از سر عشق به علم و دلدادگی به دانش و دانایی. این معانی اخیر البته بی‌خود یا بی‌اطلاق نیستند ولی مدیران منابع مالی و انسانی جامعه می‌دانند که علم‌ورزی در دنیای جدید غالباً یک حرفه‌عرفی حسابگرانه برای هر دو سوی این مشارکت است و باید هم چنین باشد هم برای فرد و هم برای جامعه. سود و زیان وقت و سرمایه این راه، در فضای آزادی از امکان انتخاب و تصمیم و تنوع فرصت‌ها باید برای همه روشن باشد تا آموزش عالی جولانگاه اکراه و مضائق تحمیلی نگردد. جامعه‌ای که در آن هر کسی بخواهد و در واقع به شکلی از اشکال مجبور باشد تا به عشق دکتر و مهندس شدن درس بخواند جامعه سالم و توسعه‌گرایی نیست حتی اگر همه آن‌ها به این آرزوی عزیز خود برسند.

۲. در گیرودار تلاقی این تلقی‌ها و داور‌ها، افزایش آمار تحصیلات تکمیلی هم از کانون‌های دیگر توجه برای گسترش آمارها و فراوانی‌های این توسعه‌گرایی پیش گفته است. این در حالی است که فشار بر این بخش برای گسترش و افزایش آمار جمعیت‌های دانشجویی، با تناسب طبیعی رشد و تجربه دانشگاه‌ها، با افزایش واقعی کادر ثابت هیأت علمی، با رعایت شرایط درست انتخاب دانشجو و دانشگاه و در نهایت با نیازهای واقعی جامعه و افراد برای تحصیلات عالی در حوزه تکمیلی همراه نیست.

صرف آموزش عالی که تنها کانون توجه و تحلیل این نوشته است گشوده‌تر می‌سازد. مفاهیم، عناصر و ادبیاتی که می‌توانند نقد و نظر را به این حوزه مهم ببرند، علی‌القاعده به کلی متفاوت با محتوای این نوشته خواهد بود و جای طرح آن هم، در هر حال، در جای دیگری است. این تذکر اما موجب آن نمی‌شود که استدلال‌های فوق از حُجیت و صحت خود فرو افتند. این دامنه بزرگتر، فقط دامنه چاره‌جویی‌ها را فراخ‌تر می‌سازد، نه این ایرادات درونی نظام آموزش عالی را.

۷. تنها توجیهی که برای اتخاذ این تصمیم گاهی شنیده می‌شود گسترش «عدالت محوری» در پذیرش دانشجویان دکتری است. این لفظ نشانگر نگرانی برخی از مسئولین وزارت در عدم رعایت عدالت و بی‌طرفی یا آن‌طور که گفته می‌شود اعمال سلیقه‌های فردی و شخصی استادان در امر گزینش دانشجویان دکتری است. مطلب این است، در افواه دانشجویی گفته می‌شود که گروه‌ها و استادان مجری دوره دکتری، معمولاً دانشجویان قدیمی و آشنای خود را ترجیح می‌دهند و امکان قبولی دانشجویان غریبه در دانشگاه‌های پذیرنده خیلی کم است. این اتهام رایج که حرف‌های گفتنی درباره آن زیاد است به عنوان یکی از انگیزه‌های اصلی تصمیم‌گیران در برگزاری کنکور متمرکز دکتری قید می‌شود. حال بر فرض صحت برخی از این نوع انتقادات درباره چنین روال‌ها و رویه‌هایی که شاید در بعضی جاها رخ داده باشد یا رخ می‌دهد و می‌توان به بهبود و شفافیت روش‌های اجرایی این کار اندیشید، آیا برگزاری کنکور متمرکز دکتری حلال مشکلات عدالت در همه جنبه‌های ظریف پذیرش دانشجو در این حوزه است. چنین گمانی به هیچ وجه صحیح نیست و قضاوت و ارزیابی نهایی آن بر عهده دانشوران عالی مقام دانشگاهی است.

• جالب است که اکنون که همه توجهات در سه چهار سال گذشته معطوف مباحث کلامی و اجرایی حذف کنکور ورود به دانشگاه بعد از دیپلم متوسطه است نطفه دیو کنکور دیگری در بالاترین مقطع آموزش عالی بسته می‌شود. جالب‌تر این که اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها هم، مخاطب هیچ گونه گفتگو، مشورت و کسب نظری واقع نمی‌شوند تا کارها بی‌چون و چرا به انجام برسد و مرکزیت و محوریت دیگری برای نظام متمرکز آموزش عالی فراهم آید و به این ترتیب آمارهای جدید و عزیزتری تولید گردند. در هر حال، هیچ دلیل موجه‌ای مثلاً انبوهی جمعیت متقاضیان، یا قصور دانشگاه‌ها در امر گسترش و یا اجرای این دوره‌ها، به راه افتادن این آزمون جدید را توجیه نمی‌کند. طبق روال جاری، دوره‌های

می‌روند، می‌آیند و می‌روند و ظرفیت‌ها در بسیاری از دانشگاه‌ها چیزی در حدود اندازه دوره‌های مشابه کارشناسی تعریف شده است. نیل به این درجه از اشتیاق به تحصیلات عالی و عالی‌تر، البته در دنیا کم نظیر است اما این هرچه که هست از جنس یک علاقه اصیل و حساب شده امروزی نیست و به هیچ وجه هم تفسیر مثبتی در داورهای تاریخی سرنوشت یک جامعه ندارد.

۵. با راه‌اندازی کنکور سراسری دکتری همین آینده و سرنوشت، پیش روی دوره‌های دکتری هم هست و دور نیست که جمعیت دانشجویان در حال تحصیل در دوره‌های دکتری، هم اندازه جمعیت دانشجویان دوره‌های کارشناسی و کارشناسی ارشد گردد. دانش‌آموختگان دوره‌های دکتری علی‌الاصول از عالی‌ترین محصولات دانشگاهی هستند و بعد از رتبه و کم و کیف ترکیب هیأت علمی در دانشگاه‌ها، دانشجویان و دانش‌آموختگان دوره‌های دکتری تخصصی از زمره مهم‌ترین و ناب‌ترین دستاوردهای علمی پژوهشی هر دانشگاهی محسوب می‌شوند و همواره مقیاسی هستند برای سنجش عیار و اعتبار یک دانشگاه. از همین روی هم هست که دانشگاه‌ها همیشه در پذیرش و هدایت این مجموعه با وسواس و احتیاط تام و تمامی عمل می‌کنند و بویژه کیفیت را فدای کمیت و سرعت تولید نمی‌سازند. فقدان این نوع نگاه‌های اصولی، ظرف این سال‌ها دوره‌های کارشناسی ارشد دانشگاه‌ها را بعضاً به دوره‌هایی کم‌مایه و ضعیف بدل ساخته است. چرا، چون تقاضاهای بی‌مورد، تهییج و تشویق می‌شوند، ظرفیت‌ها به صورت دستوری و تکلیفی افزایش می‌یابند و نرخ تولید کارشناسان ارشد هر روز افزون‌تر از روز قبل می‌گردند. اگر این ماجرا در دوره‌های دکتری هم تکرار شود چه خواهد شد؟ فرو ریختن آخرین سنگ‌های کیفی رعایت استانداردهای علمی و تخصصی در آموزش عالی کشور. در نظر آورید که مثلاً ظرف ده سال آینده تولید مدارج دلفریب Ph.D در دانشگاه‌ها هم‌ارز تولید مدارک کارشناسی ارشد در امروزه روز گردد. آیا این رویه هیچ تناسبی با شیوه کار دوره‌های تکمیلی در دانشگاه‌های معتبر دنیا دارد.

۶. یک نکته ناگفته این بحث البته توجه به محذوریت‌های شدید متصدیان امور در پاس‌خگویی لاجرمشان به امواج نسل‌های از پی همی است که مدام می‌پرسند «حالا چه کنیم؟ حالا چه کنیم؟» اجبار و فشاری که تکرار و فوریت این سؤال ایجاد می‌کند از سر ناچاری، به هدایتگری وسیعی برای ادامه تحصیل و پس از آن هم تداوم تحصیل و پس از آن هم تداوم تکمیل تحصیلی انجامیده است. این زاویه نگاه، البته دامنه بحث را از حوزه صرف علمی و

به سادگی از دست می‌روند. بیشتر افراد حداکثر تا یکی دو سال بعد از دانش آموختگی از دوره کارشناسی ارشد، انرژی و روحیه آماده شدن برای چنین آزمونی را دارند و مایلند تا شانس خود را برای ادامه تحصیل تا مقطع دکتری بیازمایند و پس از آن اغلب به شکلی درگیر مسائل و مشکلات جاری زندگی می‌شوند و راه دیگری در پیش می‌گیرند.

۳. آزمون‌ها بسیار متنوع برگزار می‌شوند و هیچ محوریت و پایه روشن و معلومی از لحاظ عناوین آزمون یا متون آزمون ندارند. برخی از دانشگاه‌ها حتی عناوین و مواد بسیار تخصصی را نیز در ردیف این آزمون‌ها می‌آورند. در نتیجه طبیعی است که حتی به‌رغم تفاوت صلاحیت‌های علمی، دانش آموختگان یک دانشگاه به دلیل آشنایی بیشتر با نوع درس و متن‌های مورد رجوع، از شانس بیشتری برخوردار باشند.

۴. معیارهای روشنی برای آزمون و مصاحبه شفاهی پذیرفته شدگان مرحله اول آزمون‌های دکتری از پیش اعلام و یا اجرا نمی‌شوند. در نتیجه دست سلیق فردی اساتید برای ترجیحات کاملاً شخصی بسیار گشوده است و همه چیز به صلاحدید اساتید یا گروه تخصصی ارجاع می‌شود.

آزمون پایه

به نظر نگارنده لااقل سه بند ابتدایی نقد اخیر از جانب متقاضیان، حاوی ایرادات واردی است. یکی از آن روش‌هایی که می‌تواند این نوع انتقادات را تا حد وسیعی علاج کند برگزاری آزمون علمی پایه یکسانی برای تمام متقاضیان ورود به یک گرایش یا رشته اصلی است، چیزی مثل GRE که در برخی از کشورها رایج است. آزمون که مثلاً به مدت دو سال دارای اعتبار باشد. پس از آن متقاضیان، مستقلاً و بدون هدایتگری‌ها و تکلیف‌های نگران‌کننده متمرکز و اداری، در این حوزه کاملاً حساس و علمی، بتوانند نتایج این آزمون را به هر دانشگاه پذیرنده‌ای که مایل باشند ارسال دارند تا به علاوه دیگر ملاحظات محیطی و تجربی، مثل سوابق پژوهشی، آموزشی و مانند آن، به علاوه مصاحبه شفاهی در دامنه همان اختیارات اصولی، رایج و متعارف یعنی حق نهایی انتخاب از طرف اساتید و بخش‌های تخصصی، مورد توجه و سنجش قرار گیرند. در مورد بند چهارم نقد فوق نیز، دو رویه را باید در پیش گرفت. یکی این که همه سعی کنند به مرور و با گسترش تجربه‌ها، فضای

دکتری تخصصی دانشگاه‌ها به آرامی، مثل هر جای دیگر دنیا و هم متناسب با وزن و قدر این دوره‌ها و هم نوع و حجم متقاضیان و نیروها و امکانات، در حال بسط و گسترش‌اند. دانشگاه‌ها معمولاً با برگزاری آزمون‌هایی و پس از آن انجام مصاحبه‌هایی، از میان داوطلبین، افرادی را با مسئولیت، تخصص و تشخیص خود بر می‌گزینند. حتی گاهی هم روش‌هایی غیرآزمونی (مثلاً بررسی سوابق علمی و پژوهشی مستند) را برای پذیرش دانشجوی به کار می‌روند و از این جهت مشکل مهمی در روال کارها دیده نمی‌شود.

• در نزد دانشگاهیان این نگرانی خیلی جدی است که سیاست گذاری کنکوری که در پیش روست خیلی زود با تعطیلی روندهای آکادمیک پذیرش دانشجوی دکتری، راهی را در پیش گیرد و یا تحمیل و دیکته کند که به سرعت استقلال دانشگاه‌ها و بخش‌های تخصصی را در این حوزه کاملاً علمی مختل و منفع‌سازد. این امر به‌رغم سرعت بخشی در افزایش آمارها به صلاح نظام علمی کشور نیست.

از دید یک متقاضی تحصیل در دوره دکتری

نقد و ارزیابی این صحنه را از دیدگاه صادقانه یک متقاضی تحصیلی نیز باید دید تا بتوان به تصحیح یا تکمیل شرایط آن، به گونه‌ای پرداخت که انتقاد از متمرکزسازی پذیرش دانشجوی دکتری به شیوه‌ای که در جریان است موجه‌تر باشد. از این زاویه آنچه دیده می‌شود از این قرار است:

۱. آزمون دکتری دانشگاه‌ها در زمان‌های متفاوتی از تمام طول سال پخش شده است. نمی‌توان انتظار داشت که متقاضیان، آمادگی علمی خود را برای شرکت در یک چنین آزمون سطح بالایی، پیوسته حفظ کنند. به این ترتیب یک متقاضی نمی‌تواند از همه فرصت‌های ممکن به نحو مناسبی بهره‌مند گردد و این یعنی ضایع شدن حقوق و فرصت‌های وی و چه بسا فرصت‌های یک دانشگاه برای انتخاب اصلح‌تر.

۲. اطلاع رسانی ضعیف بسیاری از دانشگاه‌ها برای اعلان پذیرش دوره دکتری موجب می‌شود که همه متقاضیان به موقع یا اصلاً در جریان برخی از این آزمون‌ها قرار نگیرند و در نتیجه فرصت‌های معدود امکان شرکت در چنین آزمون‌هایی، گاهی

مصاحبه

مصاحبه‌ای با جان جی تامپسون و ژاک تیتز

قسمت دوم

طبقه‌بندی گروه‌های ساده متناهی

• پروفیسور تامپسون می‌خواهم از شما در مورد پروژه رده بندی، تلاش برای رده بندی همه گروه‌های ساده متناهی، بپرسم. هم چنین مقاله شما و فایت در سال ۱۹۶۲، برخی تکنیک‌های جدید را عرضه کرد. آیا صحیح است که گفته شود که بدون آن مقاله، این پروژه غیرقابل انجام و یا حداقل دور از واقعیت جلوه می‌کرد؟

تامپسون: نمی‌توانم چنین چیزی بگویم.

تیتز: می‌توانم بگویم بله.

تامپسون: ممکن است اما تاریخ، انشعابات خاص خودش را دارد و ما نمی‌توانیم دقیقاً بگوییم که چه چیزی می‌توانست روی دهد.

• قضیه رده بندی گروه‌های ساده متناهی، شاید بیادماندنی‌ترین همکاری گروهی مشترک در طول تاریخ ریاضیات باشد که در دوره‌ای طولانی از زمان، پیگیری شد. افراد زیادی مشارکت داشتند، و اثبات نهایی بالغ بر حداقل ۱۰۰۰۰ صفحه می‌شود. گروهی از افراد که توسط گورنشتین هدایت می‌شدند، هنوز هم روی ارائه استدلالی کوتاه‌تر و قابل دسترس‌تر کار می‌کنند. پنج سال قبل همین جا مصاحبه‌ای با اولین برنده جایزه آبل ژان پیر سرانجام دادیم. آن زمان او گفت که شکافی در استدلال وجود دارد که در زمان آن مصاحبه در شرف پر شدن بود. قبل از آن زود بود که گفته شود کسی واقعاً به اثبات نهایی رسیده است زیرا حالت شبه - نازک باقیمانده بود. امروز وضعیت چگونه است؟ می‌توان واقعاً اعتماد کرد که این قضیه سرانجام اثبات شد؟

تامپسون: حداقل آن مقاله شبه - نازک اکنون به چاپ رسیده است. این یک کار کاملاً عظیم است که توسط مایکل آشباخر و استفان اسمیت در بیش از ۱۰۰۰ صفحه صورت گرفت و هم‌زمان چندین گروه پراکنده ساده پیدا شدند. آن‌ها این گروه‌ها را سرشت نمائی کردند زیرا در گروه‌های شبه نازک مورد نیاز بودند. فراموش کردم کدام‌ها ظاهر شدند، اما به طور حتم گروه رود والیس در میان

مصاحبه‌های ورود به دکتری، شسته رفته‌تر و روشن‌تر برگزار کردند. این هدف هم شدنی و هم تنها مسیر تکامل این مرحله است. دیگر این‌که پذیرفته‌شدگان مرحله اول پیشاپیش آگاه شوند که به دلیل تمرکز دوره دکتری بر امر پژوهش، تحقیق و اهمیت روابط متقابل استاد و دانشجو، مستندات، قرائن و ملاحظات استاد و بخش‌های تخصصی، خواه نا خواه یک ملاک مهم در تشخیص‌های نهایی پذیرش است. به علاوه این مدل، رویه‌ای کاملاً بین‌المللی است نه اینجایی و حذف شدنی حتی با متمرکز کردن آزمون.

حُسن یک «آزمون پایه و سراسری» این است که به قرینه انتقادات:

- با مدیریت زمانی یکسانی برگزار می‌شود،
- اطلاع رسانی عمومی و واحدی دارد،
- یک ارزیابی عمومی یکسان از مواد پایه‌ای رشته‌ها و گرایش‌ها را به دست می‌دهد و
- از همه مهم‌تر کار دانشگاه‌ها را در پذیرش دانشجو برای این دوره‌ها بسیار سبک‌تر خواهد ساخت.

این آزمون فرصت و مبنا و محور مقایسه موجه‌تری را برای ارزیابی‌های جمعی و ملی فراهم می‌آورد، از حجم انتقادات و شکایات شرکت کنندگان بسیار خواهد کاست و به علاوه کمک می‌کند تا دانشگاه‌های کمتر شناخته شده هم بتوانند از سطح واقعی ملی به پذیرش دانشجو اقدام کنند. اطلاع رسانی‌های مؤثر بعدی از طرف دانشگاه‌های پذیرنده هم، مکمل نهایی این ترتیبات ذهنی و مفروضی خواهند بود.

•• یک نکته ناگفته در این پیشنهاد، تعیین تکلیف برگزار کننده این آزمون است. صراحتاً باید گفت که با این مفروضات، سازمان سنجش اهل درگیر شدن در زحمتی که از آن بوی اختیارات ویژه‌ای بر نخیزد نیست. در حوزه آراء صرفاً نظری و گفتگوهای بی پناه دانشگاهی چاره کار، محول شدن مسئولیت برگزاری چنین آزمون‌هایی به یک سازمان علمی غیر دولتی در حوزه آموزش عالی است. متأسفانه این انتظار با ساز و کارهای موجود اصلاً ساده و چندان عملی نیست. از این نوع نظریه پردازی‌ها که بگذریم، در حوزه عمل و تصمیم، اما چاره‌ای جز این اقرار تلخ نیست که گاهی صلاح مُلک خویش خسروان نمی‌دانند.

* گروه ریاضی دانشگاه زنجان

را انجام داد.

- گروه تیتز با دست پایه‌گذاری شد، این طور نیست؟ و کلاً در مورد چیست؟

تیتز: بله این واقعاً نمونه‌ای از پیش پا افتادگی است. انتظار می‌رود گروهی در آن جا باشد و زیر گروهی از اندیس ۲ که باید ساده باشد و این چیزی است که من در این باره می‌دانم.

- پروفیسور تیتز، یک ارتباط تکن‌دهنده میان گروه هیولا، بزرگترین گروه در بین گروه‌های پراکنده و نظریه توابع بیضوی یا منحنی‌های بیضوی از طریق تابع J وجود دارد. آیا ارتباطات دیگری با دیگر گروه‌های استثنایی، برای مثال در هندسه، وجود دارد؟

تیتز: من تخصصی در مورد ارتباطات میان گروه هیولا و توابع مدولی ندارم. واقعاً چیزی نمی‌دانم و از این بابت شرمندم. فکر می‌کنم این فقط هیولا نیست که به فرم‌های مدولار مرتبط است بلکه چندین گروه پراکنده دیگر واجد این ارتباطات هم وجود دارند. اما مورد هیولا رضایت بخش است زیرا ارتباطات در آن بسیار ساده هستند در حالی که گروه‌های کوچکتر، به نتایج پیچیده‌تری منجر می‌شوند. در حالت گروه هیولا چیزها به نحو کاملی با هم جور می‌شوند.

مسئله وارون گالوا

- پروفیسور تامپسون ممکن است در مورد کارهایتان روی مسئله وارون گالوا توضیح دهید؟ می‌توانید در ابتدا توضیح دهید مسئله در مورد چیست؟ و وضعیت آن در حال حاضر چگونه است؟

تامپسون: این مسئله احتمالاً به گالوا برمی‌گردد. او هر گروه را به یک معادله مرتبط می‌کرد، به خصوص برای معادلاتی با یک متغیر و ضرایب صحیح. سپس او یک گروه خوش‌تعریف و متنهایی را که گروه گالوا نامیده می‌شود به معادله مربوط می‌کرد. این گروه ریشه‌های معادله را بیان می‌کند. وقتی کسی به مفهوم میدان توجه کند، میدانی که با ریشه‌های یک معادله ایجاد شده، اتومورفیسم‌های معینی از گروه‌های گالوا را به ما می‌دهند. مسئله وارون این است آیا برای هر گروه متنهایی همیشه یک معادله یک چند جمله‌ای با ضرایب صحیح نامعین، وجود دارد که گروه گالوای آن معادله آن گروه خاص باشد؟ تا جایی که من می‌دانم این مسئله کاملاً باز است که ممکن است صحیح باشد یا نباشد؟ آیا معادله‌ای در

آن‌هاست. این گروه جزئیات طاقت‌فرسایی دارد. به نظر می‌رسید که آن‌ها صادقانه بخش مهمی از کار را انجام می‌دهند. گفتن این که آیا کسی واقعاً به این چیزها اعتقاد دارد یا نه، کار سختی است. این اثبات آن چنان طولانی است که ممکن است چند اشتباه اساسی داشته باشد. اما من واقعاً سعی کردم آن‌ها را از بین ببرم، حال برای من روشن شدند. به هر طریق سعی کردم بفهمم چرا احتمالاً گروه ساده پراکنده بیشتری وجود ندارد، اما واقعاً به طور مفهومی نمی‌دانم درست است. به نظر می‌رسد دنیا این طور ساخته شده باشد، بنابراین ما به کار خود ادامه می‌دهیم. امیدوارم مردم به این مقالات نگاه کنند و ببینند که چه مباحثی در آن‌ها مطرح شده است و این که چگونه با یکدیگر جور شدند. به تدریج این بخش عظیم از کار، جایگاهش را در قاموس قضایای ریاضیات خواهد یافت.

تیتز: دو نوع نظریه پرداز در نظریه گروه‌ها وجود دارد. کسانی چون سنت توماس، آن‌ها اعتقادی به این اثبات ندارند چون همه جزئیات اثبات را ندیده‌اند، من مانند آن‌ها نیستم و با وجودی که همه چیز را در مورد آن نمی‌دانم به نتیجه نهایی اعتقاد دارم. افرادی که روی قضیه رده‌بندی کار می‌کنند یا آن‌ها که کار کرده‌اند هم ممکن است برخی جزئیات غیر مهم را فراموش کنند. اما من اعتقاد ندارم، این جزئیات خیلی مهم هستند و کاملاً مطمئن هستم که نتیجه نهایی صحیح است.

- ممکن است در مورد گروه‌هایی که با نام شما شناخته می‌شود توضیح دهید؟ شما گروهی دارید که در میان گروه‌های ساده پراکنده، گروه تامپسون نامیده می‌شود. چگونه ناگهان ظاهر شد؟ چگونه آن را کشف کردید؟

تامپسون: این گروه در واقع مشتق شده از گروه هیولا است. گروه تامپسون در اصل مرکز ساز یک عنصر از مرتبه سه در هیولا است. کانوی و نورتون و چند نفر دیگر در ساختن این گروه مشارکت داشتند. این قبل از ساختن هیولا توسط گریس بود. این گروه هنگام کار روی ساختار درونی گروه هیولا ایجاد شد همراه با گروه نورتون - هارادا و بچه هیولا. همه ما تلاش می‌کردیم سرشت‌ها را بدست آوریم. خود هیولا بسیار بزرگ بود و من فکر نمی‌کردم بتوان با دست آن را انجام داد، لیوینگستون جدول سرشت را ارائه داد، یعنی سرشت‌های معمولی مختلط تحویل‌ناپذیر و پیچیده هیولا. اما من فکر می‌کنم او استفاده زیادی از ماشین محاسبه کرد. این مطلب چگونگی ایجاد عدد ۱۹۶۸۸۳ - درجه کوچکترین نمایش مختلط و با وفای گروه هیولا را نشان می‌دهد. این عدد برای محاسبه دستی بسیار بزرگ است. اما می‌توان زیر گروه‌های کوچک‌تر آن‌ها

نمایش‌های E_8 کار کرده‌اند. در واقع آن‌ها جدول سرشت کامل E_8 را محاسبه کردند. نتیجه سال گذشته در چندین روزنامه آمریکایی و تحت عنوان «محاسبه‌ای از سائز منهن» یا چیزی شبیه این به چاپ رسید.

تامپسون: فکر می‌کنم کمی تحریف در آن صورت گرفته - من مقاله را دیدم.

• می‌توانید توضیح دهید چرا همه ما باید به چنین نتایجی علاقمند باشیم؟ چه به عنوان نظریه‌پرداز نظریه گروه‌ها چه به عنوان ریاضی‌دان و چه به عنوان یک رهگذر؟

تامپسون: جذابیت این مسئله دلایل زیادی دارد. ممکن است این باشد که فیزیک‌دانان چیزی را در روزنامه می‌یابند. فیزیک‌دانان، آن‌ها مطلقاً به عنوان یک گروه، نترس هستند. هر چیز ریاضیاتی که بتوانند از آن استفاده کنند را می‌بلعند و در قالبی قرار می‌دهند که بتوانند از آن استفاده صحیح بکنند. در چنین حالتی ریاضیات مانند یک عصای دست برای چیزهای دیگر است. و فیزیک‌دانان مطمئناً به گروه‌های لی استثنایی علاقمندند و E_8 یکی از چیزهای آماده برای آن‌هاست.

• آیا دلیلی وجود دارد که معتقد باشیم برخی از این گروه‌های استثنایی یا پراکنده چیزهای بسیار مهمی در مورد ریاضیات یا طبیعت به ما می‌گویند؟

تامپسون: من فیزیک‌دان نیستم. اما می‌دانم آن‌ها به چنین چیزهایی فکر می‌کنند.

تیتز: شاید ساده‌لوحانه باشد که بگویم، اما احساس می‌کنم که ساختارهای ریاضیاتی که بسیار زیبا هستند مانند هیولا باید چیزی برای طبیعت داشته باشند.

کارهای ریاضی

• آیا نتایج خاصی وجود دارند که به آن‌ها افتخار کنید؟

تامپسون: خب، البته یکی از برجسته‌ترین نقاط زندگی ریاضیاتی من، ارتباط کاری طولانی مدت من با والتر فایت بود. من از هم‌راهی و کاری که با فایت انجام می‌دادیم و هم‌چنین پیوند ایده‌هایمان، لذت می‌بردم. از این که چنین تماسی با او داشتم خوشحالم و افتخار می‌کنم که در کنار او بودم.

تیتز: من تماس و کار اشتراکی پرثمری را برای بیشتر دوران کاری‌ام

انتظار یک گروه است؟ اگر یک معادله وجود داشته باشد پس باید به طور قطع تعداد نامحدودی از آن‌ها نیز موجود باشند بنابراین ما نمی‌دانیم چگونه یک معادله استاندارد کانونیک به آن گروه اختصاص دهیم. حتی در مورد گروه‌های ساده نیز مسئله معکوس نظریه گالوا حل نشده است. برای عمومی‌ترین گروه‌های متناهی، من آن را به هندسه‌دانان جبری یا هر کس دیگری که ایده‌های خوبی برای پاسخ‌گویی به این مسئله دارد، وا می‌گذارم. تعداد زیادی از ما روی آن کار می‌کنیم و با آن دست و پنجه نرم می‌کنیم، اما فکر می‌کنم فقط یک گاز کوچک از سطح آن زده‌ایم. برای مثال گروه هیولا یک گروه گالوا بر روی اعداد گویاست. این مطلب در مورد گروه‌های پراکنده دیگر صادق نیست. دلیل این مطلب که چرا هیولا یک گروه گالوا روی میدان اعداد گویاست با استفاده از نظریه سرشت ثابت می‌شود.

تیتز: این بسیار تعجب‌انگیز است! شما این شیء بزرگ را دارید و متخصصین به شما می‌گویند که این یک گروه گالوا است. در واقع دوست دارم یک معادله ببینم.

• آیا چیز شناخته شده‌ای در مورد یک معادله وجود دارد؟

تامپسون: این معادله از درجه حداقل ۱۰۲۰ خواهد بود. شگفت‌انگیز است! وقتی قبل از به وجود آمدن کامپیوترها نگاهی به مطالب مربوط به تابع J می‌اندازیم می‌بینیم فریک و کسانو مانند او این محاسبات را انجام می‌داده‌اند. اگر به ضرایب تابع J نگاه کنید، آن‌ها بسیار سریع رشد کرده و به ده‌ها و صدها میلیون می‌رسند. این اعداد در کتاب فریک محاسبه شده‌اند. بسیار لذت‌بخش است که به این اعداد قبل از ظهور کامپیوتر نگاه کنیم. اعدادی با سائز ۱۲۳ میلیون. این اعداد واقعاً با دست حساب شدند و کاملاً هم صحیح بودند.

تیتز: کاری که آن‌ها انجام دادند واقعاً غیرقابل باور بود.

• آیا ممکن است در این مقالات قدیمی نتایجی از کارهای فریک یا دیگران موجود باشد که افراد از آن‌ها بی‌اطلاع باشند؟

تامپسون: نه همه از آن‌ها خبر دارند و آن‌ها را بررسی کرده‌اند.

تیتز: متخصصان این مقالات را بررسی کردند.

ماجرای E_8

• تلاش دسته جمعی دیگری هم وجود دارد که اخیراً انجام شده که نامش ماجرای E_8 است؛ گروهی از ریاضی‌دانان روی

امروزه آمریکا به مرکز ریاضیات تبدیل شده، چون آن‌ها پول زیادی دارند و می‌توانند ...

• ... بهترین محققان را بخرند.

تیتز: این بسیار منفی‌بافانه است. مطمئناً جوانان زیادی وجود دارند که به آمریکا می‌روند، چون در کشور خودشان نمی‌توانند پول کافی بدست آورند.

• و البته فاجعه‌ای که در اروپا در سال‌های دهه ۱۹۳۰ با نازیسم روی داد. افراد زیادی به آمریکا رفتند. شما چطور پروفیسور تامپسون؟ شما مدتی طولانی در انگلستان بودید. تجربه این کار در مقایسه با کار در دانشگاه‌های آمریکایی چگونه بود؟

تامپسون: خوب، من کم و بیش قانون خودم را دارم. مردم زیاد مزاحم من نمی‌شدند. من خاطرات بسیار خوبی از همه مکان‌هایی که دیده‌ام دارم، به خصوص در آمریکا. اما من چند کشور دیگر را هم در دوره‌های کوتاه مدت دیده‌ام مانند آلمان، روسیه و فرانسه. از لحاظ ریاضیاتی، هر جایی که هستم احساس راحتی می‌کنم. من فقط کارم را انجام می‌دهم. من واقعاً در تصمیم‌گیری‌های تحصیلی - آموزشی عالی دخالت نمی‌کنم. پس در چنین حالتی من صلاحیت قضاوت در مورد مسائل بین‌المللی ریاضیاتی را ندارم.

تفکر درباره گسترش ریاضیات

• شما در دوره‌ای با یک رشد سریع ریاضیات زندگی کرده‌اید، به خصوص در منطقه خودتان، و مشارکت‌هایی نیز در این رشد داشته‌اید. چند وقت قبل، لئونارت کارلسون که ۲ سال قبل جایزه آبل را دریافت کرد، در مصاحبه‌ای گفت که قرن بیستم احتمالاً عصر طلایی ریاضیات خواهد بود و این که تصور رشدی سریع‌تر از چیزی که ما شاهدش بوده‌ایم سخت است. شما چه فکر می‌کنید آیا ما عصر طلایی ریاضیات خواهیم داشت یا رشد ریاضیات سریع‌تر از این ادامه خواهد یافت؟

تیتز: فکر می‌کنم که به سرعت طبیعی خود ادامه دهد، که سریع است، سریع‌تر از آنچه که هست.

تامپسون: به خاطر می‌آورم که نقل قولی منتسب به لاپلاس خوانده‌ام. او گفت ممکن است ریاضیات در آینده بسیار عمیق شود که هر قدر عمیق‌تر کند و کاو کنیم نمی‌توانیم به آن‌ها دست یابیم. واقعاً این یک تصویر وحشتناک است. درست است که پیش‌نیازها ضروری‌اند اما بشر نیز بسیار باهوش است. ممکن است در آینده

با فرانسوا بروهات داشتم و از همکاری با او لذت می‌بردم. فکر می‌کنم کار جالبی بود، همانند کار تو با والتر فایت.

• آیا شما برای آرماند بولر نیز اهمیت قائل هستید؟

تیتز: بله، من همکاری زیادی هم با بولر داشتم. اما از یک نظر متفاوت بود، وقتی با بولر کار می‌کردم از این که هر دو یک چیز را کشف می‌کردیم، شگفت زده می‌شدم. ما صرفاً نتایج را کنار هم می‌گذاشتیم تا دوباره کاری نشود. ما مقالاتمان را در مورد نتایجی که جداگانه به دست آوردیم می‌نوشتیم. در حالی که با بروهات کارمان کاملاً اشتراکی و تکمیل‌کننده بود.

• آیا هر یک از شما تجربه جرقه ناگهانی مانند آنچه پوانکاره توصیف کرد را دریافتن اتفاقی راه حل یک مسئله که مدت طولانی به دنبال آن بودید، دارید؟

تیتز: فکر می‌کنم در تحقیق‌های ریاضی این مسئله زیاد روی می‌دهد که ناگهان چیزی را کشف کنید که به دنبال آن هستید. اما نمی‌توانم مورد خاصی را به خاطر بیاورم. می‌دانم که این مسئله برای من و برای تامپسون واقعاً روی داده است. پس مطمئناً برخی از ایده‌هایی که شخص روی آن‌ها کار می‌کند، ممکن است در مه ناپدید شوند.

تامپسون: فکر می‌کنم همسرم تصدیق کند که وقتی صبح بیدار می‌شوم و آماده بیرون رفتن و کار کردن می‌شوم، بی‌درنگ کار تحقیقاتی را شروع می‌کنم. نحوه تفکر طبیعی من این است که وقتی خواب هستم، همه چیز به کار خود ادامه می‌دهد و هنگامی که شما بیدار می‌شوید و می‌گویید "بیا بریم آن جا و کار را ادامه دهیم". و این یک احساس شگفت‌انگیز است.

• هر دوی شما به عنوان پروفیسور ریاضی در چند کشور کار کرده‌اید. می‌توانید در مورد محیط‌های کاری متفاوت در آن نقاط و افرادی که با آن‌ها کار کرده و همکاری نزدیکی داشتید، توضیح دهید؟

تیتز: فکر می‌کنم کشوری که بهترین روش کار با جوانان را دارد، روسیه است. البته فرانسه رسم و عرف طولانی در این زمینه را داراست و افراد بسیار خوب و جوانی در این زمینه دارد. اما فکر می‌کنم ریاضیات روسیه بسیار سرزنده‌تر از ریاضیات فرانسه است. ریاضیات فرانسه بسیار دقیق است. می‌توانم بگویم که این دو کشور جاهایی هستند که آینده ریاضیات در آن‌ها خیلی روشن است. البته آلمان هم، تاریخچه‌ای از ریاضیات دارد که ادامه خواهد یافت و

حقیقتاً پاسخ گو نیستند. شما در موسیقی نیز پدیده مشابهی را دارید. بعضی از بچه‌ها نسبت به موسیقی بسیار پاسخ گو هستند ولی سایرین پاسخ گو نیستند. نمی‌دانیم چرا.

تیتز: من نمی‌دانم چه بگویم. من با افراد بسیار جوان ارتباط کمی داشتم. من دانشجویان بسیار خوبی داشتم، همیشه دانشجویان باهوش و عالی داشتم. مطمئنم این مسئله که چگونه افراد جوان درباره این مسائل فکر می‌کنند خیلی جالب است. ولی من تجربه‌ای ندارم.

• ژان پیر سر زمانی در مصاحبه‌ای گفت که نباید افراد جوان را برای یادگیری ریاضیات تشویق کرد در عوض باید آن‌ها را دل‌سرد کرد. و سپس کسانی را که پس از این دل‌سرد کردن هم‌چنان به ریاضیات علاقه‌مند مانده باشند باید واقعاً مورد توجه قرار دهید.

تامپسون: این کمی تنبیهی است. ولی من نکته مورد نظر را دریافتم. شما تلاش می‌کنید آن‌ها را عقب برانید و اگر آن‌ها مقاومت کنند، آن‌گاه اجازه می‌دهیم به حرکتشان به جلو ادامه دهند. ولی من فکر می‌کنم که ژان پیر سر واقعاً درب کتابخانه‌اش را به روی بچه‌ها بسته نگه نمی‌دارد.

• ممکن است او بر این موضوع تأکید کند که ریاضیات پژوهشی کار هر کسی نیست.

تامپسون: بله شاید.

تیتز: ولی من می‌گویم، با این حال که ریاضیات برای همه است، ولی هر کسی نمی‌تواند در آن موفق شود. قطعاً تشویق کردن افراد جوان به خواندن ریاضیات، در حالی که استعدادی در این زمینه ندارند درست نیست، زیرا به نوعی فاجعه منتهی می‌شود.

علاقه شخصی

• به عنوان آخرین سؤال، ما دوست داریم از شما درباره علاقه شخصی‌تان در کنار ریاضیات پرسیم. و این که شما در اوقات فراغتان چه کار می‌کنید؟ شما به چه چیزهای دیگری علاقه دارید؟

تیتز: من واقعاً به موسیقی و همین‌طور تاریخ علاقه دارم. همسر من تاریخ‌دان است، پس من همیشه به تاریخ علاقه خواهم داشت.

• چه نوع موسیقی؟ کدام آهنگ ساز؟

تکنیک‌های آموزشی تغییر کند. بنیان‌های آن چیزی که مردم یاد می‌گیرند، ممکن است تغییر کند. اما ریاضی علمی پویا و دینامیک است. امیدوارم رشد آن متوقف نشود.

تیتز: من مطمئن هستم که رشد آن ادامه می‌یابد.

• به طور سنتی ریاضیات عمدتاً به فیزیک مرتبط است. خیلی از انگیزه‌ها از فیزیک به سمت ریاضیات می‌آید و بسیاری از کاربردهای ریاضیات به سوی فیزیک برمی‌گردد. در سال‌های اخیر برای مثال بیولوژی با پروژه ژنوم انسانی، علم اقتصاد با ریاضیات مالی‌اش، و علوم کامپیوتر و محاسبات در همه جا وجود داشته‌اند. چگونه این ارتباطات نوین را توضیح می‌دهید؟ آیا آن‌ها نیز در آینده برای ریاضی اهمیت فیزیک را پیدا می‌کنند؟

تیتز: گفتن این که ریاضیات از فیزیک منشاء می‌گیرد کلام مهمی است. برخی از بهترین نتایجی که ما در ریاضیات داریم توسط فیزیک‌دانان کشف شده‌اند. در مورد جامعه‌شناسی و علوم انسانی اطمینان کمتری دارم. فکر می‌کنم بیولوژی موضوع بسیار مهمی است، اما نمی‌دانم آیا مسائل بسیار عمیقی را در ریاضیات طرح کرده است یا نه؟ احتمالاً اشتباه می‌کنم. برای مثال گروموف یک ریاضی‌دان درجه یک است و اکنون به زیست‌شناسی علاقه‌مند شده است. فکر می‌کنم این موردی است که ریاضیات، ریاضیات سطح بالا، در کنار بیولوژی قرار می‌گیرد. برای مثال، چیزی که قبلاً در مورد جامعه‌شناسی گفتم برای بیولوژی درست نیست. برخی بیولوژیست‌ها هم ریاضی‌دانان بسیار خوبی هستند.

تامپسون: می‌پذیرم که افراد بسیار باهوشی در سرتاسر جهان زندگی می‌کنند. اگر به ریاضیات نیاز پیدا کنند به آن دست خواهند یافت. چه از ریاضی‌دانان کمک بگیرند و چه خودشان آن را انجام دهند.

تأملاتی در آموزش ریاضیات

• ریاضی را چگونه باید به افراد جوان تدریس کرد؟ چگونه شما مردم را برای علاقه‌مند شدن به ریاضیات تشویق می‌کنید؟

تامپسون: من همیشه بر کتاب جورج گاموف به نام «یک دو سه ... بی‌نهایت» و کتاب «ریاضیات چیست؟» تألیف کورانت و رابینز و برخی از کتب خوب دیگر که شما می‌توانید از کتابخانه تهیه کنید تأکید و توصیه می‌کنم. تحریک کردن و برانگیختن کنجکاوی نیز کار مهمی است. اگر دستور تهیه را داشته باشیم همه چیز درست می‌شود. بعضی از بچه‌ها هیجان زده می‌شوند، و بعضی دیگر

اخبار انجمن

تیتز: اوه، آهنگ سازان بسیار قدیمی.

• در تاریخ، تاریخ مدرن یا قدیمی؟

کسب رتبه A انجمن ریاضی

دبیر کمیسیون انجمن‌های علمی ایران طی نامه‌ای با امتیاز ۱۰۴/۷۵ به انجمن ریاضی ایران در زمینه چاپ مجلات علمی - پژوهشی، علمی - ترویجی و خبرنامه، رتبه A را به این انجمن اختصاص داد. آقای دکتر مرتضی براری در ادامه در این نامه آورده است: با عنایت به آن که انجمن‌های علمی تشکلهای علمی، تخصصی فراگیری هستند که در زمینه ترویج و گسترش علوم فعالیت می‌نمایند و یکی از فعالیت‌های ارزشمند آنها چاپ مجلات علمی - پژوهشی، علمی - ترویجی و خبرنامه است. بدین وسیله فرصت را مغتنم دانسته از انجمن‌هایی که در این زمینه فعالیت قابل توجهی داشته‌اند، کمال تشکر و قدردانی را می‌نمایم امید است که انجمن‌های علمی با همکاری دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی، حجم زیادی از مقالات و مجلات را به خود اختصاص دهند. در ضمن پیرو پیشنهاد معاونت محترم علمی و فناوری ریاست جمهوری در همایش «ارزیابی توسعه علوم با تأکید بر نقش انجمن‌های علمی» مبنی بر حمایت از نشریات علمی چاپ شده توسط انجمن‌ها، به استحضار می‌رساند این کمیسیون در حال ارزیابی با آن معاونت برای اجرایی نمودن موارد مذکور می‌باشد. امید است در آینده نزدیک شاهد این باشیم که انجمن‌های علمی، مدیریت امور مربوط به چاپ و نشر مجلات علمی - پژوهشی و کنفرانس‌های ملی و بین‌المللی را عهده‌دار شوند.

تغییر میزبان چهل و دومین

کنفرانس ریاضی ایران

دانشگاه صنعتی امیرکبیر با وجود این که قبلاً به طور رسمی آمادگی خود را برای برگزاری چهل و دومین کنفرانس ریاضی ایران در سال ۱۳۹۰ اعلام نموده بود از انجام آن استنکاف ورزید و دانشگاه ولی عصر (عج) رفسنجان آمادگی خود را به عنوان میزبان چهل و دومین کنفرانس ریاضی اعلام نمود. شورای اجرایی انجمن ریاضی از دانشکده علوم ریاضی و هیأت رئیسه محترم این دانشگاه به دلیل پذیرش این مسئولیت در حالی که کمتر از یکسال به برگزاری آن باقیمانده است تشکر می‌نماید.

شایسته است مسئولین محترم دانشگاه صنعتی امیرکبیر دلایل عدم برگزاری کنفرانس مزبور را به اطلاع جامعه ریاضی کشور برسانند.

تیتز: تاریخ معاصر که نه، ولی به تاریخ مدرن و قرون وسطی و مخصوصاً مطالب مربوط به تخصص همسر علاقه دارم.

تامپسون: من هم، همان علایق را دارم. من هم موسیقی دوست دارم. هنوز هم کمی پیانو می‌نوازم. مطالعه را دوست دارم. تاریخ و بیوگرافی را دوست دارم. مطالعه عمومی هم از نویسندگان معاصر و هم نویسندگان قدیمی تر را دوست دارم، همسر من پژوهشگر است. من به موفقیت‌ها و پیشرفت‌های پژوهشی ایشان علاقه دارم. ادبیات قرون نوزدهم روسیه، دوران موفقیت‌های چشمگیر، چیزهای بسیار جالب! من هم چنین مراقب نوه‌هایم نیز می‌باشم.

تیتز: من باید بگویم که به زبان هم بسیار علاقه دارم، مثلاً زبان روسی.

• آیا روسی صحبت می‌کنید؟

تیتز: من روسی صحبت نمی‌کنم. ولی می‌توانم تا حدی آثار تولستوی را به زبان روسی بخوانم. البته کمی آن را فراموش کرده‌ام. من خیلی زیاد مطالعه می‌کردم. من تا حدی زبان چینی هم یاد گرفتم. تا چند سال من عادت کرده بودم که یک ساعت در صبح‌های یکشنبه، چینی مطالعه کنم، ولی چون کمی دیر شروع کردم آن چه را که یاد گرفتم، فراموش کردم.

• آیا نویسندگان خاصی وجود دارند که شما به آنها علاقه مند باشید؟

تیتز: مایلم بگویم تمام نویسندگان خوب.

تامپسون: حدس می‌زنم ما هر دو اهل مطالعه هستیم.

• اجازه دهید در نهایت از شما برای انجام این مصاحبه لذت‌بخش از طرف انجمن‌های ریاضی نروژ، دانمارک و اروپا تشکر کنم. بسیار متشکرم.

تامپسون: متشکرم.

تیتز: از مصاحبه‌تان متشکرم، شما موضوعات بسیار جالب و جذابی را به ما برای صحبت کردن پیرامونشان ارائه دادید.

مترجمان: محمدرضا درفشه و حمید زمان‌پور

اخبار و یادداشت‌ها

ولادیمیر ایگورویچ آرنولد

۲۰۱۰ - ۱۹۳۷

ولادیمیر ایگورویچ آرنولد^۲، ریاضی‌دان اوکراینی تبار و از بزرگترین ریاضیدانان معاصر در ۳ ژوئن ۲۰۱۰ میلادی در آستانه هفتاد و سه سالگی، بعد از تحمل یک دوره بیماری سخت زیر عمل جراحی، در یکی از بیمارستان‌های شهر پاریس درگذشت. ولادیمیر آرنولد به علت گستردگی، عمق و تأثیرگذاری کارهایش در طیف وسیعی از شاخه‌های علمی از جمله سیستم‌های دینامیکی، معادلات دیفرانسیل، هیدرودینامیک، هیدرودینامیک مغناطیسی، مکانیک کلاسیک و سماوی، هندسه، توپولوژی، هندسه جبری، هندسه هم‌تافته^۳، نظریه فاجعه^۴ و نظریه تکینگی شهره است. وی در ۱۲ ژوئن ۱۹۳۷ میلادی در قسمت اوکراین نشین شهر ادسا در خانواده‌ای اهل علم به دنیا آمد. در سال ۱۹۵۴ به عنوان دانشجوی کارشناسی در رشته مکانیک و ریاضی وارد دانشگاه دولتی مسکو گردید. وی اولین کار شاخص خود را در سال ۱۹۵۷ یعنی زمانی که نوزده سال بیشتر نداشت و زیر نظر استادش آندری کولموگوروف^۵ ارائه کرد. کولموگوروف در راستای حل سیزدهمین مسأله از مسائل بیست و سه گانه^۶ هیلبرت نشان داده بود که هر تابع پیوسته چند متغیره را می‌توان از ترکیب تعداد متناهی تابع سه متغیره ساخت. آرنولد با بهبود بخشیدن به این قضیه نشان داد که عدد سه را می‌توان به دو کاهش داد و به عنوان نتیجه‌ای مهم، به حل سیزدهمین مسأله هیلبرت نائل آمد. بعدها با استفاده از این نتیجه، خود کولموگوروف نیز توانست به حل ششمین مسأله هیلبرت نائل شود. آرنولد رساله‌های کارشناسی ارشد و دکتری خود را به ترتیب تحت عناوین «راجع به نگاشت‌های دایره به خودش» و «راجع به

نمایش توابع سه متغیره پیوسته بوسیله ترکیب توابع دو متغیره پیوسته» زیر نظر کولموگوروف تهیه و در سال‌های ۱۹۵۹ و ۱۹۶۱ از آن‌ها دفاع کرد. وی همچنین با نوشتن رساله‌ای در زمینه مسائل انشقاق و پایداری جزئی مکانیک کلاسیک و سماوی، در سال ۱۹۶۳ به دریافت درجه دکتری علوم از دانشگاه دولتی مسکو نائل شد.

آرنولد بنیانگذار شاخه توپولوژی هم‌تافته و دارای تحقیقات اصیل در این شاخه است. انگاره آرنولد در این شاخه، یک مسأله مکانیک سماوی را به یک مسأله در توپولوژی خمینه‌های هم‌تافته تبدیل می‌کند. در راستای اثبات انگاره آرنولد بود که نابغه جوان آندریاس فلور^۷، به خلق یک نوع نظریه مورس بی‌نهایت بعدی موسوم به فلور همولوژی^۸ نائل شد. هم‌چنین بر اساس پنداره‌های آرنولد در توپولوژی هم‌تافته بود که در اوایل دهه هشتاد میلادی، میخائیل گروموف توانست با شمارش مناسب خم‌های شبه هلمولرف به ناوردایی برای خمینه‌های هم‌تافته دست یافته و انقلابی در زمینه توپولوژی هم‌تافته به پا کند. بعدها خواص این ناوردا توسط ادوارد ویتن^۹ و کلیفورد هنری تاویز^{۱۰} مورد مطالعه قرار گرفت و نتایج عمیقی در هندسه و توپولوژی به ارمغان آورد. در بحث آموزش ریاضی، او از نقادین اصلی بورباکیسم به شمار می‌رود و بارها نقش مخرب صورت‌گرایی در آموزش ریاضی فرانسه و به دنبال آن سایر کشورها را خاطر نشان کرده است. این دانشمند برجسته از سال ۱۹۶۱ تا ۱۹۸۶ در دانشگاه دولتی روسیه به تدریس و تحقیق اشتغال داشت و از سال ۱۹۸۶ تا زمان مرگش در مؤسسه ریاضی استکلوروسیه (در ترم‌های پاییزی) و از سال ۱۹۹۳ در دانشگاه پاریس ۹ واقع در دوفین فرانسه (در ترم‌های بهاری) به تحقیق در ریاضیات و علوم طبیعی اشتغال داشت. آرنولد دارای کتب متعددی است که همگی با رویکرد هندسی و فیزیکی نوشته شده و آمیزه‌ای از دقت ریاضی و شهود هندسی‌اند. از این میان می‌توان به دو کتاب زیر اشاره کرد.

Mathematical Methods of Classical Mechanics
Geometrical Methods in the Theory of Ordinary
Differential Equations

هم‌چنین جالب است بدانید، بنابر گزارش تارنمای سرور علمی www.scientific.ru^{۱۱} آرنولد در میان دانشمندان روس، بالاترین شاخص ارجاع علمی را داراست. از میان جوایز متعددی که وی دریافت کرده است می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

Andreas Floer^۷
Floer homology^۸
Edward Witten^۹
Clifford Henry Taubes^{۱۰}
<http://www.scientific.ru/whoiswho/gt10009.html>^{۱۱}

Vladimir Igorevich Arnold^۲
Symplectic Geometry^۳
Catastrophe Theory^۴
Andrey Kolmogorov^۵
Hilbert's thirteenth problem^۶

هیدرودینامیک مغناطیسی داشته است. او اغلب مسائلی در دو شاخه متفاوت را به هم مربوط ساخته است.»

حامد فرهادپور

دانشجوی دکتری IPM

عضویت در آکادمی

بین‌المللی ریاضی - شیمی

دو نفر از ریاضی‌دانان کشورمان، آقایان دکتر علی ایرانمنش عضو محترم هیأت علمی دانشگاه تربیت مدرس و عضو شورای اجرایی انجمن ریاضی و دکتر سیدعلیرضا اشرفی عضو هیأت علمی دانشگاه کاشان برای عضویت در آکادمی بین‌المللی ریاضی - شیمی انتخاب شده‌اند.

جایزه پرفسور هشترودی و اقدام جوان خوزستانی

امیرخسرو محمودی جوان خوزستانی علاقه‌مند به گسترش علم ریاضی، مبلغ ۷۵ میلیون ریال به حساب سپرده جایزه هشترودی اهداء کرد. این مبلغ توسط پدر ایشان به نیابت از وی در چهل یکمین کنفرانس ریاضی ایران در ارومیه به خزانه‌دارانجمن ریاضی آقای دکتر محمد جلوداری ممقانی تقدیم شد و از طرف انجمن ریاضی با اهداء لوح یادبود از ایشان تقدیر به عمل آمد. باشد که دیگر هموطنان در حد توان در این راستا گام برداشته تا در پیشبرد اهداف علمی این سرزمین نقشی ماندگار داشته باشند.

سیدجمال هاشمی‌زاده

نماینده انجمن ریاضی ایران در دانشگاه شهید چمران اهواز

- جایزه ریاضی‌دانان جوان از انجمن ریاضی مسکو (۱۹۵۸)
- جایزه لنین - به‌طور مشترک کولموگوروف (۱۹۶۵)
- جایزه کرافورد از آکادمی علوم سوئد به‌طور مشترک با لوئیس نایرنبرگ (۱۹۸۲)
- جایزه لباچفسکی از آکادمی علوم روسیه (۱۹۹۲)
- مدال پترکبیر برای اکتشافات علمی از آکادمی علوم طبیعی روسیه (۱۹۹۷)
- جایزه ولف در ریاضیات (۲۰۰۱)
- جایزه دولتی فدرال روسیه (۲۰۰۷)
- جایزه شآو (shaw prize) در علوم ریاضی (۲۰۰۸)

هم‌چنین در سال ۱۹۷۴ آرنولد به‌عنوان نامزد دریافت مدال فیلدز معرفی شد اما اتحاد جماهیر شوروی سابق، به دلایلی که هنوز در حاله‌ای از ابهام باقی مانده است، با اعطای مدال فیلدز به وی مخالفت کرد. بدین ترتیب آرنولد نیز به جرگه ریاضی‌دانان طراز اولی پیوست که به مدال فیلدز دست نیافتند. و در ۲۰ مارس سال ۲۰۰۰، به پاس خدمات فراوان آرنولد به علم، علی‌الخصوص مکانیک سماوی و نجوم، ده هزار و سی و یکمین سیارک کشف شده با نام Vladarnolda ۱۰۰۳۱، به نام وی ثبت شد. شاید متن زیر، برگرفته از تقدیرنامه جایزه ولف، اندکی از حق مطلب راجع به آرنولد را در این مجال کوتاه ادا کند:

«ولادیمیر ایگورویچ آرنولد کارهای الهام بخشی

در پیشبرد تعداد خیره‌کننده‌ای از شاخه‌های ریاضی داشته است. مقالات، کتاب‌ها و سخنرانی‌های او به همراه دانش و اشتیاقش تأثیر عمیقی بر تمام نسل‌های ریاضی‌دانان داشته است. رساله دکتری آرنولد شامل حلی برای سیزدهمین مسأله هیلبرت است. کارهای وی در دینامیک هامیلتونی که منجر به خلق نظریه کولموگوروف - آرنولد - موزر و هم‌چنین کشف پدیده‌ای موسوم به «انتشار آرنولد» گردید، نام وی را در همان دوران جوانی در زمره مشاهیر جهانی ثبت کرد. کارهای وی در توسعه نظریه تکینگی، کار رنه تام^{۱۲} را در نظریه فاجعه دگرگون کرد و به کمال رساند. آرنولد هم‌چنین سهم اساسی و بی‌حد و حصری در توسعه نظریه معادلات دیفرانسیل، هندسه هم‌تافته، هندسه جبری حقیقی، حساب تغییرات، هیدرودینامیک،

متقاضیان باید فرم درخواست را که در نشانی زیر قابل دسترسی است پر نموده همراه با ریز نمرات دانشگاهی و تصویر آخرین درجه دانشگاهی اخذ شده و ترجمه رسمی انگلیسی آن‌ها را ارسال نمایند. دو توصیه‌نامه از دانشمندان برجسته‌ای که با متقاضی و کار و تحصیل او آشنایی دارند نیز ضروری است. هم‌چنین لازم است داوطلبان مدرکی که تأییدکننده تسلط متقاضی بر زبان انگلیسی است را ارسال نمایند. متقاضیان باید به گونه‌ای اقدام نمایند که مدارک آن‌ها پیش از ۳۱ دسامبر ۲۰۱۰ به مرکز برسد.

نشانی وب سایت: <http://diploma.ictp.it/application-admission/diploma-programme/>

برگرفته از: بولتن مرکز بین‌المللی فیزیک نظری عبدالسلام (ICTP) - بهار ۲۰۱۰

ترجمه از احمد صفاپور
دانشگاه ولی عصر رفسنجان (ع)

استاد محترم پروفسور حیدر رجوی از دانشگاه واترلو کانادا ضمن ابراز لطف نسبت به دست‌اندرکاران خبرنامه انجمن ریاضی و اظهار خرسندی از درج رباعیات عمر خیام روی جلد خبرنامه شماره ۱۲۳ (بهار ۱۳۸۹)، مرقوم نموده‌اند که شکل صحیح رباعی مزبور به شرح زیر است:

این چرخ فلک که ما در او حیرانیم

فانوس خیال از او مثالی دانیم

خورشید چراغدان و عالم فانوس

ما چون صوریم کاندرو گردانیم

با تشکر از عنایت و توجه آن استاد بزرگوار به خبرنامه و اخبار و رویدادهای جامعه ریاضی ایران، از ایشان و دیگر صاحب‌نظران محترم تقاضا داریم ما را با راهنمایی‌ها و نظرات ارزنده خود حمایت فرمایند. در ضمن در برخی از نسخه‌های موجود، کلمه "حیرانیم" آورده شده است در حالی که به نظر می‌رسد این کلمه در نسخه در اختیار ایشان "گردانیم" می‌باشد که با مفهوم شعر تطابق بیشتری دارد.

برنامه اعطای گواهینامه ICTP برای سال تحصیلی ۲۰۱۱ - ۲۰۱۲

مرکز بین‌المللی فیزیک نظری عبدالسلام (ICTP) فراخوانی برای بیست و یکمین دوره یک‌ساله اعطای گواهینامه ICTP منتشر کرده است. این دوره شامل یک برنامه آموزشی پیشرفته یک ساله در زمینه‌های فیزیک ماده چگال، فیزیک انرژی‌های بالا، فیزیک دستگاه زمین و ریاضیات می‌باشد. دروس در تریست، ایتالیا و در بازه زمانی اول سپتامبر ۲۰۱۱ تا ۳۱ آگوست ۲۰۱۲ تدریس خواهد شد و منجر به دریافت گواهینامه ICTP (DICTP) خواهد شد.

برنامه به گونه‌ای طراحی شده که برای دانش‌آموختگان جوان در رشته‌های ریاضیات و فیزیک (عمدتاً از کشورهای در حال توسعه) فرصتی را همراه با آموزش‌های مناسب پسا دانش‌آموختگی نیز برای تدریس و تحقیق در زمینه‌های فوق فراهم کند.

این دوره شامل دروس متعدد پایه‌ای و پیشرفته است که توسط متخصصین این حوزه‌ها ارائه خواهد شد. در پایان هر درس آزمونی برگزار می‌گردد. لازم است شرکت‌کنندگان پس از پایان کلیه دروس روی یک پایان‌نامه کار کنند که باید در طی ماه پایانی دوره ارائه و از آن دفاع شود. گواهینامه ICTP تنها به آن متقاضیانی اعطا خواهد شد که کلیه امتحانات و دفاع از پایان‌نامه و دیگر ملزوماتی را که ممکن است توسط کمیته علمی ICTP تعیین گردد با موفقیت پشت سر بگذارند. ممکن است از شرکت‌کنندگان خواسته شود در برخی فعالیت‌های جاری ICTP که مرتبط با زمینه کاری آن‌هاست نیز مشارکت نمایند.

حداقل شرایط لازم برای متقاضیان داشتن درجه‌ای معادل کارشناسی ارشد (بااستثنای کارشناسی خوب) در فیزیک، ریاضی یا موضوعات مرتبط است. انتخاب متقاضیان بر اساس مدارک دانشگاهی آن‌ها و توصیه‌نامه‌های علمی ایشان خواهد بود. تسلط کافی بر زبان انگلیسی نیز ضروری است.

درهای این برنامه به روی دانش‌آموختگان برجسته جوان (عمدتاً زیر ۲۸ سال) از تمام کشورهای عضو سازمان ملل، یونسکو یا IAEA باز است. تعداد محدودی بورس تحصیلی (در حدود ۱۰ نفر در هر زمینه) به متقاضیان موفق از کشورهای در حال توسعه بابت هزینه‌های زندگی آن در طی مدت اقامت در ICTP اعطا خواهد شد. مرکز هم‌چنین به داوطلبان موفق، کمک هزینه سفر پرداخت خواهد نمود. و هیچ گونه‌ای هزینه‌ای بابت این دوره دریافت نمی‌گردد.

دانشگاه ولی عصر رفسنجان

- ۱- آقایان: دکتر مسعود امینی‌زاده، دکتر مرتضی ساحلی و خانم دکتر سمیه کریم‌زاده بورسیه‌های این دانشگاه، پس از اتمام تحصیلات، همکاری خود را با گروه ریاضی شروع نمودند.
- ۲- با توجه به تصمیمات اخذ شده در نشست پایانی کارگاه آنالیز ماتریسی و نظریه قاب‌ها و موجک‌ها که شرح آن در خبرنامه شماره ۱۲۱ - ۱۲۲ آمده است، طی حکمی از سوی معاونت پژوهشی دانشگاه، آقای دکتر محمدعلی دهقان به عنوان مسؤول راه‌اندازی نشریه و منزلگاهی به منظور ذکر شده منصوب شدند.

احمد صفاپور

نماینده انجمن در دانشگاه ولی عصر رفسنجان

روز ریاضیات در

دانشگاه ولی عصر رفسنجان

به مناسبت زاد روز حکیم عمر خیام نیشابوری و روز ملی ریاضیات مراسمی در دانشگاه ولی عصر رفسنجان برگزار گردید. در ابتدای مراسم فیلمی درباره زندگی این دانشمند بزرگ ایرانی به نمایش درآمد. سپس سرکار خانم دکتر زهرا گویا، میهمان این مراسم، درباره این که ریاضیات چیست و چرا باید ریاضی بخوانیم به سخنرانی پرداختند. این سخنرانی با استقبال دانشجویان حاضر در جلسه مواجه گردید و ایشان در پایان به سؤالات دانشجویان پاسخ گفتند. انجمن علمی ریاضی دانشجویان در برگزاری این مراسم تلاش ویژه‌ای از خود نشان داد که جا دارد در همین جا از اعضای آن تشکر شود. در همین رابطه و با توجه به این که خانم دکتر گویا در سال‌های گذشته از مؤلفین کتاب‌های درسی ریاضی دبیرستانی بوده‌اند، جلسه‌ای در اداره آموزش و پرورش شهرستان با حضور مسئولین آن اداره و دبیران ریاضی شهرستان برگزار گردید. در این جلسه ایشان ضمن اعلام خبر رونمایی از صدمین شماره نشریه رشد آموزش ریاضی و آماده شدن آرشيو کامل این نشریه به صورت الکترونیکی، به برخی پرسش‌های حاضران درباره کتاب‌های درسی دبیرستانی و اشکالات موجود در آن‌ها پاسخ گفتند.

احمد صفاپور

نماینده انجمن در دانشگاه ولی عصر رفسنجان

دانشگاه صنعتی سهند

- ۱- آقای دکتر جواد فرضی از بهمن ماه ۱۳۸۸ به سمت معاون مرکز آموزش‌های الکترونیکی دانشگاه منصوب شدند.
- ۲- آقای دکتر بهروز علیزاده و خانم دکتر فهیمه باروقی فارغ‌التحصیلان رشته ریاضی کاربردی (تحقیق عملیات) از دانشگاه تکنولوژی گراتس کشور اتریش، از فروردین ماه سال ۱۳۸۹ به طور رسمی در گروه ریاضی شروع به کار نمودند و زمینه فعالیت نامبردگان نظریه مکان یابی بهینه، بهینه‌سازی ترکیباتی، بهینه‌سازی معکوس و بهینه‌سازی روی سیستم‌های فازی می‌باشد.

- ۳- در سالروز گرامی‌داشت مقام معلم از آقای دکتر یوسف زمانی دانشیار گروه ریاضی دانشگاه به عنوان عضو هیأت علمی نمونه آموزشی منتخب دانشکده علوم پایه تقدیر به عمل آمد.
- ۴- آزمون ورودی دوره دکتری ریاضی محض در اردیبهشت ماه ۸۹ برگزار و سه نفر (یک نفر در گرایش جبر و دو نفر در گرایش آنالیز) پذیرفته شدند.

یوسف زمانی

نماینده انجمن در دانشگاه صنعتی سهند

دانشگاه صنعتی شاهرود

- ۱- آقای دکتر احمد زبیر به‌عنوان رئیس دانشکده ریاضی و آقای دکتر مهدی ایرانمنش به‌عنوان مدیر گروه ریاضی محض انتخاب شدند.
- ۲- دانشکده ریاضی در سال گذشته به‌عنوان دانشکده نمونه پژوهشی در دانشگاه صنعتی شاهرود انتخاب شد. هم‌چنین آقایان دکتر ابراهیم هاشمی، دکتر حسین امینی‌خواه و دکتر نادر جعفری به‌عنوان پژوهشگر برتر در دانشگاه انتخاب شدند.

کامران شریفی

نماینده انجمن در دانشگاه صنعتی شاهرود

دانشگاه شهید باهنر کرمان

دانشگاه صنعتی امیرکبیر

۱- آقای دکتر محمدرضا مولائی، استاد نمونه کشوری سال ۱۳۸۸ شناخته شده و در اردیبهشت ۸۹ با حضور رئیس جمهور و وزرای علوم، تحقیقات و فناوری و علوم پزشکی، در دانشگاه شهید بهشتی مورد تقدیر قرار گرفتند.

۲- مرکز پژوهشی ریاضی ماهانی، موفق به کسب رتبه A از وزارت علوم، تحقیقات و فناوری شد.

۳- با تأسیس گروه سیستم‌های دینامیکی بیولوژیکی در دانشگاه شهید باهنر کرمان توسط وزارت علوم، تحقیقات و فن آوری موافقت اصولی گردید. این گروه توسط آقایان: دکتر محمدرضا مولائی، دکتر نصرت‌الله شجره‌پور صلواتی، دکتر محمدعلی یعقوبی و مهدی مالزیری و خانم محبوبه محمدحسینی تأسیس شده است.

۴- اردوی فرهنگی - تفریحی با حضور دانشجویان رشته ریاضی، کارمندان و هیأت علمی بخش ریاضی در روز پنجشنبه ۸۹/۳/۶ در اردوگاه شهید باهنر کوهپایه کرمان برگزار شد و دانشجویان مسائل و مشکلات خود را در ارتباطی صمیمی با اعضا هیأت علمی و رئیس بخش ریاضی مطرح کردند.

نصرت‌الله شجره‌پور صلواتی

نماینده انجمن در دانشگاه شهید باهنر کرمان

دانشگاه آزاد اسلامی واحد خمینی شهر

۱- آقای دکتر سعید قبادی از شهریورماه امسال به‌عنوان مدیر گروه ریاضی، انتخاب شدند.

۲- فرصت مطالعاتی خانم دکتر طوبی جبروتیان تحت نظر آقای دکتر جعفر زعفرانی در دانشگاه اصفهان به مدت شش ماه تمدید شد. هم‌چنین ایشان به‌عنوان عضو کمیته جذب منطقه چهار دانشگاه آزاد اسلامی، منصوب شدند.

مریم شریف دوست

نماینده انجمن در دانشگاه آزاد اسلامی واحد خمینی شهر

۱- آقای دکتر عبدالحمید ریاضی استاد گروه ریاضی محض دانشکده ریاضی و علوم کامپیوتر دانشگاه صنعتی امیرکبیر پس از ۳۳ سال خدمت خالصانه به جامعه علمی کشور به درخواست خود به افتخار بازنشستگی نائل گردیدند.

دکتر ریاضی در سال ۱۳۲۷ در شهر کازرون دیده به جهان گشود و از همان دوران دبیرستان استعداد معلمی خود را به نمایش گذاشت و اقدام به تدریس برای همکلاسی‌هایی که در درس ضعیف بودند، نمود. ایشان از سال ۱۳۵۴ تا ۱۳۷۲ به عنوان عضو هیأت علمی در دانشگاه شیراز مشغول انجام وظیفه بودند و در طی این مدت علاوه بر تدریس و تحقیق، سمت‌های اجرایی مختلفی از جمله معاون آموزشی دانشگاه ریاست دانشگاه شیراز را عهده‌دار بودند. از سال ۱۳۷۲ به دانشگاه صنعتی امیرکبیر منتقل گردیدند و در طی این مدت نیز علاوه بر وظایف آموزشی و تحقیقاتی، مسئولیت‌هایی چون معاون آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و ریاست دانشگاه صنعتی امیرکبیر را نیز به عهده داشتند. دکتر ریاضی در طی خدمت خود بیش از ۵۰ دانشجوی کارشناسی ارشد و ۱۲ دانشجوی دوره دکتری را فارغ‌التحصیل نموده و علاوه بر انتشار بیش از ۴ مقاله در مجلات معتبر بین‌المللی، ۶ جلد کتاب نیز تألیف نموده است. از دیگر افتخارات ایشان می‌توان به انتخاب ایشان به عنوان استاد نمونه دانشگاه شیراز، استاد نمونه دانشگاه صنعتی امیرکبیر در چندین دوره و استاد نمونه کشوری در سال ۱۳۸۱ نیز اشاره نمود. ایشان علاوه بر دانشگاه‌های داخل سابقه تدریس در دانشگاه‌های خارج از کشور از جمله دانشگاه‌های آلبرتا (Alberta) و کالگری (Calgary) را نیز دارند. برای ایشان آرزوی توفیق و سلامت را داریم.

۲- اولین کارگاه نظریه نقطه ثابت و کاربردهای آن با حمایت دانشگاه صنعتی امیرکبیر و پژوهشگاه دانش‌های بنیادی (IPM) روزهای ۲۰ - ۱۹ خرداد ماه سال ۸۹ در دانشکده ریاضی و علوم کامپیوتر برگزار گردید. سخنران کلیدی این کارگاه که با حضور بیش از ۸ نفر از ریاضی‌دانان، استادان، محققین و دانشجویان تحصیلات تکمیلی برگزار گردید، پروفیسور بریلی سیمز (Brailey Sims) از دانشگاه نیوکاسل (Newcastle) استرالیا بود. علاوه بر سخنرانی‌های این سخنران تعداد سه سخنرانی ۵۰ دقیقه‌ای و ۱۳ سخنرانی ۳۰

حضور تیم دانشگاه صنعتی اصفهان در هفدهمین دوره مسابقات بین‌المللی دانشجویی ریاضی

هفدهمین دوره مسابقات بین‌المللی دانشجویی در رشته ریاضیات، از تاریخ دوم تا هشتم مردادماه در شهر بلاگوگراد (Blagoevgrad) بلغارستان برگزار گردید. این مسابقات که با هدف ایجاد رقابت علمی میان دانشجویان برتر دوره کارشناسی رشته ریاضی دانشگاه‌های برتر جهان در نظر گرفته شده است، در روز متوالی (هر روز ۵ ساعت) انجام شد. آزمون‌های این مسابقات از دروس ریاضی عمومی یک، جبر، جبر خطی، توابع مختلط و آنالیز یک می‌باشد. در این مسابقات ۹۲ تیم از ۴۰ کشور شرکت کردند که هشت تیم برتر مسابقات داخلی ایران، از جمله دانشگاه صنعتی اصفهان، در این دوره حضور داشتند. نتایج فردی تیم به صورت زیر است:

۱ - آقای علیرضا صادق‌پور (مدال نقره)

۲ - خانم مریم پیران (مدال برنز)

۳ - آقای ابراهیم امیری (دیپلم افتخار)

۴ - آقای مهدی رستمی فروشانی (دیپلم افتخار)

۵ - آقای جواد میرزائی (دیپلم افتخار)

هم‌چنین تیم دانشگاه صنعتی اصفهان حائز رتبه ۳ در بین تیم‌های ایرانی شرکت کننده در این مسابقات شد. لازم به ذکر است که آقای دکتر امیر هاشمی سرپرستی این تیم را به عهده داشته‌اند و در آماده‌سازی تیم آقای دکتر مجید گازر، آقای یاسر طلوعی و خانم زینب مالکی با ایشان همراه بوده‌اند.

عاطفه قربانی

نماینده انجمن ریاضی در دانشگاه صنعتی اصفهان

دقیقه‌ای نیز ارائه گردید که مورد توجه کلیه شرکت کنندگان قرار گرفت. نکته جالب این که شرکت کنندگان به اتفاق از پربار بودن کارگاه صحبت کرده و درخواست برگزاری منظم چنین کارگاه‌هایی را داشتند. امید که با برگزاری کارگاه‌های تخصصی که به مراتب مفیدتر از کنفرانس‌های سالانه است در ارتقای سطح کیفی ریاضی گامی مؤثر برداشته شود.

۳- آقایان دکتر سیدمهدی تشکری‌هاشمی و دکتر مهدی دهقان اعضای هیأت علمی این دانشکده به مرتبه استادی ارتقاء یافتند که این ارتقا را به ایشان تبریک گفته و آرزوی موفقیت برای آن‌ها را داریم.

۴- انتخابات ریاست دانشکده ریاضی و علوم کامپیوتر در تاریخ ۸۹/۳/۱ برگزار گردید که در این جلسه ضمن تقدیر و تشکر از زحمات دو دوره ریاست آقای دکتر سیدمهدی تشکری‌هاشمی، آقای دکتر مهدی دهقان استاد گروه ریاضی کاربردی به ریاست دانشکده انتخاب گردیدند.

۵- سومین کنفرانس بین‌المللی تحقیق در عملیات ایران در روزهای ۱۶ - ۱۵ اردیبهشت ماه ۱۳۸۹ در دانشکده ریاضی و علوم کامپیوتر دانشگاه صنعتی امیرکبیر با حضور بیش از ۳۵۰ نفر از ریاضیدانان، محققین و دانشجویان تحصیلات تکمیلی متخصص در این زمینه برگزار گردید. در این کنفرانس از ۴۵۰ مقاله ارسالی تعداد ۱۷۰ مقاله برای سخنرانی ۲۰ دقیقه‌ای و ۱۰۰ مقاله به صورت پوستر پذیرفته شد. علاوه بر سخنرانان مدعو داخلی پروفیسور راس (Roos) رئیس بخش بهینه‌سازی دانشکده مهندسی برق، ریاضی و علوم کامپیوتر دانشگاه دلف (Delft university) از کشور هلند نیز سخنرانی‌های خود را ارائه نمودند.

سیدمنصور واعظ‌پور

نماینده انجمن در دانشگاه صنعتی امیرکبیر

دانشگاه گیلان

با توجه به قابلیت‌های علمی و پژوهشی گروه ریاضی، تأسیس دانشکده علوم ریاضی به تصویب هیأت امنای دانشگاه گیلان رسید و به زودی راه‌اندازی می‌شود. ضمناً آقایان دکتر نصیر تقی‌زاده و دکتر بهروز فتحی به مرتبه دانشیاری ارتقا یافتند.

حسین سهله

نماینده انجمن در دانشگاه گیلان

در شماره آینده خبرنامه می‌خوانید:

- گزارش مشروح چهل و یکمین کنفرانس ریاضی ایران

- مصاحبه با دکتر علی‌اکبر جعفریان

- معرفی برندگان مدال فیلدز ۲۰۱۰

گزارش گردهمایی‌های برگزار شده

از راست: ابوالفضل رفیع پور، علی ایرانمنش، رازانی، بهروز خسروی

کنگره بین‌المللی
ریاضی دانان
جهان ۲۰۱۰
ICM

کنگره بین‌المللی ریاضی دانان جهان هر چهار سال یک‌بار در یکی از کشورهای عضو اتحادیه بین‌المللی ریاضی دانان جهان (IMU) برگزار می‌شود که سال جاری در کشور هندوستان، شهر حیدرآباد از تاریخ ۱۹ لغایت ۲۷

آگوست برگزار گردید. این کنگره، بزرگترین همایش ریاضی در جهان است که در تمامی رشته‌های مرتبط با علوم ریاضی برگزار می‌گردد و در این کنگره حدود سه هزار نفر از ریاضی دانان نقاط مختلف دنیا شرکت کرده بودند. تعداد ۲۰ سخنرانی یک ساعته و ۱۶۸ سخنرانی ۴۵ دقیقه‌ای توسط سخنرانان مدعو ارائه شد و طبق روال کنگره‌های قبلی، مقالات سایر شرکت‌کنندگان در قالب سخنرانی‌های تخصصی ۱۵ دقیقه‌ای و یا پوستر پذیرفته شده بود و کتاب خلاصه مقالات ارائه شده نیز در اختیار شرکت‌کنندگان قرار گرفت. در روز افتتاحیه این کنفرانس، که با حضور رئیس جمهور هندوستان و بعضی از مقامات دیگر کشور هندوستان برگزار گردید، به چهار نفر به شرح زیر مدال فیلدز اهدا شد.

Elon Lindenstrauss (Princeton University, USA);
Ngô Ba'o Châu (Université Paris-Sud, Orsay, France);
Stanislav Smirnov (Université de Genève, Switzerland);
Cédric Villani (Institut Henri Poincaré, Paris, France).
همچنین جوایز نوانلینا (Nevanlinna)، گاوس (Gauss) و چرن (Chern) نیز به برگزیدگان آن، اهدا گردید در این کنگره، برای اولین بار جایزه جدیدی تحت عنوان لیلاواتی (Leelavati Prize) توسط انجمن ریاضی هندوستان، اهدا گردید. جزئیات برندگان این جوایز و کارهای تحقیقاتی صورت گرفته توسط برندگان در شماره بعدی خبرنامه خواهد آمد. لازم به ذکر است که حدود چهل نفر از ریاضی دانان ایرانی نیز در این کنگره شرکت کرده بودند و تعدادی از ایرانیان مقیم خارج در کشور نیز حضور داشتند که از جمله آن‌ها، خانم دکتر میسرزاخانی به عنوان یکی از سخنرانان مدعو چهل و پنج دقیقه‌ای نیز حضور داشتند.

اسامی برندگان جوایز از راست:

Meyer (The Gauss Prize); Prof. pielman (The Rolf
Nevanlinna Prize); Prof. Cedric Villani (The Fields
Medal); Prof. Nirenberg (The Chern Medal); Prof.
Stanislav mirnov (The Fields Medal); Prof. Ngo ao
Chau (The Fields Medal); Prof. Elon Lindenstrauss
(The Fields Medal)

علی ایرانمنش

عضو شورای اجرایی انجمن ریاضی ایران

جلسه مجمع عمومی اتحادیه ریاضی دانان

جهان در سال ۲۰۱۰

انتخاب گردید.

در طول برگزاری مجمع عمومی، گزارش مالی سالانه IMU بین سال‌های ۲۰۰۷ لغایت ۲۰۱۰ توسط رئیس کمیته (FDC) ارائه گردید و سپس به تأیید اعضای مجمع عمومی رسید. همچنین براساس رأی‌گیری صورت گرفته مقرر شد که مبلغ دو درصد به حق عضویت سالانه اعضا IMU، اضافه گردد.

یکی دیگر از مسائل مهم در مجمع عمومی، انتخاب اعضای جدید کمیته‌های وابسته به IMU از جمله کمیته اجرایی است که براساس رأی‌گیری صورت گرفته، کمیته اجرایی IMU برای دوره ۲۰۱۴ - ۲۰۱۰، به شرح زیر انتخاب شدند. لازم به ذکر است انتخاب اعضای کمیته اجرایی به این صورت است که یک کمیته تحت عنوان کمیته انتخابات حدود یکسال قبل از برگزاری مجمع تشکیل می‌شود و براساس سهمیه‌ای که برای قاره‌های مختلف در نظر گرفته‌اند و توسط کشورهای عضو نامزد می‌شوند، بررسی‌های اولیه را انجام داده و پس از نهایی شدن کاندیداهای مورد نظر، در جلسه مجمع عمومی IMU، معرفی می‌شوند و هر کدام، به صورت خیلی مختصر خودشان را معرفی می‌کنند و C.V. آن‌ها نیز قبل از برگزاری مجمع عمومی در اختیار اعضای مجمع قرار می‌گیرد. همچنین رئیس کمیته اجرایی که در واقع رئیس IMU نیز می‌باشد و خزانه‌دار، توسط این کمیته انتخاب می‌شوند و صرفاً به اطلاع اعضای مجمع رسانده می‌شود و لذا انتخاب رئیس و خزانه دار در دوره‌های چهار ساله، بدون رأی‌گیری صورت می‌گیرد.

رئیس جدید IMU (USA) Prof. Ingrid Daubechies

خزانه‌دار IMU (Germany) Prof. Martin Groetsche

Prof. Christiane Rousseau (Canada)

Prof. Marcelo Viana (Brazil)

Prof. Manuel de León (Spain)

Prof. Yiming Long (China)

Prof. Cheryl E. Praeger (Australia)

Prof. Vasudevan Srinivas (India)

Prof. John Francis Toland (UK)

Prof. Wendelin Werner (France)

Prof. Lészló Lovász (Hungary)

به علاوه در مجمع عمومی، کمیته سه نفری منتخب کمیته اجرایی IMU گزارشی از روند انتخاب کشور میزبان برای کنگره بعدی ریاضی دانان (IMC ۲۰۱۴) ارائه نمودند. سه کشور کره جنوبی، کانادا و برزیل متقاضی بودند که این کمیته پس از بازدید از این سه کشور و بررسی امکانات آن‌ها نهایتاً پیشنهادهايشان به مجمع عمومی، کشور کره جنوبی بود که مورد تأیید کلیه اعضای

شانزدهمین مجمع عمومی اتحادیه ریاضی دانان جهان (IMU) در تاریخ ۱۶ لغایت ۱۷ آگوست ۲۰۱۰ در شهر بنگلور هندوستان با حضور نمایندگان ۷۲ کشور جهان برگزار گردید. مجمع عمومی IMU، هر چهار سال یک بار قبل از برگزاری کنگره بین‌المللی ریاضی دانان جهان به مدت ۲ روز برگزار می‌گردد. در شانزدهمین مجمع عمومی، علاوه بر گزارش رئیس اتحادیه ریاضی دانان جهان (Prof. Lovase)، رؤسای چندین کمیته مرتبط با IMU، نیز گزارشی از عملکرد کمیته‌های مربوطه را ارائه نمودند. تعدادی از این کمیته‌ها عبارتند از: Credentials Committee, Tellers Committee, Finance and Dues Committee, Resolution Committee, Election Committee

از جمله نکات مهمی که رئیس IMU، در سخنرانی خود عنوان نمود، بررسی وضعیت انتشارات مقالات ریاضی در مجلات تخصصی بود که کمیته‌ای بررسی‌های لازم را انجام داده است. گزارش مبسوطی در اختیار کمیته اجرایی IMU قرار داده است و در این گزارش اشاره شده است که به دلیل ماهیت رشته ریاضی، رتبه‌بندی مقالات و مجلات مرتبط برحسب JCR، به عنوان تنها ملاک و شاخص، درست نمی‌باشد و باید شاخص‌های دیگری نیز لحاظ گردد و مقرر شده است که انجمن ریاضی آمریکا، این مسئولیت را بپذیرد و نحوه امتیازدهی و رتبه‌بندی مقالات و مجلات ریاضی را در تمامی شاخه‌ها و موضوعات اعلام نماید. از جمله نکات دیگر صیحت‌های رئیس IMU، توافقات صورت گرفته بین IMU و یونسکو مبنی بر حمایت مالی از کنفرانس‌ها و سمینارهای تخصصی ریاضی‌ای است که مورد تأیید IMU می‌باشد. همچنین رئیس کمیته CDO (Commission for Developing Countries) گزارشی از تعداد تقاضاهای رسیده جهت استفاده از حمایت مالی IMU برای شرکت در کنگره ۲۰۱۰ ICM ارائه نمود که براساس این گزارش، تعداد ۸۰۰ تقاضا به این کمیته واصل شده بود که از بین آن‌ها، تعداد ۱۲۰ نفر انتخاب شدند که به صورت کامل مورد حمایت مالی قرار گرفتند (بلیط هواپیما، هزینه زندگی و هزینه حق ثبت‌نام کنفرانس).

یکی دیگر از مباحث مطرح شده در این گردهمایی، انتخاب محل جدید دبیرخانه IMU بود که سه کشور آلمان (مؤسسه WIAS)، کشور کانادا (Field Institute) و کشور برزیل (مؤسسه IMPA) متقاضی پذیرش دبیرخانه بودند که بعد از توضیحات نماینده هر کدام از این مؤسسات، رأی‌گیری به عمل آمد و مؤسسه ویراشتراس WIAS در شهر برلین آلمان به عنوان محل جدید دبیرخانه IMU

بیش‌آئبه استاد بزرگوار آقای دکتر کاظم محمد، عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران به عمل آمد.

مجموعه برنامه‌های علمی کنفرانس شامل ۱۲ سخنرانی عمومی، ۲۲۳ سخنرانی تخصصی، ۱۵۰ مورد پوستر، ۵ کارگاه آموزشی و نشست تخصصی سرشماری و آمارگیری خانواری بود و همین‌طور مجمع عمومی انجمن آمار ایران، نشست نمایندگان انجمن آمار ایران و چندین نمایشگاه از جمله نمایشگاه انجمن ریاضی برگزار گردید و از نقاط دیدنی و متنوع استان بازدید به عمل آمد.

مراسم اختتامیه روزپنجشنبه ۱۴ مرداد در تالار وحدت دانشگاه تبریز برگزار شد. در این مراسم از ۱۲ استاد مدعو، رئیس انجمن آمار ایران، دو نفر از اساتید بازنشسته گروه آمار دانشگاه تبریز، ۴ نفر از اعضای کمیته علمی خارج از دانشگاه تبریز، ۶ مقاله برتر ارائه شده به صورت پوستر و تیم‌های اول تا سوم یازدهمین مسابقه دانشجویی آمار کشور و نفرات برتر انفرادی این مسابقه تجلیل به عمل آمد. علاوه بر آن رئیس انجمن آمار ایران، معاون پژوهشی دانشگاه تبریز، دبیر کمیته یازدهمین مسابقه دانشجویی آمار کشور، دبیر کمیته علمی کنفرانس و رئیس دانشکده علوم ریاضی نیز در مراسم اختتامیه به ایراد سخنرانی پرداخته و گزارش‌ها و نکاتی در مورد برگزاری کنفرانس ارائه دادند. از نکات قابل توجه در این کنفرانس می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

۱. تصمیم دآوری مقالات بر اساس مقالات کامل با محدودیت ۸ صفحه.
۲. تعیین یک مسئول ثابت برای هر کلاس که وظیفه کلیه هماهنگی‌های مربوط به ارائه سخنرانی در آن کلاس را برعهده داشت.
۳. اعطای گواهی ارائه مقالات سخنرانی یا پوستر بلافاصله بعد از ارائه توسط رئیس جلسه یا مسئول مربوطه به ارائه‌دهندگان مقالات.
۴. انتخاب پوستر برتر در هر روز ۲ پوستر از بین پوسترها توسط داوران و در مجموع ۶ پوستر.
۵. تهیه و اهدای CD خلاصه مقالات و مقالات کامل انگلیسی و فارسی به شرکت کنندگان به طوری که در این CD امکان جستجو به صورت موضوعی وجود داشت.
۶. اضافه نمودن بخش نمایه در خلاصه مقالات و مجموعه مقالات برای جستجوی مولفان.
۷. انجام کلیه مراحل دآوری مقالات و ارائه نتایج آن از طریق صفحه وب کنفرانس، همچنین ارسال پیام‌های کوتاه خوشامدگویی، راهنمایی‌های حین برگزاری و خداحافظی برای کلیه شرکت کنندگان در کنفرانس. قدرت عبادی نماینده انجمن در دانشگاه تبریز

مجمع قرار گرفت و مقرر شد کنگره بعدی ریاضی دانان جهان، در سال ۲۰۱۴، از تاریخ ۱۳ لغایت ۲۲ آگوست در شهر سئول برگزار گردد. در ادامه، رئیس کنگره ۲۰۱۰، IMC گزارشی از روند برگزاری این کنگره ارائه نمود و اعلام شد که بر اساس تصمیم کمیته اجرایی IMU از این دوره به بعد، کتاب مجموعه مقالات ارائه شده توسط سخنرانان مدعو به صورت لوح فشرده در اختیار شرکت کنندگان کنگره قرار خواهد گرفت (در دوره‌های قبل کتاب مجموعه مقالات ارائه شده توسط سخنرانان مدعو به صورت سه جلد قطور در اختیار شرکت کنندگان قرار می‌گرفت). در آخرین جلسه مجمع، رئیس کمیته قطعنامه، ۲۱ بند قطعنامه پایانی مجمع را قرائت کرد که هر کدام از بندهای آن به رأی‌گیری گذاشته شد و مورد تأیید قرار گرفت. همچنین با تصویب اعضای مجمع عمومی، کشور سروستان و مونته‌نگرو به عنوان عضو جدید IMU در گروه یک پذیرفته شد و کشورهای مولداوی، نپال و عمان به عنوان اعضای حقوقی IMU پذیرفته شدند. جهت اطلاع خوانندگان، باید عرض کنم کشورهای عضو، برحسب رتبه‌بندی صورت گرفته توسط IMU، در گروه یک تا گروه ۵ قرار می‌گیرند و برای ارتقا از یک گروه به گروه بالاتر، باید اطلاعات مورد نیاز توسط کشور عضو، به دبیرخانه IMU ارسال گردد تا پس از بررسی اطلاعات ارسالی، تقاضای آن کشور به گروه بالاتر، به رأی‌گیری گذاشته شود و در صورت کسب آرا لازم، ارتقا به گروه بالاتر اجرایی می‌شود. در حال حاضر ایران در گروه ۳ قرار دارد.

علی ایرانمنش

نماینده انجمن ریاضی ایران در شانزدهمین مجمع عمومی IMU

دهمین کنفرانس آمار ایران

دهمین کنفرانس آمار ایران در روز سه‌شنبه مورخ ۱۲ مرداد ۱۳۸۹ در تالار وحدت دانشگاه تبریز برگزار شد. در این کنفرانس آقای دکتر حسین جبباری‌خامنه دبیر، دکتر حسین امامعلی‌پور رئیس دانشکده علوم ریاضی دبیر کمیته اجرایی، دکتر حسین بیورانی دبیر کمیته علمی و دکتر رامین ایمانی دبیر کمیته یازدهمین مسابقه دانشجویی آمار کشور بوده‌اند.

در این مراسم پس از عرض خیرمقدم توسط دبیر کنفرانس، آقایان دکتر محمدقاسم وحیدی‌اصل رئیس انجمن آمار ایران، دکتر سیدمحمد تقی‌علوی رئیس دانشگاه تبریز، آقای میرتاج‌الدینی معاون حقوقی و پارلمانی رئیس جمهور و دکتر عادل آذر رئیس مرکز آمار ایران سخنرانی نمودند. طبق روال کنفرانس‌های گذشته مبنی بر نکوداشت یکی از پیشکسوتان عرصه آمار، در افتتاحیه کنفرانس دهم جامعه آماری کشور از خدمات ارزنده و تلاش‌های

دهمین کنفرانس

سیستم‌های فازی ایران

دهمین کنفرانس سیستم‌های فازی ایران روزهای ۲۲ تا ۲۴ تیرماه ۱۳۸۹ در دانشکده علوم ریاضی و مجموعه تالارهای دانشگاه شهید بهشتی برگزار شد. این کنفرانس میزبان بیش از ۳۰۰ نفر از پژوهشگران، استادان و دانشجویان تحصیلات تکمیلی علاقه‌مند به سیستم‌های فازی بود. در این کنفرانس حدود ۱۸۰ سخنرانی تخصصی ۳۰ دقیقه‌ای و ۱۰ سخنرانی عمومی و ۵۰ پوستر ارائه شد.

پروفسور کائورو هیروتا از دانشگاه صنعتی توکیو که رئیس انجمن‌های فازی است سخنران مدعو خارجی، و آقایان دکتر عادل آذر (دانشگاه تربیت مدرس)، دکتر اسفندیار اسلامی (دانشگاه شهید باهنر کرمان)، دکتر سید محسن پدram (دانشگاه تربیت معلم تهران)، دکتر امیر دانشگر (دانشگاه صنعتی شریف)، دکتر محمدمهدی زاهدی (دانشگاه تربیت مدرس)، دکتر رضا عامری (دانشگاه مازندران)، دکتر ماشاءاله ماشین‌چی (دانشگاه شهید باهنر کرمان)، دکتر محمد باقر منهج (دانشگاه صنعتی امیرکبیر)، دکتر سیدمنصور واعظ‌پور (دانشگاه صنعتی امیرکبیر)، مدعو داخلی کنفرانس بودند. شادروان دکتر کارولوکس (دانشگاه تهران) نیز از سخنرانان مدعو بودند که متأسفانه چند روز قبل از شروع کنفرانس درگذشتند و به همین دلیل بخشی از مراسم افتتاحیه به تجلیل از ایشان اختصاص داده شد.

نظم برگزاری سخنرانی‌ها و پذیرایی مناسب کنفرانس از نکاتی بود که شرکت‌کنندگان به آنان اذعان نمودند و در مراسم اختتامیه از زحمات کمیته‌های علمی و اجرایی کنفرانس قدردانی به عمل آمد. برگزاری مناسب این کنفرانس حاصل مساعدت‌ها و همکاری‌های ریاست دانشگاه شهید بهشتی، معاونان ایشان، ریاست انجمن سیستم‌های فازی ایران، ریاست وقت دانشکده علوم ریاضی، و حامیان مالی کنفرانس وزارت علوم تحقیقات و فناوری، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، انجمن سیستم‌های فازی ایران، دانشگاه صنعتی امیرکبیر، دانشگاه سیستان و بلوچستان، دانشگاه دامغان، دانشگاه سمنان، دانشگاه گلستان، دانشگاه علوم و فنون مازندران، دانشگاه صنعتی مالک اشتر، مجتمع آموزش عالی ایرانشهر، دانشگاه آزاد اسلامی، مرکز مطالعات و همکاری‌های علمی بین‌المللی، مرکز آمار ایران، و گروه خودروسازی سایپا است.

جعفر شفاف

نماینده انجمن در دانشگاه شهید بهشتی

سمینار یک روزه چشم‌انداز آموزش و پژوهش ریاضی کشور

۱۵ مهرماه ۱۳۸۹

فرهنگستان علوم جمهوری اسلامی ایران

بنا بر برنامه‌ریزی و دعوت شاخه ریاضی فرهنگستان علوم، جمعی از استادان مجرب دانشگاه‌های کشور برای همفکری درباره برخی از مسائل روز ریاضیات کشور به سمینار یک روزه‌ای در مهر ماه سال جاری دعوت شدند. این سمینار با نام فوق و شرکت ۴۲ نفر از دعوت‌شدگان، در ساعت ۸:۳۰ صبح روز پنج‌شنبه ۱۵ مهر ماه در محل فرهنگستان، با حضور رئیس و هیأت رئیسه محترم فرهنگستان افتتاح گردید. در ابتدای مراسم و پس از قرائت آیاتی از قرآن مجید و سرود جمهوری اسلامی ایران، دبیر سمینار آقای دکتر تومانیان و رئیس شاخه ریاضی فرهنگستان و آقای دکتر رجبعلی‌پور ضمن ابراز تشکر از افتخار حضور مدعوین، اهداف برگزاری سمینار را تشریح نمودند. سپس آقای دکتر دآوری رئیس فرهنگستان سخنرانی موجز و مفیدی در رابطه با ماهیت ریاضیات، اهمیت علوم پایه، و لزوم توجه ویژه به آن ایراد فرمودند.

نخستین سخنران سمینار بعد از افتتاحیه آقای دکتر سیاوش شهشهانی از دانشگاه صنعتی شریف بودند که در مورد آموزش ریاضی در دانشگاه‌ها، بر اساس آمار و تحلیل‌های تجربی نکاتی را مطرح و به دورویکرد راهبردی رایج در هدف‌گذاری آموزش دوره کارشناسی ریاضی اشاره کردند. رویکرد اول هدف اصلی در این دوره آموزشی را تربیت ریاضی‌کار حرفه‌ای می‌شمارد. رویکرد دوم هدف را تربیت شهروند مطلع و فرهیخته‌ای می‌داند که در حوزه ریاضیات، تخصصی هم دارد. در مواردی هم ترکیبی از این دو رویکرد مورد توجه است. ایشان این پرسش را مطرح کردند که هدف‌گذاری ما با این تنوع و کمیت ورودی‌ها در رشته ریاضی چیست. این سخنران پیشنهادهایی را هم برای ارتقاء آموزش ریاضی در دانشگاه‌ها ارائه کردند.

سخنران بعدی آقای دکتر محمد صالح مصلحیان از دانشگاه فردوسی مشهد بودند که وضعیت تحصیلات تکمیلی در دانشگاه‌های ایران را با کشور فرانسه بر اساس داده‌های آماری نشر مقالات منتشره در مجلات مختلف مقایسه کردند. ایشان هدف تحصیلات تکمیلی را تربیت افرادی دارای توانایی پژوهش و

ایشان تصریح کردند که به رغم این امر «آیین‌نامه اعطای اختیار برنامه‌ریزی به دانشگاه‌های صاحب هیأت ممیزه» همچنان به قوت خود باقی است، لذا چنین دانشگاه‌هایی می‌توانند به استناد این آیین‌نامه به رای و نظر جمعی گروه تخصصی خود عمل کنند. بر اساس همان آیین‌نامه دانشگاه‌های فاقد هیأت ممیزه نیز می‌توانند به برنامه آموزشی یک دانشگاه صاحب هیأت ممیزه اقتدا کنند.

سخنرانان بعدی آقایان دکتر رحیم زارع‌نهندی از دانشگاه تهران و دکتر سعید اعظم از دانشگاه اصفهان بودند که موضوع تحقیقات ریاضی، مجلات ریاضی و ISI را به بحث گذاردند و بیان داشتند که اصولاً تحقیقات در ریاضیات، پس از اشراف در یک شاخه از ریاضیات و آشنایی با سؤالات مطرح پژوهشی در آن شاخه مورد توجه قرار می‌گیرد. این اصل در کشور ما چندان رعایت نمی‌شود. پایگاه ISI یکی از پایگاه‌های ارزیابی آماري مقالات و کارهای تحقیقاتی است که اطلاعات آماری در رابطه با مقالات و مسائل مرتبط با آن را به دست می‌دهد. این آمار در صورتی می‌تواند قابل استناد و اتکاء باشد که با پالایش تحلیلی دقیق متخصصین همراه باشد. متأسفانه روش رایج بعضی از نهادهای مدیریتی، بهره‌گیری سطحی و ساده از ارقام و اعداد آماری به عنوان شاخص اصلی ارزیابی‌های پژوهشی است. بنا بر نظر سخنران این دیدگاه اغلب سبب بیراهه رفتن اهداف تحقیقاتی می‌گردد.

دکتر امیر دانشگر استاد دانشگاه صنعتی شریف، سخنرانی خود را درباره تحقیقات میان رشته‌ای در طی سه بخش ارائه نمودند. در بخش اول موضوع تحقیقات بین رشته‌ای، چگونگی پیدایش، جایگاه و لزوم توجه به آن در عصر حاضر، در بخش دوم، تحقیقات میان رشته‌ای در ریاضیات، چگونگی بهره‌گیری از حوزه‌ها و تحقیقات میان رشته‌ای برای ارتقاء کیفی آموزش و پژوهش ریاضیات و در بخش سوم نیز چگونگی برخورد با تحقیقات میان رشته‌ای مرتبط با رشته ریاضی، وضعیت این حوزه در ایران و ارتباط آن با آموزش ریاضی کشور مورد کنکاش قرار گرفت.

سخنران بعدی آقای دکتر امیدعلی کرمرزاده از دانشگاه شهید چمران اهواز بودند که در مورد چشم‌انداز پژوهش ریاضی در ایران صحبت کردند. ایشان وضعیت تحقیقات کشور، تأثیرگذاری دوره‌های دکتری در دانشگاه‌ها، آیین‌نامه ارتقاء رتبه اعضای هیأت علمی، فرصت‌های مطالعاتی، گسترش سریع رشته‌های گوناگون ریاضیات، افزایش دانشجویان و فعالیت‌های پژوهش‌کننده‌های مرتبط با ریاضیات را مورد بررسی قرار دادند و با این پیش‌زمینه، موضوع پژوهش ریاضی در کشور را مطرح ساختند.

میزگرد «آینده ریاضی در ایران» با حضور آقایان: دکتر مهدی بهزاد، دکتر علیرضا مدقالچی، دکتر ارسلان شادمان، دکتر محمد

نوآوری در زمینه‌های مختلف علوم و فن‌آوری، برای رفع نیازهای کشور و گسترش مرزهای دانش دانستند و به تبیین و بررسی سؤالات زیر پرداختند.

۱. چه کسانی می‌توانند استاد راهنمای رساله دکتری باشند و تا چه حد استادان راهنما در ایران نقش خود را به درستی ایفا می‌کنند؟

۲. تا چه حد دانشجویان، به وظایف مورد انتظار محیط‌های علمی به عنوان دانشجویان دکتری عمل می‌کنند.

۳. کم و کیف ضوابط و مقررات آموزشی برای دوره‌های دکتری چیست؟

۴. کیفیت رساله‌های دکتری و مقاله‌های مستخرج از آن‌ها در ایران چگونه است؟

پس از آن، خانم دکتر زهرا گویا استاد دانشگاه شهید بهشتی به ایراد سخن پرداختند و درباره آموزش ریاضی پیش از دانشگاه به استناد سخنرانی‌های عمومی کنگره‌های آموزش ریاضی ICME و PME و کمیسیون تدریس ریاضی ICME، روند تدریس ریاضی در مدارس ایران را ارزیابی کردند. ایشان روش تدریس، کتب درسی و آموزش معلمین ریاضی جهت آشنایی با روش تدریس را مورد انتقاد قرار دارند و از جامعه ریاضی ایران درخواست نمودند که به این مهم توجه داشته و راهکارهای عملی خود را به وزارت آموزش و پرورش ارائه نمایند.

سخنران بعدی آقای دکتر اسماعیل بابلیان استاد دانشگاه تربیت معلم تهران بودند که به برنامه‌های ریاضی دانشگاه‌ها و راهکارهای ارتقاء کیفیت تدریس پرداختند. ایشان اشاره کردند که، برنامه‌های ریاضی در دانشگاه‌های ایران به چند دوره تقسیم می‌شوند، دوره اول از تأسیس نخستین مرکز آموزش عالی، یعنی دارالمعلمین عالی، شروع و تا اوایل انقلاب ادامه می‌یابد. دوره دوم برنامه‌های ریاضی تدوین شده توسط گروه ریاضی ستاد انقلاب فرهنگی است. دوره سوم برنامه‌های ریاضی با شش گرایش است. دوره چهارم حذف گرایش‌های شش‌گانه و ایجاد سه رشته ریاضی محض، ریاضی کاربردی و ریاضی دبیری است. سرانجام برنامه ابلاغ شده جدید شامل رشته‌های علوم ریاضی در سه رشته با عناوین ریاضیات و کاربردها، آمار و کاربردها و علوم کامپیوتر است. پس از این سخنرانی، شیوه تغییر و ابلاغ برنامه جدید درسی مورد انتقاد چند تن از حاضرین قرار گرفت که در پاسخ گفته شد قرار کمیته برنامه‌ریزی درسی این بود که برنامه جدید ابتدا در چند دانشگاه اجرا شود و پس از رفع اشکال‌های احتمالی به عنوان یک مدل قابل تبعیت و نه لزوماً اجباری، به دانشگاه‌ها ابلاغ گردد. اما به این توافق، با ابلاغ عمومی اخیر از طرف وزارت علوم عمل نشده است.

۱. استخدام متمرکز

توسعه و تقویت هیأت علمی بخش‌های ریاضی دانشگاه‌ها و توفیقات ارزنده ریاضی‌دانان خوب و ساعی کشور در ترازهای جهانی، موجب دلگرم شدن به چشم‌اندازهای روشن توسعه و سربلندی دانش ریاضیات کشور است. همه دانشوران این حوزه از توجه و حمایت سیاست‌گذاران برای گسترش کمی و کیفی این بخش و دیگر بخش‌های بنیادی علوم در کشور سپاسگزارند. با این وجود به نظر می‌رسد که تمرکز جذب هیأت علمی در وزارت علوم که رویه متداولی در جهان علمی و دانشگاهی امروز نیست، موجب تقلیل سطح تصمیمات، اختیارات و به تبع آن مسئولیت‌های بخش‌های دانشگاهی می‌گردد. تقویت اختیارات و استقلال دانشگاه‌ها، راه اصلی رسیدن به مقصود والای گسترش مسئولیت‌پذیری و پاسخگویی نهادهای دانشگاهی است. پیشنهاد این گردهمایی، تجدیدنظر در اجرای این تصمیم به نحوی است که اصول موضوعه فوق مخدوش نشوند.

۲. گسترش کمی آموزش عالی

توسعه امکان بهره‌مندی از تحصیلات دانشگاهی برای همه فرزندان این سرزمین امری ستودنی و تقدیرآمیز است. با این وجود و به رغم این اصل و آرمان متعالی، آنچه در حال حاضر پیداست این است که توسعه کمی آموزش عالی، ارتباط مؤثر و متقابلی با سیاست‌گذاری‌های بالادستی مرتبط با گسترش و رشد فضای کار و پیشه و رونق اقتصادی ندارد و از همین روی، خود تنظیمی طبیعی ورود به این دوره‌ها به طور جدی مختل گشته‌اند. این اختلال موجب شده است تا آموزش عالی محل ورود و انباشته شدن از جمعیت بی‌پناه نسل‌های جوانی بشود که در خاک متناسب خود یعنی محیط کار و پیشه و علائق متنوع و طبیعی خویش فرصت نشوونما و بسط و بُروز نیافته‌اند و در مسیر طبیعی مصلحت‌های رشد و بلوغ و انتخاب و علائق خود قرار نگرفته‌اند. به همین دلیل بسیاری از آحاد این جوانان نه تنها حضور موفقی در دانشگاه‌ها ندارند و یأس و سرخوردگی از دانش و فضیلت مؤثر و موفق را گسترش می‌دهند بلکه در عین حال حامل سرخوردگی‌های علمی و عواقب اجتماعی متعددی بر گرده جامعه خود نیز هستند. بخشی از این جمعیت‌های بی‌علاقه و بی‌انگیزه در بخش‌های ریاضی دانشگاه‌ها متراکم گشته‌اند و لاجرم موجب کاهش شدید کیفیت‌ها و استانداردهای علمی و آموزشی شده‌اند. تورم بی‌تناسب دانشجو در دامنه آموزش عالی، نشانگر بیماری بافت‌های درونی‌تری در جامعه است. این گردهمایی نگران این اوصاف از احوال جامعه

صال مصلحیان، دکتر مسعود آری‌ن‌نژاد و دکتر مگردیج تومانیان تشکیل گردید. مباحث میزگرد، عمدتاً پیرامون موضوعاتی بود که در طول سخنرانی‌ها و پرسش و پاسخ‌ها مطرح شده بود.

بیانیه زیر حاصل تبادل نظر و آراء شرکت‌کنندگان در این سمینار درباره وضعیت موجود ریاضیات کشور و ارائه طریق برای بهبود و ارتقاء آینده آن است. زحمت تهیه نسخه نخست متن این بیانیه را آقای دکتر آری‌ن‌نژاد تقبل نمودند که به این وسیله از ایشان تشکر می‌شود. متن پیش رو، با ویرایش و جمع‌بندی نهایی شاخه علوم ریاضی فرهنگستان منتشر می‌شود.

بیانیه دربند

هر گردهمایی کوچک و بزرگ جامعه ریاضی کشور مملو از شوق و امید و انتظار و نگرانی است به علاوه روشنیابی تلاقی برق چشم‌های درخشانی که شیفته دانش و دانایی‌اند. همه این‌ها، نشانه‌های آشکاری هستند از حیات و حضور این جامعه دانشور، در صحنه علم و توسعه علمی ما. نخستین سمینار چشم‌انداز آموزش و پژوهش ریاضی کشور، گردهمایی کوچک اما پُر رونقی بود که به همت و زحمت شاخه علوم ریاضی فرهنگستان علوم جمهوری اسلامی ایران و همکاری انجمن ریاضی ایران، در پانزدهم مهر ماه سال جاری (۱۳۸۹) در ساختمان کوچک این فرهنگستان، واقع در خیابان دربند تهران برگزار گردید. حدود ده ساعت گفتگو و رودر رویی صمیمانه و سازنده شرکت‌کنندگان در طی نه عنوان سخنرانی و پرسش و پاسخ‌های فشرده پس از هر یک، درباره مسائل عمومی و جاری و سیاست‌گذاری‌های موجود در حوزه این رشته و در پایان روز، برگزاری پُر مشارکت میزگردی با عنوان «آینده ریاضی در ایران»، همگی موجب شدند تا گردایه‌ای از گنجینه تفاهم‌ها، امیدها، مصلحت‌ها و نگرانی‌های این جمع درباره مسائل حال و آینده نزدیک ریاضیات ایران فراهم آیند. این همدلی‌ها، هم‌رایی‌ها و نگرانی‌ها سزاوار ثبت و نشراند. این بیانیه مصمم است تا ردیف‌هایی از این گونه دریافت‌ها و ملاحظات مشترک را، به شرح عناوین متنوع زیر، هم برای اطلاع همگان، هم به عنوان مبناهایی برای تداوم گفتگوهای ثمربخش‌تر آینده و هم برای اطلاع مسئولین و سیاست‌گذاران ذیربط منتشر سازد.

خویش است.

صریح، آشکار و مستند این رساله‌ها هستند. طرح و بحث همه جانبه معیارها و شرایط یک رساله موفق دکتری ریاضی، یک موضوع مهم و جاری ریاضیات امروز کشور است. یقیناً تداوم این گونه مباحثات، به تدریج به یک تفاهم و عرف مقبول ملی در این باره خواهد انجامید.

۳. آزمون متمرکز دکتری

توسعه تحصیلات تکمیلی و به‌ویژه دوره‌های دکتری و توجه به آموزش، پژوهش و آفرینش‌های علمی برای ارتقای کارآمدی‌های هر چه بیشتر این دوره‌ها، موجب دلگرمی‌های بسیار است. با این وجود نگرانی از فراخوانی‌های بی‌اندازه به دوره‌های تکمیلی به علاوه تمرکز آزمون دکتری با دورنمای تئوری مشکلات ناشی از تمرکزگرایی آزمون کارشناسی ارشد به این دوره‌ها بسیار نگران‌کننده است. یک نگرانی عمیق‌تر در این روند، نفوذ همه جانبه معضل کنکور به عالی‌ترین بخش‌های آموزشی و تحقیقاتی کشور است، چیزی که بدون تردید همان عوارض آلوده دو کنکور دوره‌های کارشناسی و کارشناسی ارشد را با ایجاد انحراف‌ها و شکاف‌های مهم آموزشی در پی خواهد داشت. پیشنهاد می‌شود که مشکلات اجرایی پذیرش‌های جاری دانشجویان دکتری و انتقادهای موجود مسئولین امر درباره شیوه و عمل دانشگاه‌ها و بخش‌های تخصصی در این باره، با چاره‌اندیشی‌های دیگری رفع گردند.

۶. پژوهش

تعمیق هر چه بیشتر کیفیت فعالیت‌های پژوهشی ریاضیات در کشور دغدغه همیشگی همه است. یک راه نیل به این مقصود، گسترش سنت نقد و ارزیابی مستمر این فعالیت‌ها در مقایسه‌های متناسب منطقه‌ای و جهانی است. جامعه علمی ما توانایی ارزش‌گذاری دانشوران خود را دارد و ریاضی‌پیشگان خوب ما ارزش و اعتبار خویش را بیش از هر چیز در تبادل متقابل با این جامعه می‌گیرند درست همانطور که هر جایی که هستند همه داشته‌ها و تجربیات خود را در خدمت به اعتلا و افتخار این جامعه قرار می‌دهند. این سنت بیش از پیش باید در میان ما باب و مرسوم شود.

۷. آموزش معلمان

آموزش و تربیت معلمان ریاضی مدارس کشور به عنوان پایه‌گذاران دانستنی‌های بنیادی، ضروری و پایه‌ای دانش ریاضیات باید مورد توجه قرار گیرد. دانشگاه‌ها و به‌ویژه بخش‌های ریاضی آن، معتقدند توجه به کیفیت آموزش ریاضی مدارس بخش تفکیک‌ناپذیر تعلقات جامعه ریاضی کشور است. از این رو، این حوزه نیازمند توجه ویژه مسئولان برای ارتقاء شغلی معلمان و تحول بنیادی در راستاهای گوناگون برنامه‌ریزی آموزشی، اجتماعی و اقتصادی است.

در نهایت، شرکت‌کنندگان در این گردهمایی از حمایت‌های ارزنده رئیس عالی‌قدر فرهنگستان جناب آقای دکتر رضا داوری، از زحمات دبیر محترم سمینار جناب آقای دکتر مگردیچ تومانیان، از همفکری و همراهی همه اعضای شاخه علوم ریاضی فرهنگستان و همکاری انجمن ریاضی ایران، هم‌چنین از همه کارکنان فرهنگستان به‌ویژه خانم آیت‌الهی، سازماندهی و برگزاری آبرومند این همایش قدردانی می‌نمایند. مطمئناً تداوم همکاری بین این دو نهاد علاقه‌مند به سرنوشت ریاضیات کشور، راهگشای بسیاری از موانع برای پیشبرد و ثمربخشی این دانش در این سرزمین خواهد بود.

شاخه ریاضی فرهنگستان علوم

۴. برنامه‌ریزی متمرکز درسی

حمایت از دانشگاه‌ها به عنوان نهادهایی که از استقلال معنوی و علمی فراوانی برخوردارند در همه جای دنیا روش و شیوه رایجی است. تکلیف و ابلاغ برنامه‌های یکسان علمی و آموزشی برای همه دانشگاه‌ها، تقویت شأن و رتبه و استقلال و تمایز و توجه به مأموریت‌های متنوع دانشگاه‌ها را در پی ندارد. رودر رو نمودن دانشگاه‌ها با نیازهای جدید علم و زندگی و نیازهای رو به رشد و گسترش توسعه اقتصادی و اجتماعی کشور و جهان امروز و معرفی الگوهای پیشرو و رقابت بر سر موفقیت‌های علمی و آموزشی و مشارکت و تفاهم در تداوم و تقویت این راه‌ها و رویه‌ها، کلید پیشرفت‌های موفق آموزشی در شاخه‌های علوم ریاضی و اصولاً هر بخشی از علوم است. ابلاغ غافلگیرکننده برنامه یکسان درسی برای سه دوره کارشناسی علوم ریاضی به کلیه دانشگاه‌های کشور، فاقد این مؤلفه‌ها و موجب نگرانی‌هایی جدی است.

۵. رساله‌های دکتری

عبارسنجی کیفیت برگزاری دوره‌های دکتری ریاضی و رساله‌های این دوره‌ها به عنوان یکی از عالی‌ترین دستاوردهای ریاضیات کشور، در معرض آزمون‌ها و پرسش‌گری‌های ملی و جهانی است. حاضرین در این همایش به‌طور جدی معتقد به نقد و ارزیابی

گردهمایی‌های آینده

بیست و یکمین سمینار جبر

دانشگاه تبریز

۱۹ الی ۲۰ آبان ماه ۱۳۸۹

بیست و یکمین سمینار جبر در روزهای ۱۹ الی ۲۰ آبان ۱۳۸۹ در دانشگاه تبریز برگزار می‌شود.

اعضای کمیته علمی سمینار

سعید اکبری، غلامرضا خسروشاهی، حسین ذاکری، یوسف زمانی، پرویز سهندی، سید محمود شیخ‌الاسلامی، علیرضا عبدالهی، کمال عزیزی، رضا نقی‌پور، علی ایرانمنش، محمدتقی دیبائی، رحیم زارع‌نهدی، ناصر زمانی، محمد شهبازی، نعمت‌اله شیرمحمدی، جعفر صادق عبوضلو و حمید موسوی.

اعضای کمیته اجرایی

سید محمدتقی علوی، جعفر احمدی شالی، محمدحسین جعفری، علی رستمی، جعفر صادق عبوضلو، علیرضا مددی، رضا نقی‌پور، حسین امامعلی‌پور، محمدتقی اعلمی، سیدصمد حسینی، محمد عادل‌شهر، مرتضی فغفوری و حسن مهتدی‌فر.

شرایط ثبت‌نام

- شروع ثبت‌نام: ۱۶ مهر ۸۹
- پایان ثبت‌نام: ۳۰ مهر ۸۹
- ثبت‌نام با تأخیر: ۱ آبان لغایت ۱۰ آبان ۸۹
- ثبت‌نام فقط از طریق مراجعه به سایت سمینار و تکمیل فرم ثبت‌نام امکان پذیر می‌باشد.
- سقف پذیرش اعضای شرکت‌کننده در سمینار حداکثر ۱۰۰ نفر می‌باشد. بنابراین اولویت با کسانی است که زودتر ثبت‌نام نمایند.
- دانشجویان تحصیلات تکمیلی فقط با ارائه توصیه‌نامه از استاد راهنمای خود می‌توانند در این سمینار شرکت نمایند.

نشانی دبیرخانه

تبریز- بلوار ۲۹ بهمن، دانشگاه تبریز، دانشکده علوم ریاضی.

تلفن: ۰۴۱۱-۳۳۹۲۸۶۹

دورنگار: ۰۴۱۱-۳۳۴۲۱۰۲

نشانی الکترونیک: algebra21@tabrizu.ac.ir

نشانی سایت: algebra21.tabrizu.ac.ir

نوزدهمین سمینار آنالیز ریاضی و کاربردهای آن

دانشگاه مازندران

۳۰ بهمن الی ۱ اسفندماه ۱۳۸۹

نوزدهمین سمینار آنالیز ریاضی و کاربردهای آن در روزهای ۳۰ بهمن الی ۱ اسفند ماه ۱۳۹۰ در دانشگاه مازندران برگزار می‌شود.

نشانی دبیرخانه

بابلسر- پردیس دانشگاه مازندران، دانشکده علوم ریاضی. کد

پستی: ۴۷۴۱۶-۹۵۴۴۷

تلفن و دورنگار: ۰۱۱۲-۵۲۴۳۰۰۵

نشانی الکترونیک: smaa19@umz.ac.ir

نشانی سایت: www.smaa19.com

آگهی

ده سری پوستر رنگی: پنج سری به قطع ۵۸×۸۸ سانتی‌متر به نام‌های ابوریحان بیرونی، ابوالوفا بوزجانی، ابوعماد محمدبن موسی خوارزمی، غیاث‌الدین ابوالفتح عمرخیام و غیاث‌الدین جمشید کاشانی و پنج سری پوستر به قطع ۴۸×۶۸ سانتی‌متر به نام‌های تمدن اسلامی، دوران طلایی یونان، دوران‌های اولیه، عصر نوین و نوزائی (رنسانس).

از انتشارات ستاد ملی سال جهانی ریاضیات در دبیرخانه انجمن موجود است. بهای این ده پوستر ۱۰۰/۰۰۰ ریال و هزینه ارسال آن‌ها ۲۰/۰۰۰ تعیین شده است. این مجموعه زیبا و پرمحتوا می‌تواند زینت‌بخش کتابخانه‌ها، سالن‌ها، کلاس‌ها، اتاق‌ها و راهروهای دانشگاه‌ها، دبیرستان‌ها و مجامعی نظیر فرهنگسراها و خانه‌های ریاضیات باشد.

از علاقه‌مندان، به‌ویژه مسئولان و مدیران محترم تقاضا می‌شود جهت خرید این مجموعه نفیس با دبیرخانه انجمن تماس بگیرید.

- B. Davvaz: Groups, Hypergroups and their applications.
 M. Shahriari: On the vanishing of relative symmetric polynomial.
 H. Yamaki: The order of a group of even order.
 V. D. Mazurov: Recognition of groups by spectrum.
 N. S. Karamzadeh: On recognizability of some finite simple groups.
 I. Guloglu: On fixed-point-free group of automorphisms.
 A. Abdollahi: Non-inner automorphisms of order p in finite p -groups of class 3.
 V. Dabbaghian: Constructing matrix representations: A hundred years problem.
 G. A. Jones: Groups, Riemann surfaces and algebraic number fields.
 M. Misaghian: The smooth representation of the norm of one of one element group of a division ring over a p -adic field.
 A. R. Ashrafi: Topological index: A group theoretical approach.
 J. Moori: Finite groups, Designs and codes.
 S. A. Alavi: Triple factorizations: Geometric and group theoretic approach.

نشانی دبیرخانه

تهران - دانشگاه تهران، پردیس علوم، دانشکده ریاضی، آمار و علوم کامپیوتر.

تلفن: ۰۲۱-۶۱۱۱۲۶۲۰

دورنگار: ۰۲۱-۶۶۴۱۲۱۷۸

آخرین مهلت ثبت نام: ۸۹/۱۰/۱

آخرین مهلت ارسال خلاصه مبسوط مقالات: ۸۹/۱۱/۱

نشانی الکترونیک: groupstehran@khayam.ut.ac.ir

نشانی سایت: www.grouptheory.ir/tehran2011

محمد رضا درفشه

دبیر علمی کنفرانس

سومین کنفرانس و کارگاه نظریه گروه‌ها

دانشگاه تهران

۱۸ الی ۱۹ اسفند ماه ۱۳۸۹

سومین کنفرانس و کارگاه نظریه گروه‌ها در روزهای ۱۸ الی ۱۹ اسفند ماه ۱۳۸۹ در دانشکده ریاضی، آمار و علوم کامپیوتر دانشگاه تهران برگزار خواهد شد. در این کنفرانس ریاضی دانان مهمی از خارج از کشور شرکت داشته و سخنرانی خواهند داشت.

اعضای کمیته علمی

- A. Abdollahi (Isfahan, Iran),
 C. Campbell (St- Andrews, Scotland, UK),
 R. T. Curtis (Birmingham, UK),
 V. Dabbaghian (Simon Fraser University, BC, Canada),
 M. R. Darafsheh (Chairman)(Tehran, Iran),
 A. Iranmanesh (Tarbiat Modares University, Tehran, Iran),
 J. D. Key (Clemeson, USA),
 M. Lewis (Kent, USA),
 M. R. R. Moghaddam (Mashhad, Iran),
 J. Moori (Natal, South Africa),
 P. M. Neumann (Oxford, UK),
 N. Vavilov (St. Petersburg, Russia),
 H. Yamaki (Kumamoto, Japan),
 A. Tehranian (Science and Research Branch, Islamic Azad University).

اعضای کمیته برگزارکننده

- M. Alizadeh, M. R. Darafsheh, A. Mamourian, A. Novzari Dalini, H. Pezeshk, H. Yousefi Azari, R. Zaare-Nahandi (Chairman), M. Soleimani-Damaneh.

لیست سخنرانی‌ها

- R. T. Curtis: Symmetric generation of sporadic simple groups.
 C. Campbell: Presentations galore.

فارغ التحصیلان دوره دکتری

مسعود خلیلی

متولد ۱۳۵۹، کارشناسی رشته ریاضی کاربردی سال ۱۳۸۱ از دانشگاه اصفهان، کارشناسی ارشد رشته ریاضی کاربردی گرایش آنالیز عددی سال ۱۳۸۳ از دانشگاه علم و صنعت ایران، دکتری رشته ریاضی کاربردی (تحقیق در عملیات) سال ۱۳۸۸ از دانشگاه علم و صنعت ایران.

استاد راهنما: دکتر محمدرضا علیرضائی.

عنوان رساله: «محاسبه کارایی نسبی با استفاده از محدودیت‌های وزنی مختلف در تحلیل پوششی داده‌ها».

خلاصه رساله: استفاده از محدودیت‌های وزنی در تحلیل پوششی داده‌ها روش مناسبی برای جلوگیری از صفر شدن وزن ورودی‌ها و خروجی‌ها و اعمال نظر کارشناسان در خصوص اولویت‌های اهمیتی شاخص‌ها در محاسبه کارایی می‌باشد. از جمله محدودیت‌های وزنی پرکاربرد می‌توان از محدودیت‌های وزنی مطلق، ناحیه اطمینان نوع اول و نوع دوم نام برد. در محدودیت‌های وزنی مطلق، کران‌های پایین و بالا بر وزن‌های ورودی و خروجی اعمال می‌شود. در محدودیت‌های وزنی نوع اول کران پایین و بالا بر نسبت وزن ورودی‌ها یا بر نسبت وزن خروجی‌ها به طور مجزا اعمال می‌شود در حالی که در محدودیت‌های وزنی نوع دوم کران پایین و بالا بر نسبت وزن‌های ورودی بر خروجی اعمال شده و وزن ورودی‌ها و خروجی‌ها را به هم مرتبط می‌کند. اضافه کردن محدودیت‌های وزنی ناحیه اطمینان نوع اول به طور مستقیم به مدل‌های خطی تحلیل پوششی داده‌ها بیشترین کارایی نسبی را به درستی محاسبه می‌کند ولی در خصوص محدودیت‌های وزنی مطلق و ناحیه اطمینان نوع دوم ممکن است کارایی نسبی کمتر از مقدار واقعی

محاسبه شود یا این که مدل نشدنی شود. در این پایان‌نامه این اشکالات بررسی شده و مدل‌های بهبود یافته که مشکلات مذکور را رفع می‌کنند ارائه می‌گردد. هم‌چنین مدل‌های محاسبه کارایی نسبی با محدودیت‌های وزنی مختلف در حالت پوششی ارائه شده و مدل اصلاح شده مبادله‌ای برای اعمال محدودیت‌های وزنی نوع دوم از طریق شناسایی مبادله‌ها بین ورودی‌ها و خروجی‌ها بیان می‌گردد. در ادامه نوع کلی‌تری از محدودیت‌های وزنی که همه محدودیت‌های وزنی ذکر شده را شامل می‌شود تحت عنوان محدودیت‌های وزنی تعمیم یافته معرفی شده و مدل صحیح محاسبه کارایی با استفاده از این نوع محدودیت وزنی مطرح می‌گردد. در نهایت استفاده از محدودیت‌های وزنی در مدل‌های بازده به مقیاس افزایشی، کاهش و متغیر مورد بررسی قرار گرفته، اشکالات به کارگیری مستقیم آن‌ها در مدل‌های خطی مطرح شده و مدل‌های اصلاح شده برای محاسبه بیشترین کارایی نسبی ارائه می‌گردد.

مقالات مستخرج از رساله:

1. Khalili M., A. S. Camanho, M. C. A. S. Portela, M. R. Alirezaee, The measurement of relative efficiency using DEA models with assurance regions that link inputs and outputs, *European Journal of Operations research*, doi:10.1016/j.ejor.2009.09.002
2. Khalili M., A. S. Camanho, M. C. A. S. Portela, M. R. Alirezaee, An improvement on Tracy and Chen model "A generalized model for weight restrictions in DEA", *Journal of Operational Research Society*, doi:10.1057/jors.2009.140

جلیل رشیدی‌نیا

نماینده انجمن در دانشگاه علم و صنعت

حمید رسولی

متولد ۱۳۵۵، کارشناسی ریاضی ۱۳۷۸ از دانشگاه شیراز، کارشناسی ارشد ریاضی محض ۱۳۸۰ از دانشگاه شهید بهشتی تهران، دکتری ریاضی محض گرایش جبر جامع ۱۳۸۸ از دانشگاه شهید بهشتی تهران. استاد راهنما: مژگان محمودی.

عنوان رساله: «رده‌بندی تکواره‌های مرتب به کمک مفاهیم کمال و انژکتیوی»

خلاصه رساله: ساختارهای جبری مرتب در بسیاری از شاخه‌های علوم، نظیر آنالیز، منطق و علوم کامپیوتر نقش به‌سزایی را ایفا می‌کنند. محور مطالعه ما در این رساله، نوع خاصی از این ساختارها به نام S - مجموعه‌های مرتب برای یک تکوار مرتب دلخواه S است. یک S - مجموعه مرتب، مجموعه‌ای مرتب است که S روی آن به گونه‌ای عمل می‌کند که ترتیب را حفظ نماید. هدف این رساله، رده‌بندی تکواره‌های مرتب S با استفاده از مفاهیم کمال بودن و انژکتیوی در رسته S - مجموعه‌های مرتب است. مفهوم کمال بودن را برای یک S - مجموعه مرتب، با توجه به این که هم یک مجموعه مرتب است و هم یک ساختار جبری، می‌توان به دو روش مختلف تعریف نمود یکی کمال بودن صرفاً بر اساس ترتیب مانند مجموعه‌های مرتب جزئی، و دیگری کمال بودن بر اساس ترتیب و کنش S (که آن را به طور پیوسته کمال بودن نامیده‌ایم). مفهوم انژکتیوی یکی از مفاهیم اساسی رسته‌ای و جبری در بسیاری از ساختارهای ریاضی به شمار می‌آید. در این رساله، انژکتیوی نسبت به تکریختی‌ها و تکریختی‌های منظم مورد بررسی قرار گرفته است. نکته جالب توجه این است که دو مفهوم کمال بودن و انژکتیوی در ساختارهای جبری مرتب معمولاً با یکدیگر در ارتباط هستند. به عنوان نمونه، بناشفسکی ثابت کرده است که در رسته مجموعه‌های مرتب، انژکتیوی نسبت به نشاننده‌های ترتیبی با کمال بودن ترتیبی معادل است. همچنین، سیکورسکی مشابه این نتیجه را در مورد رسته جبرهای بولی برای جبرهای بولی انژکتیو به دست آورده است. در این رساله، ارتباط بین انواع کمال بودن با انواع انژکتیوی

در رسته S - مجموعه‌های مرتب، همچنین ارتباط بین انواع کمال بودن با یکدیگر مطالعه شده است. دسته‌بندی‌های همولوژیکی تکواره‌ها و گروه‌های مرتب از نتایج مطالعه مطالب بالا است.

مقاله‌های مستخرج از رساله:

1. M. M. Ebrahimi, M. Mahmoudi, H. Rasouli, Banaschewski's theorem for S -posets: regular injectivity and completeness, *Semigroup Forum* 80 (2) (2010), 313-324.
2. M. M. Ebrahimi, M. Mahmoudi, H. Rasouli, Characterizing pomonoids S by continuously complete S -posets, *Cah. Topol. Géom. Différ. Catég.*, to appear in 2010.

جعفر شفاف

نماینده انجمن در دانشگاه شهید بهشتی

جواد دمیرچی

متولد ۱۳۵۶، کارشناسی رشته ریاضی کاربردی سال ۱۳۷۹ از دانشگاه تهران، کارشناسی ارشد رشته ریاضی کاربردی گرایش آنالیز عددی سال ۱۳۸۱ از دانشگاه علم و صنعت ایران، دکتری ریاضی کاربردی سال ۱۳۸۸ از دانشگاه علم و صنعت ایران. استاد راهنما: عبدالله شیدفر.

عنوان رساله: «کاربرد روش‌های عددی در حل برخی مسائل معکوس معادلات دیفرانسیل با مشتقات جزئی سهموی».

خلاصه رساله: در این رساله برخی مسائل معکوس در معادلات دیفرانسیل با مشتقات جزئی سهموی از جمله مسائل هدایت گرمایی معکوس در فضای یک بعدی به کمک روش‌های عددی مورد بررسی قرار می‌گیرند. برای حل مسائل فوق به دلیل بدوضع بودن

(2007), 231-236.

3. A. Shidfar, J. Damirchi, and P. Reihani, Determination of Unknown Parameters in an Inverse Heat Transfer Problem, *Int. J. Engng. Sci.* (in Press).
4. A. Shidfar, J. Damirchi, R. Zolfaghari, and P. Reihani, Application of Homotopy Method for Solving a Nonlinear System of PDEs arising in Magnetics Fields, *J. Adv. Research. Appl. Math.* 1(2), (2009), 1-11.
5. A. Shidfar, R. Zolfaghari, and J. Damirchi, Application of Sinc-Collocation Method for Solving an Inverse Problem, *J. Comp. Appl. Math.* 233, (2009), 545-554.

جلیل رشیدی نیا

نماینده انجمن در دانشگاه علم و صنعت

مهدی مالزیری

متولد ۱۳۶۰، کارشناسی ریاضی ۱۳۸۲ از دانشگاه سیستان و بلوچستان، کارشناسی ارشد ریاضی ۱۳۸۵ از دانشگاه شهید باهنر کرمان، دکتری ریاضی ۱۳۸۹ از دانشگاه شهید باهنر کرمان.

مدال برنز مسابقات ریاضی کشور در سال‌های ۱۳۸۲ و ۱۳۸۱.

دانشجوی نمونه دانشگاه سیستان و بلوچستان در سال ۱۳۸۲.

نفر دوم المپیاد ریاضی در قطب سه و نفر چهاردهم مرحله نهایی المپیاد در سال ۱۳۸۲.

استاد راهنما: محمدرضا مولایی.

عنوان رساله: «سیستم‌های دینامیکی مشاهده‌پذیر».

خلاصه رساله: در این رساله سیستم‌های دینامیکی نسبیه و مشاهده‌پذیری مورد بررسی قرار می‌گیرند. دکتر مولایی در سال‌های ۸۰ تا ۸۷ مقاله‌های متعددی در رابطه با سیستم‌های دینامیکی

آن‌ها از روش منظم‌سازی تیخونف جهت یافتن یک جواب پایدار استفاده شده است. در ادامه رساله دو مسأله هدایت گرمایی خطی و غیرخطی و همچنین یک مسأله معکوس سهموی غیرخطی در فصل سوم مورد بررسی قرار می‌گیرند. مسأله اول مربوط به تخمین شار گرمایی در شرط کرانه‌ای یک مسأله هدایت گرمایی معکوس با منبع گرما می‌باشد. با توجه به شرط فوق اضافی مسأله، ابتدا یک اتحاد انتگرالی بر حسب شار گرمایی مجهول و داده‌های مسأله اثبات و در ادامه به کمک روش تفاضلات متناهی شار گرمایی مجهول بر حسب توابع متعامد چبیشف نوع اول تخمین زده می‌شود. مسأله دوم مربوط به تخمین همزمان دو تابع مجهول در شرایط کرانه‌ای یک مسأله هدایت گرمایی خطی می‌باشد. با توجه به شرایط فوق اضافی مسأله در ابتدا وجود جواب مسأله معکوس اثبات شده و در ادامه به کمک روش تفاضلات متناهی کرانک - نیکلسون و همچنین روش تقریب تابع θ ، توابع مجهول تخمین زده می‌شوند. در مسأله آخر نیز تعیین ضریب نفوذ وابسته به دما در یک مسأله سهموی غیرخطی مورد بررسی می‌باشد. با توجه به شرط فوق اضافی مسأله، وجود جواب مسأله اثبات شده و در ادامه به کمک روش منظم‌سازی تیخونف ضریب نفوذ مجهول تخمین زده می‌شود. پارامتر منظم‌سازی بر حسب خطای ورودی اولیه تعیین و با تقریب معادله اویلر - لاگرانژ وابسته به کمک روش تفاضلات متناهی تابع مجهول تخمین زده می‌شود. در فصل آخر تخمین شار گرمایی در یک مسأله هدایت گرمایی معکوس مورد بررسی قرار می‌گیرد. یکتائی جواب این مسأله معکوس اثبات و به کمک جواب بنیادی معادله گرما و همچنین تقریب سیستم معادلات انتگرال به دست آمده در کران ناحیه، به کمک روش تفاضلات متناهی با توجه به شرط فوق اضافی مسأله، یک سیستم خطی بد وضع بر حسب شار گرمایی مجهول در نقاط گسسته به دست می‌آید که به کمک روش منظم‌سازی تیخونف و همچنین تعیین پارامتر منظم‌ساز با روش GCV، شار گرمایی مجهول تخمین زده می‌شود.

مقالات مستخرج از رساله:

1. A. Shidfar, G. R. Karamali, and J. Damirchi, An Inverse Heat Conduction Problem with a Nonlinear Source Term, *Nonlinear Analysis. Theory Methods Applications.* 65, (2006), 615-621.
2. A. Shidfar, J. Damirchi, and P. Reihani, A Stable Numerical Algorithm for Identifying the Solution of an Inverse Problem, *Appl. Math. Comp.* 190,

ریاضی کاربردی ۱۳۸۸ از دانشگاه یزد.

عنوان رساله: «کنترل همزمان سیستم‌های خطی».

استاد راهنما: سیدمهدی کرباسی.

خلاصه رساله: منظور از کنترل همزمان، پایدارسازی چند سیستم، تحت یک کنترلگر پس خوردی است. به ویژه در کنترل پرواز هواپیما تحت شرایط مختلف، که به وسیله یک مجموعه از سیستم‌های دینامیکی خطی بیان می‌شوند کاربرد دارد. کنترلگر همزمان، پیوستگی و اطمینان ایجاد می‌کند. در این رساله روشی نو برای کنترل همزمان یک مجموعه از سیستم‌های کنترل‌پذیر خطی ارائه می‌گردد. با استفاده از تبدیلات تشابهی و پیدا کردن مجموعه‌ای از نامعادلات، می‌توان یک کنترلگر جهت پایدارسازی همزمان سیستم‌ها به دست آورد. علاوه بر این، از الگوریتم‌های ژنتیکی به منظور حل مسأله مینیمم‌سازی مقید به دست آمده از مجموعه معادلات و نامعادلات استفاده شده است. بهبود پاسخ زمانی با استفاده از یک فیلتر پایین‌گذر نیز مورد بررسی قرار گرفته است. دست‌آوردهای جدید در چند مثال به نمایش گذاشته شده است.

مقالات مستخرج از رساله:

1. S. M. Karbassi and F. Saadatjou "A Parametric approach to eigenvalue assignment by static output feedback" Journal of Franklin Institute .346 (2009) 289-300.
2. F. Saadatjoo, V. Derhami and S. M. Karbassi "Simultaneous control of linear systems by state feedback", Computers & Mathematics with Applications, 58(2009) 154-160.
3. F. Saadatjoo, V. Derhami and S. M. Karbassi "Stabilization of simultaneous linear multivariable systems while improving time-response using Genetic Algorithms", International Journal of Innovative Computing, Information and Control, to Appear. 68.71.58.138

بیشن دواز

نماینده انجمن در دانشگاه یزد

نسبی و کاربردهای آن در علوم مختلف به چاپ رساندند. در این فرایند فضاهاى توپولوژیک، جاذب‌ها و آشوب از دیدگاه‌های مختلف مورد بررسی قرار گرفت. در این رساله ابتدا متریک‌های فازی جدیدی معرفی می‌شود سپس به ساختن فضاهاى توپولوژیکى القا شده توسط این متریک‌ها می‌پردازیم. هر فضای ساخته شده دارای ویژگی‌های خاصی است که به ما کمک می‌کند مسایل را از زاویه‌های مختلفی ببینیم. از آن‌جا که جاذب‌ها نقش اساسی در سیستم‌های دینامیکی دارند در فصل سوم رساله مشاهده‌پذیری جاذب‌ها و وجود و شکل کلی آن‌ها را در هر فضای ساخته شده مطالعه می‌کنیم. در سال ۲۰۰۳ میلادی یورک و اوت در مقاله‌ای با عنوان شناخت واقعیات بر اساس مشاهدات مشاهده‌پذیری را با ایده گرفتن از قضیه وینتی به گونه‌ای دیگر بیان کردند. در این دیدگاه سیستم دینامیکی با فضای حالت فشرده به یک سیستم دینامیکی در یک فضای با بعد پایین‌تر انتقال پیدا می‌کند. در این رساله تلاش شده است که این انتقال برای سیستم‌های دینامیکی با فضای حالت غیر فشرده بیان و حفظ شدن برخی ویژگی‌های سیستم مورد بررسی قرار گیرند.

مقالات مستخرج از رساله:

1. M. Malziri, M.R. Molaee, Observational Fuzzy Metric Spaces, Accepted in, Fuzzy Sets, Rough Sets, Multivalued Operations and Applications, New Dehli India.

نصرت‌اله شجره‌پور صلواتی

نماینده انجمن در دانشگاه شهید باهنر کرمان

فاطمه سعادت‌جو

متولد ۱۳۴۷، کارشناسی ریاضی کاربردی ۱۳۷۷ از دانشگاه یزد، کارشناسی ارشد ریاضی کاربردی ۱۳۷۹ از دانشگاه یزد، دکتری

سعید سهرابی

متولد ۱۳۵۰، کارشناسی رشته ریاضی کاربردی سال ۱۳۷۶ از دانشگاه تبریز، کارشناسی ارشد رشته ریاضی کاربردی گرایش آنالیز عددی سال ۱۳۷۹ از دانشگاه علم و صنعت ایران، دکتری رشته ریاضی کاربردی سال ۱۳۸۸ از دانشگاه علم و صنعت ایران. استاد راهنما: خسرو مالک نژاد.

عنوان رساله: «روش‌های تصویری در حل عددی معادلات انتگرال خطی و غیرخطی».

خلاصه رساله: در این رساله روش‌های تصویری در قالب روش‌های هم‌محلی (کالوکیشن) و مستقیم برای حل عددی انواع مختلفی از معادلات انتگرال غیرخطی با هسته‌های هموار و منفرد ضعیف به کار رفته‌اند. ابتدا مقدمه‌ای بر معادلات انتگرال غیرخطی و تعاریف اولیه داده شده است، سپس حل عددی معادلات انتگرال یوربسان با هسته‌های هموار و منفرد ضعیف به روش‌های هم‌محلی و هم‌محلی تکراری مورد بررسی قرار گرفته است. تقریب چبیشف را به عنوان یک روش مستقیم در حل عددی معادلات انتگرال - دیفرانسیل غیرخطی از مرتبه m به کار برده‌ایم. هم‌چنین موجک‌های چبیشف به عنوان توابع پایه در حل معادلات انتگرالی آبل مورد استفاده قرار گرفته‌اند. توابع متعامد بلاک - پالس دوبعدی نیز در حل عددی معادلات انتگرال ولترای دوبعدی از نوع غیرخطی بکار رفته‌اند. در هر مورد تحلیل خطای روش در قالب قضایای همگرایی بیان و اثبات شده است. در بخش پایانی نیز روش‌های حاصله در حل تعدادی مثال به کار گرفته شده و نتایج عددی با مراجع مختلف مقایسه شده است.

مقالات مستخرج از رساله:

1. K. Maleknejad, H. Derili and S. Sohrabi, Numerical Solution of Urysohn Integral Equations Using the Iterated Collocation Method, International Journal of Computer Mathematics, 85, 143-154, 2008.

2. K. Maleknejad, S. Sohrabi and Y. Rostami, Application of Wavelet Transform Analysis in Medical Frames Compression, Kybernetes: The International Journal of Systems, Cybernetics and Management, 37 (2), 343-351, 2008.
3. K. Maleknejad, S. Sohrabi and H. Derili A New Computational Method for Solution of Nonlinear Volterra-Fredholm Integro-Differential Equations, International Journal of Computer Mathematics, 87 (2), 327-338, 2010
4. K. Maleknejad, H. Derili and S. Sohrabi, The Discrete Collocation Method for Weakly Singular Urysohn Equations, International Journal of Computer Mathematics, 87 (2), 404-413, 2010.
5. K. Maleknejad and S. Sohrabi, Application of 2D-BPFs to Nonlinear Integral Equations, Communications in Nonlinear Science and Numerical Simulation, 15, 527-535, 2010.

جلیل رشیدی‌نیا

نماینده انجمن در دانشگاه علم و صنعت

محمد نیلی احمدآبادی

متولد ۱۳۵۹، کارشناسی ریاضی ۱۳۸۱ از دانشگاه اصفهان، کارشناسی ارشد ریاضی کاربردی ۱۳۸۵ از دانشگاه یزد، دکتری رشته ریاضی کاربردی ۱۳۸۸ از دانشگاه یزد.

استاد راهنما: فرید (محمد) مالک‌قائینی.

عنوان رساله: روش‌های مؤثر برای حل برخی معادلات دیفرانسیل عادی و با مشتقات جزئی.

خلاصه رساله: در این رساله روش‌های مؤثر برای حل بعضی از مسائل فیزیک ریاضی بررسی می‌شود. در این راستا، ابتدا معادلات

رضا ملاپوراصل

متولد ۱۳۶۰، کارشناسی رشته ریاضی کاربردی سال ۱۳۸۲ از دانشگاه علم و صنعت ایران، کارشناسی ارشد رشته ریاضی کاربردی گرایش آنالیز عددی سال ۱۳۸۴ از دانشگاه علم و صنعت ایران، دکتری رشته ریاضی کاربردی سال ۱۳۸۸ از دانشگاه علم و صنعت ایران.
استاد راهنما: خسرو مالک‌نژاد.

عنوان رساله: «بررسی وجود جواب دسته‌ای از معادلات انتگرال غیرخطی تابعی و حل عددی برخی از آن‌ها».

خلاصه رساله: بسیاری از مسائل ظاهر شده در علوم فیزیکی، مهندسی، زیست‌شناسی و ریاضیات کاربردی را می‌توان به صورت مدل‌هایی از ریاضیات به فرم معادلات انتگرال غیرخطی تبدیل کرد. تئوری معادلات انتگرال غیرخطی در فضاهای مجرد و کاربردهای آن در اغلب زمینه‌های علمی شامل آنالیز و کاربردهای آن در علوم مهندسی به شدت در حال رشد می‌باشد. برای این منظور در این رساله به مطالعه روی تئوری معادلات انتگرال غیرخطی و بحث روی وجود و یکتایی جواب دسته‌ای از معادلات انتگرال تابعی غیرخطی با استفاده از قضایای نقطه ثابت و شرط داربو خواهیم پرداخت. مدلی از معادلات انتگرال تابعی غیرخطی که در این رساله مورد مطالعه قرار خواهد گرفت به فرم

$$x(t) = f \left(t, \int_0^t (t, s, x(s)) ds, x(\alpha(t)) \right).$$

$$g \left(t, \int_0^a v(t, s, x(s)) ds, x(\beta(t)) \right)$$

به ازای $t \in [0, a]$ می‌باشد. با اعمال شرایطی روی این معادله و ارائه قضیه‌ای وجود و یکتایی جواب این معادله را بررسی خواهیم کرد. سپس مدلی از معادلات دیفرانسیل تأخیری خنثی را که در بسیاری از مسائل کاربردی به ویژه مسائل زیست‌شناسی ظاهر

لینارد را با دو روش تجزیه آدومیان و تکرار وردشی‌هی حل کرده و سپس روش بسط سری و یک روش تجزیه تعدیل یافته را برای حل معادلات لین - آمدن معرفی می‌کنند. پس از آن با معرفی یک تبدیل خاص، ابتدا مسأله معکوس منبع گرمای وابسته به مکان را ساده کرده و سپس روش جواب‌های اساسی را برای حل آن به کار گرفته و آن را تجزیه و تحلیل می‌کنند. نهایتاً هموارترین منبع گرما برای رسیدن به توزیع مطلوب دما در یک میله به طول واحد که در دو سرش تشعشع گرمایی وجود دارد، را پیدا کرده و به این منظور از روش‌های حساب تغییرات استفاده می‌کنند.

مقالات مستخرج از رساله:

1. M. Nili Ahmadabadi, M. Arab, F.M. Maalek Ghaini, "The method of fundamental solutions for the inverse space-dependent heat source problem", Eng. Anal. Boundary Elem. 33 (2009) 1231-35.
2. M. Nili Ahmadabadi, F.M. Maalek Ghaini, "An Adomian decomposition method for solving Lienard equations in general form", ANZIAM J. 51 (2009) 302-8.
3. M. Nili Ahmadabadi, F.M. Maalek Ghaini, M. Arab, "Application of He's variational iteration method for Lienard equations", World Appl. Sci. J. 7 (9) (2009) 1077-79.
4. M. Nili Ahmadabadi, F.M. Maalek Ghaini, "Series expansion and modified decomposition methods for Lane-Emden equations of index k", Int. Elec. J. Pure Appl. Math. 1, No. 1 (2010) 37-45.

بیزن دواز

نماینده انجمن در دانشگاه یزد

بدین وسیله از مؤلفین، مترجمین و ناشرین معتبر علمی و دانشگاهی دعوت می‌شود کتاب‌های منتشر شده جدید خود را در حوزه‌های مختلف علوم ریاضی جهت معرفی در خبرنامه انجمن ریاضی ایران به دبیرخانه انجمن ارسال نمایید.

می شود را به شکل

$$x'(t) = -\alpha x(t) + \varphi(x(t)) + h(t) \frac{d}{dt}(g(x(t) - m(t)))$$

معرفی نشریه

۱. فصلنامه آموزش مهندسی ایران
مدیر مسؤول: محمود یعقوبی
سال یازدهم، شماره‌های ۴۳ - ۴۲
پاییز و زمستان ۱۳۸۸.

نشریه آموزش مهندسی ایران حاوی مقاله‌ها و دستاوردهای پژوهشی در حوزه آموزش مهندسی که توسط فرهنگستان علوم جمهوری اسلامی ایران چاپ می‌شود. در این شماره‌ها، مقاله‌هایی با موضوع‌های «آشتی‌پذیری مهندسی و علوم انسانی در دانشگاه‌های صنعتی ایران»، «برنامه درسی مغفول در آموزش مهندسی»، «ظرفیت سازی برای تعیین کیفیت آموزش مهندسی در ایران» و ... به چاپ رسیده است.

۲. خبرنامه انجمن آمار ایران
سردبیر: مجید جعفری خالدی
سال هفدهم، شماره ۶۵
زمستان ۱۳۸۸.

نشریه خبری انجمن آمار ایران که در پایان هر فصل با هدف درج اخبار آماری ایران و جهان، آشنایی با بزرگان آمار و ایجاد ارتباط میان اعضا جامعه آماری با یکدیگر چاپ می‌شود. این نشریه به تازگی با صفحه آرایی جدید و کیفیت چاپ بهتر نسبت به شماره‌های قبلی و مطالب متنوع نظیر «با پیشگامان آمار ایران»، «آشنایی با انجمن‌های آمار دنیا»، «زیست ریاضی چیست؟»، «مروری بر تاریخچه سرشماری»، «اخبار مراکز آماری و دانشگاه‌ها» و ... چاپ شده است.

معرفی کرده و در ادامه آن را به معادله انتگرال غیرخطی ولترا تبدیل خواهیم کرد. با اعمال شرایطی روی این معادله یکتایی جواب آن را در فضای توابع پیوسته و کراندار روی \mathbb{R}^+ نتیجه خواهیم گرفت. به دلیل عدم وجود جواب تحلیلی معادله دیفرانسیل تأخیری فوق، ارائه روش عددی کارا برای تقریب جواب این معادله یا ارائه روش عددی کارا برای تقریب جواب معادله انتگرال غیرخطی ولترا که از معادله دیفرانسیل تأخیری حاصل شده است امری ضروری به نظر می‌رسد، بنابراین در انتهای این رساله روشی عددی برای تقریب جواب معادله انتگرال غیرخطی ولترا حاصل از معادله دیفرانسیل تأخیری را ارائه داده و همگرایی آن را با ارائه قضیه‌ای به همراه چندین مثال عددی مورد مطالعه قرار خواهیم داد.

مقالات مستخرج از رساله:

1. K. Maleknejad, K. Nouri, R. Mollapourasl Existence of solutions for some nonlinear integral equations, Communications in Nonlinear Science and Numerical Simulation, Volume 14, Issue 6, June 2009, Pages 2559-2564.
2. I K. Maleknejad, K. Nouri, R. Mollapourasl Investigation on the existence of solutions for some nonlinear functional-integral equations, Nonlinear Analysis: Theory, Methods & Applications, In Press, Corrected Proof, Available online 1 February 2009.
3. K. Maleknejad, R. Mollapourasl and, K. Nouri Study on existence of solutions for some nonlinear functional-integral equations, nonlinear Analysis: Theory, Methods & Applications, Volume 69, Issue 8, 15 October 2008, Pages 2582-2588.

جلیل رشیدی‌نیا

نماینده انجمن در دانشگاه علم و صنعت

معرفی کتاب

۳. استقلال

مدیر مسؤل: مجید ملکی

سال ۲۸، شماره ۲

اسفند ۱۳۸۸.

آشنایی با نظریه گروه‌ها و حلقه‌ها

علیرضا نقی‌پور

ناشر: انتشارات دانشگاه شهرکرد

نوبت چاپ: اول

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه، ۱۳۸۷.

نشریه علمی - پژوهشی دانشگاه صنعتی اصفهان که دستاوردهای پژوهشی محققان فارسی زبان را در زمینه‌های مختلف مهندسی که در آن‌ها از روش‌های عددی استفاده می‌شود، منتشر می‌کند و هدف آن انتشار نتایج پژوهش‌های استادان و محققان در شاخه‌های گوناگون مهندسی، گسترش و ارتقای پژوهش‌های مهندسی و ایجاد ارتباط و همکاری علمی بین محققانی که در زمینه توسعه و کاربرد روش‌های عددی پژوهش‌های خود را متمرکز کرده‌اند، می‌باشد.

۴. یاد استاد

اردیبهشت ۱۳۸۹.

کتابچه «یاد استاد»، یادمان اساتید و معلمان ریاضی استان کردستان و قدردانی از خدمات آموزشی و فرهنگی این بزرگواران با معرفی چکیده‌ای از حیات علمی آنان و به مناسبت گرامی داشت روز ملی ریاضیات چاپ شده است.

هدف این کتاب ارائه متنی است که دانشجویان متوسط با استفاده از آن بتوانند به ادراک عمیقی از مفاهیم جبر مجرد، دست یابند. کتاب شامل تمام سرفصل‌های درس جبر ۱ و جبر ۳ و مشتمل بر ۱۲ فصل کلی به اسامی «گروه‌ها»، «زیرگروه‌های دوری»، «گروه‌های جایگشتی»، «هم‌دسته‌ها و قضیه لاگرانژ»، «یکریختی»، «زیرگروه‌های نرمال و همریختی‌ها»، «گروه‌های آبله متناهی مولد»، «عمل گروه‌ها و قضایای سیلو»، «حلقه‌ها»، «تجزیه در حلقه‌ها»، «مباحثی پیشرفته‌تر در نظریه حلقه‌ها» و «مباحثی پیشرفته‌تر در نظریه گروه‌ها» به انضمام پاره‌ای تمرین می‌باشد. تمرین‌ها متناسب با سطح مطالب درسی، دانشجویان را به مبارزه طلبیده و با توجه به آن که حل برخی از آن‌ها نیاز به نوآوری و خلاقیت دارد، بررسی آن‌ها برای دانشجویان ایجاد انگیزه کرده و علاقه آنان را به حل مسائل مشکل‌تر تحریک می‌کند. کتاب مشتمل بر ۳۷۵ صفحه شامل فهرست مراجع، راهنما و واژه‌نامه فارسی به انگلیسی می‌باشد.

بازی‌های ترکیباتی

۵. اتحاد

مدیر مسؤل: سیدمحمد حسن حسینی

سال هفتم، شماره ۷

تابستان ۱۳۸۹.

بهناز عمومی

ناشر: جهاد دانشگاهی، واحد

صنعتی اصفهان

نوبت چاپ: اول

تیراژ: ۵۰۰ نسخه، ۱۳۸۹.

دوفصلنامه آموزشی و پژوهشی، انجمن‌های علمی و آموزشی ریاضی ایران که با هدف شناسایی نیازهای حرفه‌ای معلمان ریاضی، توجه به اصول آموزش ریاضی، ایجاد تعامل بیشتر با معلمان ریاضی و بیان ارتباط تنگاتنگ ریاضی و سایر علوم چاپ می‌شود.

این کتاب با هدف آشنایی علاقه‌مندان به ریاضی و کاربردهای آن با نظریه بازی‌های ترکیباتی تهیه شده است. نظریه بازی‌های ترکیباتی به عنوان یک نظریه نوپا، پلی میان ریاضیات مجرد و ریاضیات سرگرمی محسوب می‌شود. در این نظریه، هدف تحلیل

شوید به جای یک کتاب از کتاب دیگری استفاده کنید! هم‌چنین بد است، چون اگر بخواهید یکی از این کتاب‌ها را معرفی کنید کار سختی پیش‌رو خواهید داشت.

نگرشی احتمالاً ناآشنا

در سی سال گذشته، آموزش حساب دیفرانسیل و انتگرال در دنیا دست‌خوش تحولات گسترده و در معرض بحث‌های عمیق و دامنه‌دار بوده است تحولات و بحث‌هایی که عموماً یا در ایران شنیده نشده‌اند و یا اگر هم شنیده شده‌اند مورد توجه نبوده‌اند. عمده این بحث‌ها حول و حوش مفهوم اصلاحات قرار دارند. بنابراین، وقتی استوارت برای معرفی کتاب خود می‌گوید «این کتاب حاوی عناصر اصلی اصلاحات است»، جمله او برای اکثر خوانندگان ایرانی لزوماً دارای معنی نیست. مجدداً این موضوع هم خوب است، هم بد. خوب است، چون می‌توانید کتاب را فقط با خود کتاب مورد قضاوت قرار دهید. بد است، چون از قضاوت کتاب در دل برنامه‌های اصلاحی محروم خواهید شد. هم‌چنین بد است، چون اگر بخواهید این کتاب را معرفی کنید باید کمی هم در مورد اصلاحات بنویسید. خوشبختانه، خود استوارت در این مورد آخر کمک مناسبی کرده است.

حساب دیفرانسیل و انتگرال استوارت

کتاب حساب دیفرانسیل و انتگرال استوارت یکی از پرفروشترین کتاب‌ها در تاریخ نشر این گونه کتاب‌هاست. چرا؟ در واقع خود استوارت هم دقیقاً نمی‌داند چرا!^{۱۴} و خود حدس می‌زند شاید دلیل آن دقتی باشد که او در نوشتن این کتاب به خرج داده است که این خود نتیجه‌ای از وسواس شخصی او در دقت است. شاید این مهم‌ترین دلیل موفقیت جهانی این کتاب نیز باشد، چرا که اکثر مدرسین ریاضی که می‌شناسیم در این وسواس با استوارت مشترک‌اند! آن‌هایی که با جنبش اصلاحات آموزشی در حساب دیفرانسیل و انتگرال آشنا نیستند می‌دانند که «دقت» چه پیامدهای مهمی را در تاریخ اصلاحات به همراه داشته است. شاید به همین دلیل است که وقتی استوارت می‌نویسد «کتاب حاوی عناصر اصلی اصلاحات است» به سرعت اضافه می‌کند که «می‌شود به درک مفهومی رسید و در عین حال بهترین سنت‌های حساب دیفرانسیل و انتگرال سنتی را حفظ کرد».

در سه دهه گذشته، «تمرکز بر درک مفهومی» شعار اصلی اصلاحات آموزشی در حساب دیفرانسیل و انتگرال بوده است. این شعار در بسیاری اوقات با بی‌دقتی در تعاریف و با بی‌توجهی به اثبات مترادف گرفته شد و این دو باعث شد که معروفترین پروژه مربوط

و بررسی ریاضی بازی‌های ترکیببانی و یافتن استراتژی برد برای بازیکنان است. این کتاب با ارائه مثال‌های متنوع از بازی‌های فکری و تحلیل آن‌ها، ضمن آموزش مبانی نظریه بازی‌های ترکیببانی، زمینه مناسب جهت افزایش قدرت خلاقیت مخاطبان و آشنایی آنان با مفاهیم اساسی ریاضی را در بستری مهیج و سرگرم‌کننده فراهم می‌آورد. کتاب شامل ۹ فصل است و در ۲۴۰ صفحه پس از ویرایش علمی و داوری به چاپ رسیده است. پیشنهاد لازم برای مطالعه این کتاب آگاهی سطحی و مقدماتی از ریاضیات گسسته است و به دلیل جذابیت موضوعی برای طیف وسیعی از دانشجویان قابل استفاده می‌باشد.

حساب دیفرانسیل و انتگرال

جیمز استوارت

ترجمه: ارشک حمیدی

ناشر: مؤسسه فرهنگی فاطمی

نوبت چاپ: اول

تیراژ: ۳۰۰۰ نسخه، ۱۳۸۹.

نوشتن نقدی بر ترجمه یک کتاب حساب دیفرانسیل و انتگرال و یا معرفی چنین کتابی حداقل به دو دلیل ساده نیست اول، داشتن محتوایی یقیناً آشنا؛ دوم، اتخاذ نگرشی احتمالاً ناآشنا.

محتوایی یقیناً آشنا

بیشتر کتاب‌های حساب دیفرانسیل و انتگرال ظاهری کم و بیش آشنا دارند: فهرست مندرجات آن‌ها معمولاً شبیه یکدیگر است و مطابق انتظار شما تابع‌ها و مدل‌ها، حد، مشتق، کاربردهای مشتق‌گیری، انتگرال، کاربردهای انتگرال‌گیری، تابع‌های وارون (تابع‌های نمایی، لگاریتمی و وارون مثلثاتی)، تکنیک‌های انتگرال‌گیری، معادلات دیفرانسیل، معادله‌های پارامتری و مختصات قطبی، دنباله‌ها و سری‌های نامتناهی، بردارها و هندسه فضا، تابع‌های برداری، مشتق جزئی، انتگرال چندگانه، حساب دیفرانسیل و انتگرال برداری و معادلات دیفرانسیل مرتبه دوم، محتوای کتاب حساب دیفرانسیل و انتگرال ... است. احتمالاً می‌توانید این نقطه‌چین را با چند نام بر کنید اگرچه در اینجا باید از نام «استوارت^{۱۳}» استفاده کنید.

این یکسانی ظاهری، هم خوب است و هم بد. خوب است، چون اگر مایل باشید به جای یک کتاب از کتاب دیگری استفاده کنید چندان دغدغه خاطر نخواهید داشت. بد است، چون سخت است که قانع

^{۱۳} جیمز استوارت، حساب دیفرانسیل و انتگرال، ترجمه ارشک حمیدی، انتشارات فاطمی، چاپ اول ۱۳۸۸.

^{۱۴} Ivars Peterson, "James Stewart and the House that Cal- culus Built." MAA Focus, 29 (4), pp. 4-6.

مصوبات شورای اجرایی انجمن

اهم گزارش‌ها و تصمیمات ششمین نشست (۱۳۸۹/۶/۲۲):

- پیشنهاد افزایش تبدیل یک سردبیر به دو نفر برای بولتن انجمن ریاضی مطرح و با اکثریت آراء تصویب شد و بدین ترتیب مجموع تعداد اعضای هیأت تحریریه بولتن به ۱۰ نفر افزایش می‌یابد.
- با توجه به پیشنهاد هیأت تحریریه، آقایان دکتر: نظام‌الدین مهدوی امیری، سیامک یاسمی، محمد صالح مصلحیان، فریبرز آذرپناه، غلامحسین اسلام‌زاده و سعید اعظم از اعضای قبلی و آقایان دکتر: سید عباداله محمودیان، حمید پزشکی، سید محمد باقر کاشانی و سید علیرضا اشرفی به عنوان اعضای جدید هیأت تحریریه بولتن انجمن ریاضی برای دوره سه ساله مهر ۱۳۸۹ لغایت شهریور ۱۳۹۲ انتخاب شدند.
- شورای اجرایی با تقدیر از خدمات ارزنده هیأت تحریریه پیشین بولتن و به ویژه دکتر سعید اعظم سردبیر بولتن انجمن مؤکداً از ایشان برای ادامه کار به عنوان سردبیر بولتن درخواست کرد که در صورت امکان در این مسئولیت باقی بمانند.
- با توجه به نامه شماره مورخ ۸۹/۶/۱۶ آقای دکتر ذاکر مدیر دانشکده ریاضی دانشگاه تحصیلات تکمیلی علوم پایه زنجان مبنی بر برگزاری سمینار ریاضیات مالی و ریاضیات شبکه‌های اجتماعی از تاریخ ۲۷ الی ۲۹ بهمن ۸۹ در آن دانشگاه موافقت به عمل آمد.
- با همکاری انجمن ریاضی با فرهنگستان زبان و ادب فارسی جهت تولید بومی سازی واژگان تخصصی موضوع نامه ۳/۱۳۵۵۲ مورخ ۸۹/۵/۳۱ دبیر کمیسیون انجمن‌های علمی ایران موافقت به عمل آمد.
- با کلیات طرح تأسیس دومین مجله علمی پژوهشی با عنوان «مجله انجمن ریاضی ایران (Journal of Iranian Math. Soc)» با مدیر مسؤلی رئیس انجمن و مسؤلیت راه‌اندازی آقای دکتر محمد صالح مصلحیان موافقت به عمل آمد و مقرر شد آئین نامه پیشنهادی توسط آقای دکتر محمد صالح مصلحیان در جلسه بعدی شورا مطرح گردد.

به اصلاحات، پروژه هاروارد و کتاب حاصل از آن پروژه، حساب دیفرانسیل و انتگرال گلیسون و هالت^{۱۵}، در معرض انتقادهای شدید قرار بگیرند انتقادهایی که گاهی تا مرز زیر سؤال بردن اصل اصلاحات نیز پیش رفت.

اما همه این بحث‌ها، نه به حذف، بلکه در خدمت فراگیر شدن ادبیات اصلاحات آموزشی و برقراری تعادل بین اصلاحات و سنت قرار گرفت. کتاب استوارت نمونه خوبی از این تعادل است. کتاب استوارت بر مبنای اصول چهارگانه پروژه هاروارد، یعنی توجه همزمان به بیان هندسی، جبری، عددی و کلامی نوشته شده است؛ حل مسئله را شاه‌راه رسیدن به درک مفهومی قرار داده، ولی در عین حال مهارت‌یابی را فدای رسیدن به درک مفهومی نکرده است، برای روشن کردن مفاهیم از داده‌های مربوط به دنیای واقعی سودجسته و برای تعمیق آن‌ها از پروژه‌ها استفاده کرده است. پروژه‌ها گاهی دانشجویان را با یک کاربرد درگیر می‌کنند، گاهی او را با یک نگاه تاریخی آشنا می‌کنند، و گاهی او را به استفاده از تکنولوژی ترغیب می‌کنند. بعضی از این پروژه‌ها اکتشافی‌اند چنان که «نتیجه‌هایی را که بعداً بررسی می‌شوند پیشاپیش مطرح می‌کنند یا کشف کردن از طریق تشخیص الگوها را ترغیب می‌کنند».

استوارت از قول مارک وندورن بیان می‌کند که هنر تدریس، هنر همبازی در کشف کردن است. او کوشیده است کتابی بنویسد که به دانشجویان در کشف حساب دیفرانسیل و انتگرال - هم پی بردن به قدرتش در مسأله‌های علمی و هم دریافت زیبایی شگفت‌انگیزش - کمک کند. در عین حال، دقت را فدای هیچ چیز نکرده است. پس آنجا که باید تعاریف دقیق را بیان می‌کرده، بیان کرده است، و آنجا که باید اثباتی ارائه می‌کرده، ارائه کرده است. هم‌چنین اگر اثبات یک قضیه را بالاتر از سطح یک کتاب حساب دیفرانسیل و انتگرال مقدماتی می‌دانسته، به صراحت ذکر کرده است که اثبات آن در کتاب‌های پیشرفته‌تری یافت می‌شود (به‌عنوان مثال، قضیه مقدار میانی).

به این ترتیب، وقتی مدرسی که پایبند به برنامه درسی سنتی است کتاب را ورق می‌زند، آن را کاملاً آشنا می‌یابد، و وقتی مدرسی که متمایل به اصلاحات است کتاب را ورق می‌زند، می‌تواند مسیر مناسب خود را در آن بیابد. چنین ترکیب به ظاهر متضادی، تنها با ساختار مناسب کتاب و متن خوب آن ممکن شده است و این دو نیز با چاپ مناسب کتاب و ترجمه خوب آن همراه شده‌اند. به این ترتیب، اگر قرار است فردا حساب دیفرانسیل و انتگرال درس بدهید، می‌توانید بدون هیچ‌گونه دغدغه خاطری استوارت را انتخاب کنید.

امیرحسین اصغری
دانشگاه شهید بهشتی

^{۱۵} Andrew M. Gleason and Deborah Hughes-Hallett, Calculus, John Wiley, 1994.

دانشکده علوم ریاضی

دانشگاه تبریز در سال ۱۳۲۶ پس از دانشگاه تهران کار خود را با دو دانشکده ادبیات و پزشکی در فضایی به مساحت حدود ۲۵ هکتار شروع کرد. این دانشگاه پس از انقلاب اسلامی به دو دانشگاه تبریز و علوم پزشکی تبریز تقسیم گردید. در حال حاضر این دانشگاه دارای ۱۲ دانشکده، ۳ آموزشکده، نزدیک به ۶۰۰ عضو هیأت علمی، ۶ قطب علمی و ۶ پژوهشکده است. در این دانشگاه تاکنون ۷۶ رشته در مقطع دکتری، ۹۹ رشته در کارشناسی ارشد، ۸۱ رشته کارشناسی و ۶ رشته کاردانی تأسیس گردیده است.

تاریخچه گروه‌ها دانشکده علوم ریاضی

گروه ریاضی دانشگاه تبریز با ورود نخستین گروه از دانشجویان در مهر ماه ۱۳۳۰ در دانشکده علوم آغاز به کار کرد به دلیل کمبود امکانات، این رشته به دانشسرای عالی تهران منتقل شد. در سال ۱۳۴۵ دومین دوره از دانشجویان ریاضی تحت عنوان دبیر ریاضی پذیرفته شدند و همه این دانشجویان در سال ۱۳۴۹ فارغ‌التحصیل گردیدند. دوره کارشناسی ارشد ریاضی محض در سال ۱۳۴۹ با همکاری استادان خارجی که اغلب تبعه هندوستان و پاکستان بودند در دانشگاه تبریز ایجاد شد و این دوره ۵ سال ادامه یافت. در سال ۱۳۶۳ دوره کارشناسی ارشد مجدداً با اساتید داخلی شروع به کار نمود. در سال ۱۳۷۵ دانشکده علوم ریاضی تأسیس شد. در حال حاضر این دانشکده در چهار گروه آموزشی ریاضی محض، ریاضی کاربردی، آمار و کامپیوتر در همه مقاطع دانشجو می‌پذیرد. تعداد اعضای هیات علمی دانشکده علوم ریاضی ۴۱ نفر است.

دانشجویان و دانش‌آموختگان

(اعداد تقریبی می‌باشند)

دکتری		کارشناسی ارشد		کارشناسی		تعداد دانشجو تاریخ تأسیس	گروه‌های آموزشی
دانش‌آموخته	شاغل	دانش‌آموخته	شاغل	دانش‌آموخته	شاغل		
تعداد کل ۶۵	۴۶	۲۷۲	۷۶	۱۷۲۷	۱۴۱	۱۳۶۸	ریاضی محض
			۵۸	۶۱۴	۱۷۵	۱۳۶۸	ریاضی کاربردی
	-	-	۱۵	۴۲۴	۱۷۲	۱۳۶۸	آمار
	-	-	۱۷	۲۴۹	۱۵۶	۱۳۶۸	علوم کامپیوتر

اعضای هیأت علمی و زمینه فعالیت آن‌ها با اولویت سال استخدام

گروه	نام	مرتبه	تخصص	سال استخدام	علاقه پژوهشی	e-mail
ریاضی محض	غفار فرزندی	استادیار	هندسه	۱۳۶۳	خمینه‌های مختلط	farzadi-gh@tabrizu.ac.ir
	حسن مهندی‌فر	استادیار	جبر	۱۳۶۶	گروه و جبر خطی	mohtadifar@tabrizu.ac.ir
	حمید واعظی	دانشیار	آنالیز	۱۳۶۶	نظریه عملگرها	hvaezi@tabrizu.ac.ir
	رضا نقی‌پور	استاد	جبر جابجایی	۱۳۷۰	بستار صحیح ایده‌ها و کوهمولوژی موضعی	naghipour@tabrizu.ac.ir
	حسین امامعلی‌پور	استادیار	آنالیز	۱۳۷۲	نظریه عملگرها	h.emamali@tabrizu.ac.ir
	محمد رضا جبارزاده	دانشیار	آنالیز	۱۳۷۸	نظریه عملگرها	mjabbar@tabrizu.ac.ir
	محمد شهریاری	استادیار	جبر نظریه گروه	۱۳۷۹	نظریه نمایش، جبر چند خطی، جبر لی	mshahryari@tabrizu.ac.ir
	حمید موسوی	استادیار	جبر	۱۳۸۰	نظریه گروه‌ها	hmousavi@tabrizu.ac.ir
	جعفر صادق عیوضلو	استادیار	منطق ریاضی	۱۳۸۲	نظریه مدل	eivazloo@tabrizu.ac.ir
	اصغر رنجبری	استادیار	آنالیز	۱۳۸۵	آنالیز تابعی	ranjbari@tabrizu.ac.ir
	سعید صالحی پورمهر	استادیار	منطق و علوم کامپیوتر	۱۳۸۶	قضایای با تمامیت و محاسبه پذیری	saesal@gmail.com
	کمال عزیزی	استادیار	جبر	۱۳۸۶	نظریه گروه‌های متناهی	azizi@tabrizu.ac.ir
	محمد حسین جعفری	استادیار	جبر	۱۳۸۷	نظریه گروه‌ها	jafari@tabrizu.ac.ir
	پرویز سهندی	استادیار	جبر	۱۳۸۷	جبر جابجایی	Sahandi@tabrizu.ac.ir sahandi@ipm.ir
	نعمت‌اله شیرمحمدی	استادیار	جبر	۱۳۸۷	جبر جابجایی	shirmohammadi@tabrizu.ac.ir
	مرتضی فغفوروی	استادیار	هندسه	۱۳۸۷	هندسه دیفرانسیل و معادلات دیفرانسیل	faghfour@tabrizu.ac.ir
	علیرضا مددی	استادیار	جبر	۱۳۸۷	نظریه گروه‌ها-جبر لی	a-madadi@tabrizu.ac.ir
غلامرضا زمانی اسکندانی	استادیار	آنالیز	۱۳۸۸	پایداری معادلات تابعی	g-eskandani@tabrizu.ac.ir	
ریاضی کاربردی	علی اصغر جدیری اکبرفام	استاد	معادلات دیفرانسیل	۱۳۶۹	معادلات دیفرانسیل، آنالیز مجانبی	akbarfam@tabrizu.ac.ir
	کریم ابواز	دانشیار	معادلات دیفرانسیل	۱۳۷۸	حل عددی معادلات دیفرانسیل، ریاضیات صنعتی	ivaz@tabrizu.ac.ir
	صداقت شهرماد	دانشیار	آنالیز عددی	۱۳۸۲	حل عددی معادلات انتگرال	shahmorad@tabrizu.ac.ir
	غلامرضا حجتی	استادیار	آنالیز عددی	۱۳۸۳	حل عددی معادلات دیفرانسیل	ghojjati@tabrizu.ac.ir
	فریبا بهرامی	استادیار	معادلات دیفرانسیل با مشتقات جزئی	۱۳۸۳	مسائل تغییراتی و بهینه سازی غیرخطی روی کلاس تجدید آرایش‌ها	fbahram@tabrizu.ac.ir
	حسین خیری	استادیار	آنالیز عددی	۱۳۸۳	سیستم‌های آشوبناک	h-kheiri@tabrizu.ac.ir
	مهرداد لکستانی	استادیار	آنالیز عددی	۱۳۸۴	موجک‌ها	lakestani@tabrizu.ac.ir
	جواد مهری	استادیار	تحقیق در عملیات	۱۳۸۵	تحقیق در عملیات، گراف، کامپیوتر	jmehri@tabrizu.ac.ir
	قدرت عبادی	استادیار	آنالیز عددی	۱۳۸۶	معادلات انتگرال و روش‌های تکراری	gebadi@tabrizu.ac.ir

ردیف	نام	مرتبه	تخصص	سال استخدام	علاقه پژوهشی	e-mail
۱۰۱	علی‌القی بادامچی‌زاده	استادیار	آمار	۱۳۶۵	استنباط آماری در فرایند تصادفی، شبیه‌سازی، مدل‌سازی	a.badamchi@tabrizu.ac.ir
	رامین ایمانی	استادیار	احتمال	۱۳۷۶	روش‌های احتمالاتی	imany@tabrizu.ac.ir
	حسین بیورانی	استادیار	آمار	۱۳۷۶	استنباط آماری، شبیه‌سازی	bevrani@tabrizu.ac.ir
	حسین جباری‌خامنه	استادیار	استنباط آماری	۱۳۷۹	رتبه‌بندی و انتخاب روش‌های ناپارامتری	h_jabbari@tabrizu.ac.ir
	محمد قربانی	مری	آمار	۱۳۸۱	خوشه‌بندی، فرایندهای نقطه‌ای	m.ghorbani@tabrizu.ac.ir
	علی‌اکبر حیدری	مری	آمار	۱۳۸۴	استنباط آماری-توزیع مقادیر کرانگین	heydari@tabrizu.ac.ir
	هزیر حومئی	استادیار	احتمال	۱۳۸۷	متغیرهای تصادفی آمیخته	h_foolad@tabrizu.ac.ir
علوم کامپیوتر	لطفاله اسکندری	مری	کامپیوتر	۱۳۷۰	زبان اسمبلی	eskandari@tabrizu.ac.ir
	آباز عیسی‌زاده	دانشیار	سیستم‌های کامپیوتر	۱۳۷۶	سیستم‌های نرم‌افزاری، روش‌های صوری	isazadeh@tabrizu.ac.ir
	محمدرضا فیضی‌درخشی	استادیار	هوش مصنوعی	۱۳۸۶	پردازش زبان‌های طبیعی، پایگاه داده‌ها	feizi@tabrizu.ac.ir
	شهریار لطفی	استادیار	نرم‌افزار	۱۳۸۶	سوپر کامپایلرها، بهینه‌سازی هوشمند	shahriar-lotfi@tabrizu.ac.ir
	لیلی محمدخانلی	استادیار	معماری	۱۳۸۶	سیستم‌های توزیع شده	l-khanli@tabrizu.ac.ir
	جابر کریم‌پور	استادیار	سیستم‌های نرم‌افزاری	۱۳۸۷	سیستم‌های مبتنی بر مولفه‌ها، روش‌های صوری توصیف نرم‌افزار	karimpour@tabrizu.ac.ir

جزئیات تحصیل در دوره دکتری

این دانشکده هر سال از طریق آزمون ورودی برای دوره دکتری دانشجو می‌پذیرد، این آزمون شامل ۳ مرحله، تخصصی کتبی (که برای ورود به مرحله بعدی باید حداقل ۵۰ درصد نمره کسب شود) تخصصی مصاحبه و بررسی سوابق تحصیلی و پژوهشی است که درصد تأثیر آن‌ها به ترتیب ۵۰، ۳۰، ۲۰ می‌باشد. مریبان رسمی دانشگاه‌های دولتی و دانشجویان دارای شرایط آئین‌نامه استعدادهای درخشان نیز به عنوان دانشجو دکتری پذیرفته می‌شود. دواطلب باید قبل از ثبت نام در آزمون ورودی، نمره قبولی زبان انگلیسی را کسب نمایند. حدنصاب نمره قبولی در آزمون زبان دانشگاه ۵۰ درصد، (۵۰۰) TOFEL، (۵/۵) IELTS، (50) MCHE، (500) TOLIMO، آزمون زبان دانشگاه تربیت مدرس (۵۰) و آزمون زبان دانشگاه تهران (۶۰) می‌باشد.

• دانشجوی دکتری پس از گذراندن دوره آموزشی (شامل ۴ درس ۴ واحدی) ملزم به گذراندن آزمون (ارزیابی جامع) می‌باشد که در دو مرحله کتبی و شفاهی توسط ۵ داور (که دو نفر از آن‌ها از خارج دانشگاه هستند و برگزار می‌گردد. سپس به پیشنهاد استاد راهنما (که در زمان پذیرش تعیین شده است) دانشجو اقدام به تهیه پروپوزال (پیشنهادیه) رساله دکتری نموده و در جلسه‌ای با حضور داورانی از داخل دانشگاه به طور شفاهی از آن دفاع می‌نماید. پس از تصویب پروپوزال توسط داوران و گروه آموزشی، دانشجو رسماً وارد دوره پژوهشی شده و واحد رساله

خود را (به ارزش ۲۰ واحد) انتخاب می نماید.

شرایط لازم برای دفاع از رساله دکتری پذیرش حداقل ۲ مقاله علمی- پژوهشی یا یک مقاله ISI مورد تأیید دانشکده می باشد. پس از احراز شرایط مذکور و موافقت استاد راهنما، دانشجو رساله خود را آماده و از طریق استاد راهنما تقاضای دفاع از رساله را تسلیم گروه آموزشی نموده و گروه نیز پس از بررسی های مقدماتی رساله را برای تأیید اولیه برای لاقبل یک داور ارسال می نماید. پس از تأیید داور مذکور، گروه آموزشی دفاع از رساله را بلامانع دانسته و اقدام به برگزاری جلسه دفاع با حضور ۵ داور (شامل اساتید راهنما، مشاور) که ۲ نفر از آنها از خارج دانشگاه انتخاب می شوند، می نماید. در جلسه دفاع هنگام طرح سؤالات توسط داوران غالباً جلسه به صورت خصوصی درآمده و به جز دانشجو و داوران شخص دیگری حضور ندارد.

● حضور دانشجویان دوره دکتری در سمینارهای تخصصی گروه الزامی بوده و حضور آن ها در دانشکده توسط استاد راهنما و گروه آموزشی کنترل می شود.

● تدریس یک درس ۳ واحدی برای دانشجویان برای بورسیه دوره دکتری الزامی است و برای سایرین اختیاری می باشد.

● حداکثر ۵ درصد از دانشجویان دوره دکتری به عنوان بورسیه دانشگاه پذیرفته می شوند و محل درآمد دانشجویان دکتری از محل تدریس و بورسیه تأمین می شود و امکاناتی شامل اطاق، کامپیوتر، میز، کمد و ... در اختیار آن ها قرار می گیرد.

● تا کنون هیچیک از دانشجویان دوره دکتری اخراج نشده است.

● اعضای هیأت علمی این دانشکده در صورتی می توانند راهنمایی یا مشاوره یک دانشجوی دکتری را برعهده بگیرند که حداقل دو سال در دوره های تحصیلات تکمیلی تدریس کرده باشند و راهنمایی حداقل دو پایان نامه کارشناسی ارشد را عهده دار بوده باشند. هر استاد راهنما با مرتبه استادی می تواند به طور همزمان رساله ۴ دانشجوی دکتری و پایان نامه ۴ دانشجوی کارشناسی ارشد را عهده دار شود این تعداد برای استادان راهنما با مرتبه دانشیاری به ترتیب ۳ و ۴ با مرتبه استادیاری به ترتیب ۲ و ۴ می باشد.

وضعیت اجرای طرح پژوهانه (گرنه)

طرح پژوهانه در این دانشکده اجرا می شود و تاکنون حداکثر مبلغ پژوهانه اختصاص یافته به اعضا ۱۰۰ میلیون ریال بوده است..

قطب های علمی، مراکز پژوهشی، پژوهشکده ها و مجلات

مجله ای تحت عنوان «مجله علوم ریاضی» دانشگاه تبریز در شرف راه اندازی است که آئین نامه آن تنظیم و برای اخذ مجوز به وزارت متبوع ارسال گردیده است. مرکز پژوهشی «ریاضی در صنعت» در این دانشکده فعالیت می کند و قطب علمی «ریاضیات و فیزیک نظری» در حال اخذ مجوز می باشد.

اعضای هیأت علمی بازنشسته و مهاجر

اسامی تعداد ۲۱ نفر از اعضای هیأت علمی که طی سال‌های گذشته به افتخار بازنشستگی نایل گشته‌اند به شرح زیر است:

دکتر علی اکبر مهرورز، دکتر حسین سیفلو، دکتر محمدیعقوب رحیمی اردبیلی، دکتر میرکمال میرنیا، دکتر مگردیچ تومانیان، دکتر ابراهیم پوررضا، دکتر محمدحسن فاروقی، دکتر احد مهدیزاده، دکتر یدالله نژاددهقان، دکتر محمد خلیلی صدیقانی، خانم آذر نادور (مربی)، دکتر اصغر حمیدی، دکتر جمال الدین اصفهانی زاده، آقای نادعلی زهفروش (مربی)، آقای اسماعیل رضایی حقیقی (مربی)، آقای بهمن فکری (مربی)، آقای هاشم حاج آقایی (مربی)، آقای پرویز گل خلخالی (مربی)، آقای عظیم‌اھری (مربی) و آقای سیدعیسی اقدسی علمداری (مربی).

ضمناً آقایان دکتر محمدعلی شهابی (قبل از بازنشستگی به دیار حق کوچ کرده‌اند) و دکتر نصراله هدایتی (بعد از بازنشستگی به دیار حق کوچ کرده‌اند).

تعداد ۶ نفر از همکاران عضو هیأت علمی از این دانشگاه مهاجرت نموده‌اند که اسامی آن‌ها به شرح زیر است:

آقایان دکتر: غلامحسین بهفروز به آمریکا، عبدالله شیدفر، محمدرضا مختارزاده، اکبر حسنی (مرحوم) و حمید آقا تولایی به دانشگاه علم و صنعت ایران و علیرضا حسینیون به دانشگاه شهید بهشتی تهران.

نشانی و اطلاعات تماس

تبریز- بلوار ۲۹ بهمن، خیابان امام خمینی، دانشگاه تبریز، دانشکده علوم ریاضی، کد پستی: ۵۱۶۶۶۱۶۴۷۱

تلفن: ۰۴۱۱-۳۳۹۲۸۶۹

فکس: ۰۴۱۱-۳۳۴۲۱۰۲

پست الکترونیک: math@tabrizu.ac.ir
وب سایت: <http://mathematic.tabrizu.ac.ir>

■ خبرنامه از جناب آقای دکتر قدرت عبادی نماینده انجمن ریاضی در دانشگاه تبریز که در تهیه این گزارش همکاری داشته‌اند، صمیمانه تشکر و قدردانی می‌نماید.

دانشکده علوم ریاضی

دانشگاه شهید بهشتی در بهمن ماه سال ۱۳۳۸ تأسیس شد. علیرغم افتتاح رسمی در اسفندماه ۱۳۳۹، پذیرش دانشجو در مهرماه ۱۳۳۹ و توسط دانشکده‌های معماری و شهرسازی و علوم بانکداری که اولین دانشکده‌های دانشگاه بودند انجام شد. از زمان تأسیس، فعالیت‌های علمی، آموزشی و پژوهشی دانشگاه تا انقلاب فرهنگی با نام «دانشگاه ملی ایران» پی‌گیری می‌شد. در خرداد ماه سال ۱۳۶۲ ستاد انقلاب فرهنگی وقت با تغییر نام دانشگاه از «ملی ایران» به «شهید بهشتی» موافقت کرد. در سال ۱۳۶۴ براساس مصوبه دولت جمهوری اسلامی مبنی بر تأسیس وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی، مراکز درمانی و دانشکده‌های پزشکی و پیراپزشکی از دانشگاه جدا و با نام دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی فعالیت خود را آغاز کردند. اکنون با گذشت حدود ۵۰ سال این دانشگاه در فضایی به مساحت تقریبی ۷۵ هکتار به عنوان یک مرکز علمی، آموزشی و پژوهشی بزرگ در منطقه شمال غرب تهران قرار دارد.

تاریخچه و تأسیس دانشکده علوم ریاضی

دانشکده علوم ریاضی متشکل از سه گروه ریاضی، آمار و علوم کامپیوتر است. این دانشکده در سال ۱۳۷۰ از به هم پیوستن دو گروه آمار و ریاضی تشکیل شد. گروه ریاضی از سال ۱۳۴۶ در دانشکده علوم و گروه آمار از سال ۱۳۵۵ در دانشکده جامع انفورماتیک فعالیت خود را آغاز کردند. شایان ذکر است که موسسه آموزش عالی آمار و انفورماتیک (سابق) پس از انقلاب فرهنگی از سال ۱۳۶۲ در گروه آمار این دانشگاه ادغام شده است. در سال ۱۳۷۸ گروه علوم کامپیوتر نیز، در این دانشکده تاسیس شد و اقدام به پذیرش دانشجو در این رشته نمود. هم اکنون دو گروه آمار و ریاضی دارای دوره‌های کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری هستند و گروه علوم کامپیوتر نیز دارای دوره‌های کارشناسی و کارشناسی ارشد است.

دانشجویان و دانش‌آموختگان

(اعداد تقریبی می‌باشند)

گروه‌های آموزشی	تعداد دانشجویان	کارشناسی		کارشناسی ارشد		دکتری	
		شاغل	دانش‌آموخته	شاغل	دانش‌آموخته	شاغل	دانش‌آموخته
ریاضی(همه گرایش‌ها)	۱۳۴۶	۲۵۶	-	۹۵	-	۲۹	۲۰
آمار	۱۳۵۵	-	-	۸۳	-	۱۴	۱۷
علوم کامپیوتر	۱۳۷۸	۱۸۱	-	۲۲	۱۱	-	-

اعضای هیأت علمی و زمینه فعالیت آن‌ها با اولویت سال استخدام

ردیف	نام	مرتبہ	تخصص	سال استخدام	علائق پژوهشی	e-mail
ریاضی	علیرضا حسینیون	استاد	آنالیز تابعی و هارمونیک	۱۳۵۰	نیم گروه‌های جبری، میانگین‌پذیری، جبرهای منظم آرئز	ahosseinioun@yahoo.com
	محمد مهدی ابراهیمی	استاد	جبر جامع در کاتگوری	۱۳۶۰	جبر جامع کاتگوری، توپولوژی بی نقطه، نظریه مشبکه، ساختارهای مرتب، عمل مونوید روی مجموعه (S-سیستم)	m-ebrahimi@sbu.ac.ir
	سهراب علی‌یوسفی	دانشیار	آنالیز عددی	۱۳۷۰	موچک‌ها، معادلات انتگرال	s-yousefi@sbu.ac.ir
	فرهاد خلت	استادیار	آنالیز عددی	۱۳۷۰	آنالیز سیستم‌های دینامیکی با استفاده از موچک‌ها، نظریه معادلات دیفرانسیل	f-khellaat@sbu.ac.ir
	مژگان محمودی	استاد	جبر جامع در کاتگوری	۱۳۷۱	جبر جامع، کاتگوری، نظریه مشبکه، S-سیستم‌ها، جبر بول	m-mahmoudi@cc.sbu.ac.ir
	زهرا گويا	دانشیار	آموزش ریاضی	۱۳۷۲	حل مسأله ریاضی، فراشناخت، آموزش معلمان ریاضی، برنامه درسی ریاضی	z-gooya@sbu.ac.ir
	رجبعلی برزویی	استاد	ابرجبرها	۱۳۷۳	ابرجبرها، جبرهای مرتب شده، جبر فازی	borzooei@sbu.ac.ir
	ویدا میلانی	استادیار	هندسه دیفرانسیل ناجابجایی و توپولوژی	۱۳۷۴	هندسه ناجابجایی، توپولوژی جبری، هندسه توپولوژی، هندسه منیفلد	v-milani@sbu.ac.ir
	مسعود طوسی اردکانی	استاد	جبرجابجایی	۱۳۷۶	شاخه‌های مختلف جبرجابجایی	m-tousi@sbu.ac.ir
	صمد حاج‌جباری	استادیار	جبرجابجایی	۱۳۷۶	شاخه‌های مختلف جبرجابجایی	s-jabbari@sbu.ac.ir
	چنگیز اصلاحچی	دانشیار	ترکیبیات	۱۳۷۸	ترکیبیات و بیوانفورماتیک	ch-eslahchi@sbu.ac.ir
	حسین حاجی ابوالحسن	دانشیار	ترکیبیات	۱۳۸۰	ترکیبیات و رمزنگاری	hhaji@sbu.ac.ir
	مرتضی منیری	استادیار	منطق ریاضی	۱۳۸۱	جنبه‌های مختلف منطق ریاضی و کاربردهای آن‌ها	m-moniri@sbu.ac.ir
	نگار شهینی کرمزاده	استادیار	گروه‌های متناهی	۱۳۸۲	گروه‌ها (متناهی - نامتناهی)، سرشت گروه‌های متناهی، گروه‌های خطی	n_shahni@sbu.ac.ir
	علیرضا سالمکار لنگرودی	دانشیار	نظریه گروه‌ها	۱۳۸۴	ضربگوشور، پایای بئر، حاصلضرب‌های تانسوری نا آبدی، حلقه‌های لی، احتمال جابجایی در گروه	salemkar@sbu.ac.ir
	حسین آذری ازغندی	استادیار	آنالیز عددی	۱۳۸۴	مسائل معکوس معادلات با مشتقات جزئی، مسائل بازیافت نفت، ریاضیات مالی	h-azari@sbu.ac.ir
	مهدی پوربرات ابوزیدآبادی	استادیار	سیستم‌های دینامیکی	۱۳۸۴	نظریه آشوب، فراکتال‌ها، تئوری ارگودیک، دینامیک‌های یک بعدی و دو بعدی، انشعاب‌ها	poorbarat@gmail.com
	امیرحسین اصغری	استادیار	آموزش ریاضی	۱۳۸۵	پدیدارنگاری، یادگیری ریاضی	asghariamir@gmail.com
	جعفر شفاف	استادیار	هندسه و آنالیز هارمونیک ناجابجایی	۱۳۸۷	کاربرد نظریه نمایش گروه‌ها در بررسی ماتریس‌های تصادفی و کاربرد آن در نظریه میدان‌های همدیس	shaffaf@gmail.com
	مونا نبیعی	استادیار	آنالیز غیرخطی	۱۳۸۸	حل سیستم‌های غیرخطی، تئوری نقطه ثابت، آنالیز مختلط و فضاهاى متریک ابرساختاری	mona_nabiei@yahoo.com
بیژن احمدی	استادیار	آنالیز غیرخطی هندسی	۱۳۸۸	فضاهای آدامار، نظریه ارگودیک غیرخطی، نظریه عملگرهای یکنوا	b_ahmadi@sbu.ac.ir	
آمار	محمدقاسم وحیدی اصل	استاد	احتمال	۱۳۵۸	فرایندهای تصادفی و نظریه‌ای گراف‌های تصادفی	m-vahidi@sbu.ac.ir
	محمد ذکائی	استادیار	مدل‌های خطی	۱۳۶۱	مولفه‌های واریانس و استنباط آماری	zokaiei@sbu.ac.ir

ردیف	نام	مرتبۀ	تخصص	سال استخدام	علاقۀ پژوهشی	e-mail
۱۰۱	محمدرضا فقیهی	استادیار	نمونۀ گیری تحلیل شکل	۱۳۶۱	کنترل کیفیت آماری، محاسبات آماری با کامپیوتر	m.faghihi@sbu.ac.ir
	خلیل شفیعی هولیقی	استادیار	تحلیل داده‌ها	۱۳۷۰	با استفاده از نظریه MIR تحلیل داده‌های میدان‌های تصادفی	khaliil.shafie@gmail.com
	مجتبی گنجعلی	استاد	آمار کاربردی	۱۳۷۲	تحلیل داده‌های گمشده، استنباط آماری	m-ganjali@sbu.ac.ir
	حمیدۀ داریوش همدانی	استادیار	احتمال و فرآیندهای تصادفی، معادلات تصادفی	۱۳۷۹	آنالیز تصادفی، مدیریت ریسک بانکی و بیمه‌ای احتمال و فرآیندهای تصادفی	h-hamedani@cc.sbu.ac.ir
	مجتبی خزائی	استادیار	تحلیل مجموعه‌های تصادفی	۱۳۸۴	تحلیل سری‌های زمانی مدل‌های آمیخته-روش	m_khzaei@sbu.ac.ir
	محمدرضا عزالدین فرید روحانی	استادیار	استنباط در میدان‌های تصادفی	۱۳۸۴	استنباط در میدان‌های تصادفی، تحلیل داده‌های تابعی، استنباط ناپارامتری	m.faridrohani@gmail.com
	امیر تیمور پاینده	استادیار	استنباط آماری-آنالیز تابعی	۱۳۸۶	استنباط فضاهای پارامتری، نظریه ترکیبی	amirtpayandeh@gmail.com
	احسان بهرامی سامانی	استادیار	داده‌های گمشده	۱۳۸۷	استنباط بیزی	e_bahrami@sbu.ac.ir
	فیروزه ربواز	استادیار	آمار فضایی آمار بیزی	۱۳۸۷	استنباط آماری مدل‌های فضایی، نمونۀ گیری فضایی	f-rivaz@sbu.ac.ir
	علیرضا طاهر یون	استادیار	میدان‌های تصادفی-فرآیندهای تصادفی	۱۳۸۸	استنباط در میدان‌های تصادفی پردازش تصویر	a_taheriyoun@sbu.ac.ir
	محمدابراهیم حسینی نسب	استادیار	تحلیل داده‌های تابعی	۱۳۸۸	تحلیل داده‌های تابعی به روش‌های بوت استروس، مدل‌های آمیخته خطی داده‌های طولی	m_hosseininasab@sbu.ac.ir
علوم کامپیوتر	زیبا اسلامی	استادیار	رمزنگاری	۱۳۸۲	رمزنگاری، کدگذاری، نظریه طرح‌های ترکیبی	z_eslami@sbu.ac.ir
	کوروش پرند	استادیار	آنالیز عددی، کنترل	۱۳۸۵	روش‌های طیفی، حل عددی معادلات دیفرانسیل معمولی، حل عددی معادلات دیفرانسیل جزئی، کنترل بهینه، معادلات انتگرال و تحلیل پوششی داده‌ها	k_parand@sbu.ac.ir
	لیلا شریف حسن‌آبادی	استادیار	هوش مصنوعی	۱۳۸۵	-	l_sharif@sbu.ac.ir
	سیدعلی کتان فروش	استادیار	بیوانفورماتیک	۱۳۸۸	زیست‌شناسی مولکولی محاسباتی، الگوریتم‌های ترکیباتی در بیوانفورماتیک	a_katanforosh@sbu.ac.ir
	مریم طهماسبی	استادیار	نظریه الگوریتم گراف، هندسه محاسباتی، بهینه‌سازی ترکیباتی	۱۳۸۸	نظریه الگوریتم گراف، هندسه محاسباتی، بهینه‌سازی ترکیباتی	m_tamasbi@sbu.ac.ir

جزئیات تحصیل در دورهٔ دکتری

این دانشکده هر سال از طریق آزمون ورودی دانشجوی دکتری می‌پذیرد، شرط ورود به آزمون دکتری، شرکت در آزمون عمومی (شامل دروس دوره کارشناسی) و کسب حداقل ۷۰٪ نمره آزمون می‌باشد. آزمون ورودی دکتری شامل سه مرحله تخصصی، مصاحبه و بررسی سوابق تحصیلی و پژوهشی است

که درصد تأثیر آن‌ها به ترتیب ۷۰، ۲۵، ۵ می‌باشد. لازم است دانشجو تا پایان نیمسال اول تحصیل حداقل ۸۰ درصد و قبل از ارزیابی جامع ۱۰۰ درصد نمره قبولی زبان انگلیسی را کسب نماید. حد نصاب نمره قبولی زبان در آزمون زبان دانشگاه ۵۰ درصد، (TOFEL (۵۰۰)، IELTS (۵/۵)، MCHE (50) و TOLIMO (500) می‌باشد.

● دانشجوی دکتری پس از گذراندن دوره آموزشی (که شامل ۴ درس ۴ واحدی است) ملزم به گذراندن آزمون (ارزیابی) جامع می‌باشد. این آزمون که در دو مرحله کتبی و شفاهی توسط هیأت داوران که حداقل یکی از آن‌ها از خارج از دانشگاه بوده و در هر دو مرحله شرکت دارند برگزار می‌گردد. دانشجو پس از گذر از آزمون (ارزیابی) جامع با پیشنهاد استاد راهنما (که در بدو ورود توسط گروه آموزشی تعیین گردیده است) اقدام به تهیه پروپوزال (پیشنهادیه) رساله دکتری می‌نماید و با حضور هیأت داوران (شامل حداقل یک نفر خارج از دانشگاه) از آن دفاع می‌نماید. پس از تصویب پروپوزال توسط هیأت داوران گروه آموزشی دانشجو رسماً وارد دوره پژوهشی شده و واحد رساله خود به ارزش ۲۴ واحد را انتخاب می‌نماید. شرایط لازم برای دفاع از رساله دکتری حداقل یک مقاله علمی-پژوهشی چاپ شده و یک مقاله علمی-پژوهشی پذیرفته شده می‌باشد.

● پس از احراز شرایط مذکور و موافقت استاد راهنما، دانشجو رساله خود را آماده و از طریق استاد راهنما تقاضای دفاع از رساله را تسلیم گروه آموزشی نموده و گروه نیز پس از موافقت اقدام به برگزاری جلسه دفاعیه که حداقل یک نفر داور خارج از دانشگاه حضور دارد می‌نماید. در جلسه دفاعیه هنگام طرح سؤال‌ها توسط داوران، دانشجویان و افراد علاقه‌مند دیگر نیز حضور دارند.

● حضور دانشجویان دوره دکتری در سمینارهای تخصصی گروه الزامی است و حضور دانشجو در گروه توسط استاد راهنما کنترل می‌شود. تدریس توسط دانشجویان دوره دکتری الزامی نبوده و در صورت تمایل و با نظر استاد راهنما بلامانع است.

● هزینه زندگی دانشجویان دکتری عموماً از محل اعتبار پژوهانه ماهیانه ۲ میلیون ریال از اعتبار ویژه استاد راهنما در صورت وجود اعتبار و تمایل استاد، حق الزحمه کمک تدریس و طرح پژوهشی خارج از رساله (هر سال یک طرح، با اعتبار ۱۵ میلیون ریال) تأمین می‌گردد. معمولاً ده درصد از دانشجویان دکتری در همین دانشگاه به عنوان دانشجوی بورسیه تحصیل می‌نمایند.

● تاکنون در این دانشکده دانشجوی اخراجی دوره دکتری وجود نداشته است.

● شرایط لازم برای پذیرفتن اولین دانشجوی دکتری به شرح زیر است:

سه ترم تدریس در دوره‌های تحصیلات تکمیلی حداقل به مدت ۳ نیمسال گروه یا راهنمایی حداقل ۲ پایان‌نامه کارشناسی ارشد در

گروه مربوطه. چاپ حداقل یک مقاله علمی-پژوهشی در چهار سال گذشته که خارج از رساله دکتری همکار متقاضی باشد.

● استاد راهنما در صورت داشتن شرایط فوق می‌تواند حداکثر راهنمایی یک دانشجوی دکتری را برای اولین بار به عهده گیرد. در صورت پذیرش دو دانشجو، در دوره بعد پذیرش دانشجوی دکتری برای این همکار انجام نمی‌گیرد. به عبارت دیگر در هر دوره، حداکثر ۲ دانشجوی دکتری می‌تواند برای هر همکار پذیرش شود.

گرفتن دانشجوی سوم برای هر یک از همکاران نیاز به چاپ حداقل سه مقاله علمی-پژوهشی در چهار سال گذشته و گرفتن دانشجوی چهارم نیاز به چاپ حداقل چهار مقاله علمی-پژوهشی در چهار سال گذشته می‌باشد. هر عضو هیأت علمی می‌تواند با نظر دانشکده و گروه آموزشی

به طور همزمان راهنمایی حداکثر پنج پایان‌نامه کارشناسی ارشد و رساله دکتری را عهده‌دار شود مشروط بر آن که حداکثر سه مورد آن‌ها رساله دکتری باشد.

وضعیت اجرای طرح پژوهانه (گرنه)

این طرح در این دانشکده اجرا می‌شود. حداقل مبلغ پژوهانه اختصاص یافته به اعضای هیأت علمی این دانشکده ۲۲۵ میلیون ریال می‌باشد. حداکثر مبلغ پژوهانه اختصاص یافته به اعضای هیأت علمی هر یک از گروه‌های ریاضی و علوم کامپیوتر ۱۷۰ میلیون ریال و در گروه آمار ۲۲۰ میلیون ریال می‌باشد.

قطب‌های علمی، مراکز پژوهشی، پژوهشکده‌ها و مجلات

گروه ریاضی این دانشکده دارای یک هسته پژوهشی تحت عنوان «محاسبات علمی» و یک قطب علمی تحت عنوان «ساختارهای جبری و منطقی در ریاضیات گسسته و کاربردهای آن‌ها» می‌باشد.

افتخارات ملی و بین‌المللی

- انتخاب یک کتاب از آقای دکتر علی عمیدی و ۳ کتاب از آقای دکتر محمدقاسم وحیدی اصل به عنوان برنده جایزه تشویقی کتاب سال در سال‌های ۱۳۷۴، ۱۳۷۷ و ۱۳۸۰.
- انتخاب آقای دکتر محمد مهدی ابراهیمی و خانم دکتر مژگان محمودی به عنوان برندگان جایزه دکتر عباس ریاضی کرمانی در سال ۱۳۸۱.
- کسب مدال نقره توسط آقای دکتر بیژن احمدی در مسابقات بین‌المللی ریاضی لندن در سال ۱۳۷۹.
- کسب مدال‌های نقره و برنز توسط تیم دانشجویی گروه ریاضی در مسابقات دانشجویی کشور در سال ۱۳۸۳.
- کسب رتبه ششم تیم آمار در دهمین مسابقات دانشجویی کشور در سال ۱۳۸۸.
- کسب مقام ششم تیم ریاضی در مسابقات دانشجویی کشور در سال ۱۳۸۷.
- انتخاب آقای دکتر محمد مهدی ابراهیمی به عنوان استاد نمونه کشوری در سال ۱۳۸۷.

اعضای هیأت علمی بازنشسته و مهاجرت کرده

اسامی تعدادی از اعضای هیأت علمی این دانشکده که به افتخار بازنشستگی نایل آمده‌اند عبارتند از:
خانم پریچهره قاضی‌مشار، آقایان دکتر احمد شاهورانی، دکتر بهنام محمد مهدی آیت‌الله‌زاده شیرازی، فخرالدین آیت‌الله‌زاده شیرازی.
هم‌چنین تعدادی از اعضای هیأت علمی دانشکده که از این دانشگاه مهاجرت نموده‌اند عبارتند از:
آقایان دکتر سعید فاریابی، دکتر ژان بت داوود، دکتر جواد توکلی، دکتر معماری، دکتر عبدالرحمن آذری و دکتر جعفری.

نشانی و اطلاعات تماس

تهران- اوین، دانشگاه شهید بهشتی، دانشکده علوم ریاضی

تلفن: ۰۲۱-۲۹۹۰۲۹۲۰

فکس: ۰۲۱-۲۲۴۳۱۶۵۲

وب سایت: <http://mathsci.sbu.ac.ir>

■ خبرنامه از جناب آقای دکتر جعفر شفاف نماینده انجمن ریاضی در دانشگاه شهید بهشتی که در تهیه این گزارش همکاری داشته‌اند، صمیمانه تشکر و قدردانی می‌نماید.

فرم درخواست عضویت حقیقی

(در این قسمت چیزی ننویسید)

کد عضویت:

۱. مشخصات فردی:

نام خانوادگی: نام:
مرد زن تاریخ تولد: روز ماه سال محل تولد: شماره شناسنامه:

۲. مشخصات تحصیلی:

آخرین مدرک تحصیلی اخذ شده: دکتری کارشناسی ارشد کارشناسی کاردانی دیپلم غیره (ذکر شود):
رشته تحصیلی: ریاضی آمار کامپیوتر فیزیک صنایع غیره (ذکر شود):

۳. آخرین سال عضویت در انجمن ریاضی ایران:

۴. نوع عضویت درخواستی: پیوسته وابسته

۵. مشخصات شغلی:

مرتبه علمی: استاد دانشیار استادیار مربی دستیار دبیر آموزگار دانشجوی دکتری دانشجوی کارشناسی ارشد
دانشجوی کارشناسی دانشجوی کاردانی غیره (ذکر شود):

نشانی محل خدمت (یا تحصیل):

.....

تلفن محل خدمت و کد آن: دورنگار محل خدمت و کد آن:

۶. این قسمت فقط توسط اعضای وابسته تکمیل شود:

متقاضی دریافت مجلات ۱. فرهنگ و اندیشه ریاضی ۲. بولتن انجمن ریاضی ایران می‌باشم.

۷. نشانی پستی برای مکاتبه و ارسال نشریات:

.....

.....

کد پستی: تلفن تماس و کد آن: شماره تلفن همراه:

نشانی الکترونیکی: دورنگار و کد آن:

مبلغ پرداختی ریال نام و نام خانوادگی تکمیل کننده امضاء و تاریخ

توضیحات:

۱. چنانچه در یکی از رشته‌های علوم ریاضی درجه کارشناسی ارشد یا دکتری دارید در مقابل عضویت پیوسته و در غیر اینصورت در مقابل عضویت وابسته علامت بزنید.

۲. طبق اساسنامه انجمن تنها اعضای پیوسته می‌توانند به عضویت شورای اجرایی درآیند و در مجمع عمومی صاحب رأی باشند.

۳. حق عضویت سالانه جهت دوره مهر ۸۹ - مهر ۹۰ برای عضویت پیوسته در قبال دریافت تمامی نشریات ادواری انجمن ۳۰۰/۰۰۰ ریال می‌باشد.

۴. حق عضویت سالانه جهت دوره مهر ۸۹ - مهر ۹۰ برای عضویت وابسته در قبال دریافت خبرنامه ۸۰/۰۰۰ ریال، خبرنامه و یکی از مجلات "فرهنگ و اندیشه ریاضی" یا "بولتن انجمن ریاضی ایران"، به زبان انگلیسی ۱۵۰/۰۰۰ ریال و کلیه نشریات ادواری انجمن ۱۸۰/۰۰۰ ریال می‌باشد.

توجه: حداقل حق عضویت برای عضویت وابسته در قبال دریافت خبرنامه ۵۰/۰۰۰ ریال می‌باشد.

۵. اعضای انجمن آمار ایران، انجمن ریاضی آمریکا، انجمن ریاضی فرانسه، دانشجویان، دانش آموزان و معلمین سطوح مختلف آموزش و پرورش می‌توانند با ضمیمه کردن کپی کارت عضویت (برای اعضای انجمن‌ها) و کارت دانشجویی یا دانش آموزی معتبر (با تاریخ) و کارت آموزش و پرورش از تخفیف ۵۰ درصدی برخوردار شوند.

۶. می‌توانید حق عضویت خود را به یکی از نمایندگان انجمن بپردازید یا آن را به حساب جاری ۲۹۶۲۵۲۸۲۴ بانک تجارت شعبه کریمخان زند غربی کد ۰۰۳۷ به نام انجمن ریاضی ایران واریز کنید و رسید آن را همراه با تکمیل شده این فرم به نشانی انجمن ریاضی ایران، صندوق پستی ۱۳۱۴۵/۴۱۸، تهران، بفرستید.

جمعی از اعضای هیأت علمی دانشکده ریاضی، آمار و علوم کامپیوتر دانشگاه تبریز

نفرات نشست از راست به چپ: لطفاله اسکندری، حسین خیری، جواد مهري، نعمتاله شیرمحمدی، غلامرضا زمانی، پرویز سهندی، اکبر حیدری و قدرت عبادی
 نفرات ایستاده از راست به چپ: رامین ایمانی، شهریار لطفی، محمدرضا فیضی درخشی، آیاز عیسی زاده، حسن پورمحمد، لیلی محمدخانلی، جابر کریم پور، فریبا بهرامی، مرتضی فغفوری، حسین امامعلی پور، حسن مهتدی فر، حمید موسوی، جعفرصادق عیوضلو، محمدرضا جبارزاده، اصغر رنجبری، هژیر حومه‌ای، حمید واعظی، محمد شهریار، علیرضا مددی، مهرداد لکستانی، کمال عزیزی، احد مهدیزاده
 اقدام، علی اصغر جدیری اکبرفام، صداقت شهمراد و غلامرضا حجتی .

جمعی از اعضای هیأت علمی دانشکده علوم ریاضی دانشگاه شهید بهشتی

ردیف اول از راست به چپ: حسین‌نویں، شهبلائی، محمودی، حاج‌جباری، یوسفی، احمدی، ابراهیمی، خدادادی، اصلاح‌چی، اصغری، اسلامی، زهرا گویا و نییی
 ردیف دوم از راست به چپ: بهرامی، پوربرات، حاجی ابوالحسن، حسینی‌نسب، فرید روحانی، منیری، برزویی، شفیی، آذری، گنجعلی، پرند، وحیدی، پاینده، خزائی، شفاف، ریواز، فقیهی، طهماسبی و طوسی